

KIN.430.004.2022
Nr ewid. 76/2022/P/22/001/KIN

Informacja o wynikach kontroli

Wykonanie budżetu państwa w 2021 r.
w części 21 – Gospodarka morska,
22 – Gospodarka wodna, 39 – Transport
i 69 – Żegluga śródlądowa
oraz wykonanie planu finansowego Rządowego
Funduszu Rozwoju Dróg i Funduszu Rozwoju
Przewozów Autobusowych o charakterze
użyteczności publicznej

MISJA

Najwyższej Izby Kontroli jest niezależna, profesjonalna kontrola zadań publicznych w interesie obywateli i państwa

p.o. Dyrektor Departamentu Infrastruktury

Marek Maj

Akceptuję:

Wiceprezes Najwyższej Izby Kontroli

Małgorzata Motylow

Zatwierdzam:

Prezes Najwyższej Izby Kontroli

Marian Banaś
Warszawa, dnia

16.05.2022

Najwyższa Izba Kontroli
Ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
T/F +48 22 444 50 00

www.nik.gov.pl

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	4
2. OCENA OGÓLNA	7
3. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI 21 – GOSPODARKA MORSKA, 22 – GOSPODARKA WODNA, 39 – TRANSPORT I 69 – ŻEGLUGA ŚRÓDLĄDOWA	12
3.1. DOCHODY BUDŻETOWE.....	12
3.2. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH.....	14
3.3. SPRAWOZDAWCZOŚĆ W CZĘŚCI 21 – GOSPODARKA MORSKA, 22 – GOSPODARKA WODNA, 39 – TRANSPORT I 69 – ŻEGLUGA ŚRÓDLĄDOWA.....	38
3.4. KSIĘGI RACHUNKOWE W CZĘŚCI 39 – TRANSPORT.....	39
4. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA PLANU FINANSOWEGO RZĄDOWEGO FUNDUSZU ROZWOJU DRÓG	40
4.1. WYKONANIE PLANU FINANSOWEGO.....	40
4.2. SPRAWOZDANIA.....	43
5. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA PLANU FINANSOWEGO FUNDUSZU ROZWOJU PRZEWOZÓW AUTOBUSOWYCH O CHARAKTERZE UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ	44
5.1. WYKONANIE PLANU FINANSOWEGO.....	44
5.2. SPRAWOZDANIA.....	48
6. USTALENIA INNYCH KONTROLI	49
7. INFORMACJE DODATKOWE	51
8. ZAŁĄCZNIKI	52
8.1. DOCHODY I WYDATKI JEDNOSTEK FUNKCJONUJĄCYCH W RAMACH SKONTROLOWANYCH CZĘŚCI.....	52
8.2. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ W CZĘŚCIACH 21 – GOSPODARKA MORSKA, 22 – GOSPODARKA WODNA, 39 – TRANSPORT I 69 – ŻEGLUGA ŚRÓDLĄDOWA.....	55
8.3. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ RZĄDOWEGO FUNDUSZU ROZWOJU DRÓG I FUNDUSZU ROZWOJU PRZEWOZÓW AUTOBUSOWYCH O CHARAKTERZE UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ.....	57
8.4. DOCHODY BUDŻETOWE W SKONTROLOWANYCH CZĘŚCIACH.....	58
8.5. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W SKONTROLOWANYCH CZĘŚCIACH.....	61
8.6. ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W SKONTROLOWANYCH CZĘŚCIACH.....	67
8.7. WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W SKONTROLOWANYCH CZĘŚCIACH.....	73
8.8. WYKONANIE PLANU FINANSOWEGO RZĄDOWEGO FUNDUSZU ROZWOJU DRÓG.....	76
8.9. WYKONANIE PLANU FINANSOWEGO FUNDUSZU ROZWOJU PRZEWOZÓW AUTOBUSOWYCH O CHARAKTERZE UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ.....	79
8.10. WYKAZ PODMIOTÓW, KTÓRYM PRZEKAZANO INFORMACJĘ O WYNIKACH KONTROLI.....	82

1. WPROWADZENIE

Cel kontroli

Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania budżetu państwa w 2021 r., pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta części budżetowych 21 – Gospodarka morską, 22 – Gospodarka wodna, 39 – Transport, 69 – Żegluga śródlądowa (dalej: odpowiednio część, 21, 22, 39 lub 69), ocena wykonania planów finansowych jednostek finansowanych w ramach tych części budżetu państwa, a także ocena wykonania planu finansowego na 2021 r. Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg i planu finansowego Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych o charakterze użyteczności publicznej.

Zakres kontroli

- realizacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich oraz wykonanie planu finansowego RFRD i FRPA.
- sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2021 r. w zakresie operacji finansowych,
- nadzór i kontrola sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa na podstawie art. 175 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹ (dalej: ufp), w tym nadzór nad wykonaniem planów finansowych podległych jednostek.

Jednostki kontrolowane

Ministerstwo Infrastruktury
Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
(dalej: GDDKiA)

Wykonanie budżetu państwa w części 21 – Gospodarka morską, 22 – Gospodarka wodna, 39 – Transport i 69 – Żegluga śródlądowa, realizowane było w 2021 r. przez dysponenta tych części, tj. Ministra Infrastruktury² (dalej: Minister).

Dział Gospodarka morską, zgodnie z ustawą z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej³, obejmuje sprawy: transportu morskiego i żeglugi morskiej; obszarów morskich; portów i przystani morskich; przemysłu stoczniowego; ochrony środowiska morskiego oraz sprawy dotyczące gospodarowania mieniem Skarbu Państwa w odniesieniu do przedsiębiorstw państwowych i spółek z udziałem Skarbu Państwa funkcjonujących w obszarze gospodarki morskiej, w tym ochrony interesów Skarbu Państwa.

Ministrowi Infrastruktury w części 21 podlegały: urzędy morskie w Gdyni i Szczecinie, Morska Służba Poszukiwania i Ratownictwa, dwie izby morskie (w Gdańsku⁴ i w Szczecinie), Odwoławcza Izba Morska z siedzibą w Gdyni, Zespół Szkół Morskich w Świnoujściu oraz Ministerstwo Infrastruktury (dalej: Ministerstwo). Ponadto Minister sprawował nadzór nad Uniwersytetem Morskim w Gdyni i Akademią Morską w Szczecinie.

Zrealizowane w 2021 r. dochody budżetowe w części 21 wyniosły 15 852,6 tys. zł (0,003% dochodów budżetu państwa ogółem), wydatki budżetu państwa wykonano w kwocie 1 627 333,6 tys. zł (z tego wydatki niewygasające 17 927,2 tys. zł) – 0,31% wydatków budżetu państwa ogółem, a wydatki budżetu środków europejskich w kwocie 595 134,3 tys. zł (co stanowiło 0,82% wydatków budżetu środków europejskich ogółem).

Dział Gospodarka wodna, zgodnie z ustawą o działach administracji rządowej obejmuje sprawy: kształtowania, ochrony i racjonalnego wykorzystywania zasobów wodnych; utrzymania śródlądowych wód powierzchniowych stanowiących własność Skarbu Państwa wraz z infrastrukturą techniczną związaną z tymi wodami, obejmującą budowle oraz urządzenia wodne; utrzymania śródlądowych dróg wodnych; ochrony przeciwpowodziowej, w tym budowy, modernizacji oraz utrzymania urządzeń wodnych zabezpieczających przed powodzią oraz koordynacji przedsięwzięć służących osłonie i ochronie przeciwpowodziowej państwa; funkcjonowania państwowej służby hydrologiczno-meteorologicznej i państwowej służby hydrogeologicznej, z wyłączeniem zagadnień monitoringu jakości wód podziemnych; współpracy międzynarodowej na wodach granicznych w zakresie zadań należących do działu; określenia zasad i warunków zbiorowego zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz zbiorowego odprowadzania ścieków. Ponadto minister właściwy do spraw gospodarki wodnej sprawował w 2021 r. nadzór nad działalnością Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

Zrealizowane w 2021 r. dochody budżetowe w części 22 wyniosły 27 846,2 tys. zł (0,006% dochodów budżetu państwa ogółem), wydatki budżetu państwa wykonano w kwocie 1 797 965,3 tys. zł (w tym wydatki niewygasające – 154 086,2 tys. zł) – 0,34% wydatków budżetu państwa ogółem, a wydatki budżetu środków europejskich w kwocie 4056,9 tys. zł (co stanowiło 0,006% wydatków budżetu środków europejskich ogółem).

Dział Transport obejmuje sprawy funkcjonowania oraz rozwoju infrastruktury transportu, w szczególności budowy, modernizacji, utrzymania i ochrony dróg publicznych (w tym autostrad) oraz kolei, lotnisk i portów lotniczych; opłat za korzystanie z infrastruktury transportu; ruchu drogowego, kolejowego oraz lotniczego; przewozu osób i rzeczy środkami transportu samochodowego,

¹ Dz. U. z 2021 r. poz. 305 ze zm.

² Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2019 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Infrastruktury (Dz. U. z 2021 r. poz. 937.).

³ Dz. U. z 2021 r. poz. 1893, ze zm. (dalej: ustawa o działach administracji rządowej).

⁴ Z siedzibą w Gdyni.

kolejowego i lotniczego; komunikacji publicznej⁵. Minister Infrastruktury sprawował w 2021 r. nadzór nad: Prezesem Urzędu Lotnictwa Cywilnego, Głównym Inspektorem Transportu Drogowego oraz Generalnym Dyrektorem Dróg Krajowych i Autostrad. W części 39 – Transport jednostkami organizacyjnymi podległymi Ministrowi lub przez niego nadzorowanymi były: Polska Agencja Żeglugi Powietrznej, Przedsiębiorstwo Państwowe „Porty Lotnicze”, Transportowy Dozór Techniczny, Instytut Kolejnictwa, Instytut Badawczy Dróg i Mostów, Instytut Transportu Samochodowego i Centrum Unijnych Projektów Transportowych.

W części 39 w 2021 r. zrealizowane dochody budżetowe wyniosły 169 149,3 tys. zł (0,03% dochodów budżetu państwa ogółem), wydatki budżetu państwa zrealizowano w kwocie 18 170 543,3 tys. zł (z tego wydatki niewygasające 596 704,5 tys. zł) – 3,49% wydatków budżetu państwa ogółem, a wydatki budżetu środków europejskich w kwocie 12 343 089,8 tys. zł (16,93% wydatków budżetu środków europejskich ogółem).

Dział Żegluga śródlądowa obejmuje sprawy: funkcjonowania oraz rozwoju śródlądowych dróg wodnych w zakresie żeglugi śródlądowej; ruchu wodnego w zakresie żeglugi śródlądowej; przewozu osób i rzeczy środkami żeglugi śródlądowej; budowy, przebudowy oraz modernizacji śródlądowych dróg wodnych o szczególnym znaczeniu transportowym; współpracy międzynarodowej na wodach granicznych oraz ujętych w systemie międzynarodowych dróg wodnych w zakresie zadań należących do działu oraz sprawy dotyczące gospodarowania mieniem Skarbu Państwa w odniesieniu do przedsiębiorstw państwowych i spółek z udziałem Skarbu Państwa funkcjonujących w obszarze żeglugi śródlądowej, w tym ochrony interesów Skarbu Państwa⁶.

Budżet państwa w części 69 – Żegluga śródlądowa w 2021 r. był wykonywany przez pięć jednostek budżetowych: Ministerstwo, trzy urzędy żeglugi śródlądowej (w Bydgoszczy, Szczecinie i we Wrocławiu) oraz Technikum Żeglugi Śródlądowej we Wrocławiu.

W 2021 r. dochody budżetu państwa w części 69 – Żegluga śródlądowa wyniosły 777,7 tys. zł (0,0002% dochodów budżetu państwa ogółem). Wydatki budżetu państwa zrealizowano w kwocie 24 913,1 tys. zł (z tego wydatki niewygasające – 949,5 tys. zł), co stanowiło 0,005% wydatków budżetu państwa ogółem, a z budżetu środków europejskich wydatkowano 7118,7 tys. zł (0,009% wydatków budżetu środków europejskich ogółem).

Szczegółowe dane dotyczące realizacji dochodów i wydatków w części 21, 22, 39 i 69 przez poszczególne jednostki zostały przedstawione w załączniku 8.1. do niniejszej informacji.

Minister Infrastruktury był w 2021 r. dysponentem Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg (dalej: RFRD) utworzonego na podstawie ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Rządowym Funduszu Rozwoju Dróg⁷, który stanowi instrument wsparcia realizacji zadań na drogach zarządzanych przez jednostki samorządu terytorialnego na lata 2019–2027.

RFRD gromadził środki finansowe na zadania polegające na: budowie, przebudowie i remoncie dróg powiatowych i gminnych, budowie mostów lokalizowanych w ciągach dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych; budowie obwodnic lokalizowanych w ciągach dróg wojewódzkich; budowie, przebudowie i remoncie dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych, zarządzanych przez prezydenta miasta na prawach powiatu będącego siedzibą wojewody lub sejmiku województwa oraz budowie, przebudowie i remoncie dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych o znaczeniu obronnym.

⁵ Art. 27 ust. 1 ustawy o działach administracji rządowej.

⁶ Art. 10a ust. 1 ustawy o działach administracji rządowej.

⁷ Dz. U. z 2022 r. poz. 505, ze zm. (dalej ustawa o RFRD).

Zrealizowane w 2021 r. przychody RFRD wyniosły 5 771 512,4 tys. zł, a koszty realizacji zadań 3 106 986,3 tys. zł.

Minister Infrastruktury był w 2021 r. dysponentem Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych (dalej: FRPA) o charakterze użyteczności publicznej, na podstawie ustawy z dnia 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej⁸.

Zrealizowane w 2021 r. przychody FRPA wyniosły 832 914 tys. zł, a koszty realizacji zadań 883 377,3 tys. zł.

Szczegółowe dane dotyczące dochodów i wydatków skontrolowanych części budżetowych oraz realizacji planu finansowego Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg oraz Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych o charakterze użyteczności publicznej zostały przedstawione w załącznikach nr 8.1., 8.4., 8.5., 8.7., 8.8. i 8.9. do niniejszej informacji.

Kontrola została przeprowadzona na podstawie art. 2 ust 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁹.

⁸ Dz. U. z 2021 r. poz. 717, ze zm.(dalej: ustawa o FRPA).

⁹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

2. OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2021 r. w części 21 – Gospodarka morską i 69 – Żegluga śródlądowa oraz wykonanie w 2021 r. planu finansowego Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, a wykonanie budżetu państwa w 2021 r. w części 22 – Gospodarka wodna i 39 – Transport oraz wykonanie w 2021 r. planu finansowego Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg NIK ocenia w formie opisowej

Część 21 – Gospodarka morską

NIK ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa na rok 2021 w części 21 – Gospodarka morską. Zrealizowane wydatki budżetu państwa wyniosły 1 627 333,6 tys. zł (w tym wydatki niewygasające 17 927,2 tys. zł), co stanowiło 98,6% planu po zmianach. Największa kwota wydatków (45,3% ogółu wydatków) dotyczyła wydatków majątkowych. Wydatki te poniesiono w kwocie 729 421,8 tys. zł, głównie na realizację programu wieloletniego „Budowa drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską” w kwocie 700 000 tys. zł.

Wydatki budżetu środków europejskich w części 21 zostały zrealizowane w kwocie 595 134,3 tys. zł, tj. 99,2% planu po zmianach.

Badanie 64 wydatków na łączną kwotę 17 002 tys. zł¹⁰ (zrealizowanych przez Ministerstwo jako dysponenta III stopnia) wykazało, że zostały one dokonane z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi. Analiza czterech postępowań o udzielenie zamówienia publicznego wykazała, że przeprowadzono je zgodnie z obowiązującymi przepisami, a zrealizowane zamówienia służyły realizacji zadań i celów kontrolowanej jednostki.

Badanie dotacji celowych w kwocie 17 800 tys. zł¹¹, tj. 28% wykorzystanych dotacji w części 21 (63 651 tys. zł) wykazało, że zostały one przeznaczone na cele określone w umowach na ich udzielenie i prawidłowo rozliczone.

Dochody w części 21 – Gospodarka morską wyniosły 15 852,6 tys. zł i były wyższe o 25,7 % od kwoty prognozowanej (12 611 tys. zł) i wyższe o 30,5% od dochodów uzyskanych w 2020 r. (12 152,7 tys. zł).

Część 22 – Gospodarka wodna

W 2021 r. w części 22 – Gospodarka wodna zrealizowano wydatki budżetu państwa w kwocie 1 797 965,3 tys. zł (w tym wydatki niewygasające – 154 086,2 tys. zł), tj. 96,4% planu po zmianach.

W porównaniu do wydatków zrealizowanych w 2020 r. (968 013 tys. zł), w 2021 r. nastąpił wzrost wydatków o 829 952,3 tys. zł, tj. o 85,7%. Wzrost ten wynikał z przyznania wyższych kwot dotacji (ogółem na dotacje wydatkowano 1 648 579,1 tys. zł) na realizację zadań określonych w ustawie z dnia 20 lipca 2021 r. Prawo wodne¹² – na rzecz Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie (dalej: PGW WP)¹³ oraz na realizację zadań w ramach „Projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry”, a także „Projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły” realizowanych przez PGW WP i Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej Państwowego Instytutu Badawczego (dalej: IMiGW-PIB).

Stwierdzona nieprawidłowość polegała na zgłoszeniu przez Ministra Infrastruktury do nowelizacji ustawy budżetowej na rok 2021¹⁴ zwiększenia planu wydatków części 22 o kwotę 150 000 tys. zł (na dotację przeznaczoną na działalność statutową PGW WP), która to kwota obejmowała wydatki zaplanowane do poniesienia w 2022 r. Środki te, ze względu na proces ich wydatkowania (zawarcie umowy dotacji, przeprowadzenie postępowań o udzielenie zamówienia publicznego i realizację zadań) nie mogły zostać

¹⁰ Próba wydatków wybrana metodą MUS (z uwzględnieniem wartości) i uzupełniona poprzez dobór celowy.

¹¹ Próbę spraw do badania wybrano w sposób celowy.

¹² Dz. U. z 2021 r. poz. 2233, ze zm. (dalej: Prawo wodne).

¹³ Zadania wykonywane na podstawie Prawa wodnego przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej (art. 240 ust. 2); regionalne zarządy gospodarki wodnej (art. 240 ust. 3); zarządy zlewni (art. 240 ust. 4); nadzory wodne (art. 240 ust. 5).

¹⁴ Ustawa z dnia 1 października 2021 r. o zmianie ustawy budżetowej na rok 2021 (Dz. U. poz. 1900).

wykorzystane w 2021 r., dlatego zaproponowanie zwiększenia planu wydatków na 2021 r. było działaniem nierzetelnym. Ujęcie ww. wydatków w planie na 2021 r. naruszało zasadę roczności budżetu państwa uregulowaną na mocy art. 109 ust. 1, 3 i 4 ufp, zgodnie z którym ustawa budżetowa jest podstawą gospodarki finansowej państwa w danym roku budżetowym, jest uchwalana na okres roku budżetowego, a rokiem budżetowym jest rok kalendarzowy. Ponadto ujęcie ww. wydatków w planie na 2021 r. miało wpływ na zwiększenie deficytu budżetu państwa w 2021 r. oraz zmniejszenie deficytu zaplanowanego w ustawie budżetowej na 2022 r.¹⁵ W 2021 r. wykorzystana została jedynie kwota 421 tys. zł (tj. 0,3% przyznaných dodatkowych środków), a kwota 149 579 tys. zł została ujęta w wykazie wydatków niewygasających z upływem 2021 r.

Wydatki budżetu środków europejskich w części 22 w 2021 r. zostały zrealizowane w kwocie 4056,9 tys. zł, tj. 100% planu po zmianach. W 2020 r. w części 22 nie realizowano wydatków z budżetu środków europejskich.

Badanie wydatków dysponenta III stopnia (Ministerstwa) na kwotę 60 423 tys. zł¹⁶, tj. 78,6% jego wydatków ogółem (76 871,6 tys. zł) wykazało, że zostały one dokonane z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonych m.in. w ufp i aktach wykonawczych do tej ustawy.

Kontrola czterech postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, w wyniku których w 2021 r. wydatkowano 3826,5 tys. zł, wykazała, że przeprowadzono je zgodnie z obowiązującymi przepisami, a poniesione wydatki były celowe i gospodarne oraz służyły realizacji zadań jednostki.

Część 39 – Transport

NIK ocenia pozytywnie realizację zadań finansowanych w 2021 r. w części 39 – Transport. W 2021 r. na zadania te wydatkowano 18 170 543,3 tys. zł (w tym wydatki niewygasające w kwocie 596 704,5 tys. zł), tj. w 99,9% planu po zmianach (18 190 055,1 tys. zł). Plan budżetu środków europejskich (12 344 937,7 tys. zł) został zrealizowany w kwocie 12 343 089,8 tys. zł, tj. niemal w 100%. Dysponent części 39 – Transport w sposób prawidłowy dokonywał w 2021 r. zmian w planie wydatków oraz blokad wydatków budżetu państwa. Kontrola dotacji udzielonych w kwocie 403 967,4 tys. zł¹⁷ wykazała, że środki te zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem i prawidłowo rozliczone.

Stwierdzone w Ministerstwie nieprawidłowości polegały m.in. na:

- zgłoszeniu do nowelizacji ustawy budżetowej zwiększenia wydatków w części 39 o kwotę 8 207 821 tys. zł (stanowiącą 81,3% ogółu zgłoszonych wydatków – 10 090 155 tys. zł), która z uwagi na planowany termin jej wydatkowania, powinna zostać ujęta w budżecie państwa na rok 2022. Wprowadzenie w październiku 2021 r. do planu na 2021 r. wydatków w ww. kwocie było nierzetelne, gdyż czas pozostały do końca 2021 r. nie pozwalał na zrealizowanie w 2021 r. zadań, na które środki te przeznaczono. Naruszało to zasadę roczności budżetu państwa, o której mowa w art. 109 ust. 1, 3 i 4 ufp i spowodowało nieuzasadnione zwiększenie o powyższą kwotę deficytu budżetu państwa w 2021 r. oraz zmniejszenie planowanych wydatków w ustawie budżetowej na rok 2022. Tym samym nie zrealizowano też wniosku NIK sformułowanego po kontroli wykonania budżetu państwa w 2020 r., o ustalanie planu wydatków na dany rok budżetowy z uwzględnieniem zasady roczności budżetu, tj. nieujmowanie w tym planie wydatków przewidzianych do poniesienia w latach następnych;
- sporządzeniu opisu przedmiotu zamówienia na przebudowę dziedzińca przy budynku A siedziby Ministerstwa niezgodnie z obowiązującymi przepisami. W opisie tym nie przewidziano zapewnienia możliwości samodzielnego

¹⁵ Ustawa budżetowa na rok 2022 z dnia 17 grudnia 2021 r (Dz. U. z 2022 r. poz. 270).

¹⁶ Próba wydatków wybrana losowo metodą MUS i uzupełniona poprzez dobór celowy.

¹⁷ Próba wybrana w sposób celowy.

przemieszczenia się z tego budynku na dziedziniec przez osoby poruszające się na wózkach inwalidzkich – zaprojektowano jedynie schody, bez pochylni lub urządzeń pozwalających na pokonanie różnicy poziomów. W konsekwencji wykonano przedmiotową przebudowę – tzw. patio (o powierzchni 427,9 m²) za kwotę prawie 1,5 mln zł, bez ułatwień dla osób niepełnosprawnych na wózkach inwalidzkich.

Badanie 58 wydatków¹⁸ zrealizowanych przez dysponenta III stopnia w Ministerstwie i GDDKiA w łącznej kwocie 1 300 497,9 tys. zł wykazało, że zostały poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi, określonych m.in. w ufp i aktach wykonawczych do tej ustawy.

Dochody budżetowe w części 39 – Transport wyniosły 169 149,3 tys. zł i były wyższe o 37% od dochodów uzyskanych w 2020 r. (123 541,35 tys. zł) i 98% wyższe od kwoty dochodów (85 460 tys. zł) zaplanowanych dla części w ustawie budżetowej na rok 2021 z dnia 20 stycznia 2021 r.¹⁹ (dalej: ustawa budżetowa na rok 2021).

Część 69 – Żegluga śródlądowa

NIK ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w części 69 – Żegluga śródlądowa w 2021 r. Dochody budżetowe wyniosły 777,7 tys. zł, co stanowiło 97,2 % planu (800 tys. zł) i 99,2% dochodów zrealizowanych w 2020 r. (784 tys. zł). Wydatki budżetu państwa zrealizowane w 2021 r. w części 69 wyniosły 24 913,1 tys. zł (z tego wydatki niewygasające – 949,5 tys. zł), tj. 96,5% planu po zmianach (25 819,7 tys. zł) oraz 97,6% wydatków wykonanych w 2020 r. (25 521,9 tys. zł). Wydatki budżetu środków europejskich zrealizowano w kwocie 7118,7 tys. zł, co stanowiło 97,9 % planu po zmianach (7272,8 tys. zł) oraz 160% wydatków 2020 r. (4449,4 tys. zł).

Dysponent części 69 – Żegluga śródlądowa w sposób prawidłowy dokonywał w 2021 r. zmian w planie wydatków.

Badanie wydatków²⁰ budżetu państwa zrealizowanych przez Ministerstwo (dysponenta III stopnia) w kwocie 1345,6 tys. zł, tj. 23,3% wydatków tego dysponenta, wykazało, że były one celowe i służyły realizacji zadań kontrolowanej jednostki.

Analiza czterech z pięciu postępowań o udzielenie zamówień publicznych wykazała, że zostały przeprowadzone prawidłowo. Wydatki na te zamówienia w 2021 r. wyniosły 39,5 tys. zł.

Stwierdzone w Ministerstwie nieprawidłowości polegały na:

- zbyt późnym ogłoszeniu postępowania na wyłonienie wykonawcy analizy ekonomicznych skutków wprowadzenia regulacji prawnych dotyczących czasu pracy i form delegowania pracowników w zagraniczne podróże służbowe w transporcie wodnym śródlądowym, a także wyznaczeniu zbyt krótkiego czasu na składanie ofert oraz na wykonanie tej analizy. W konsekwencji mogło to być powodem, że nie otrzymano żadnej oferty w tym postępowaniu i konieczności zgłoszenia wydatków planowanych na to zadanie (49,8 tys. zł) do wykazu wydatków niewygasających z upływem 2021 r.;
- niepodaniu wszystkich wymaganych danych²¹ w zawiadomieniu o konsultacjach społecznych projektu „Krajowego Programu Żeglugowego do roku 2030”.

¹⁸ Próba wydatków wybrana metodą MUS.

¹⁹ Dz. U. poz. 190, ze zm.

²⁰ Próba wydatków wybrana metodą MUS i uzupełniona poprzez dobór celowy.

²¹ W tym informacji o numerze projektu we właściwym wykazie prac legislacyjnych albo wykazie prac programowych Rady Ministrów (§ 31 ust 2 uchwały Rady Ministrów nr 190 z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348).

Sprawozdawczość

NIK pozytywnie zaopiniowała łączne sprawozdania budżetowe i w zakresie operacji finansowych za 2021 r. sporządzone przez dysponenta części 21, 22, 39 i 69 oraz sprawozdania jednostkowe dysponenta III stopnia w Ministerstwie i sprawozdania sporządzone przez GDDKiA.

Sprawozdania łączne dysponenta ww. części budżetowych zostały sporządzone prawidłowo, na podstawie danych wynikających ze sprawozdań jednostkowych podległych dysponentów. Objęte kontrolą sprawozdania jednostkowe dysponenta III stopnia w Ministerstwie i GDDKiA, zostały sporządzone prawidłowo, na podstawie danych wynikających z prowadzonej ewidencji księgowej. Mechanizmy systemu kontroli zarządczej zapewniały prawidłowość sporządzonych sprawozdań budżetowych, w tym z budżetu środków europejskich i sprawozdań w zakresie operacji finansowych.

Poddane badaniu księgi rachunkowe dysponenta części 39 prowadzone były prawidłowo.

Minister monitorował wykonanie planu dochodów i wydatków przez poszczególnych dysponentów środków budżetowych w skontrolowanych częściach m.in. poprzez analizę cyklicznych sprawozdań i dodatkowych informacji o dochodach i wydatkach, a także poprzez przeprowadzane kontrole.

Szczegółową kalkulację oceny wykonania budżetu państwa w części 21, 22, 39 i 69 przedstawiono w załączniku nr 8.2. do niniejszej informacji.

Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg

W 2021 r. poniesiono koszty realizacji zadań ustawowych RFRD w kwocie 3 106 986,3 tys. zł, tj. 79,4% planu oraz 92,7% w stosunku do kosztów poniesionych w 2020 r. (3 349 972,3 tys. zł).

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- zgłoszenia do nowelizacji ustawy budżetowej na 2021 r. zwiększenia planu przychodów RFRD o 3,1 mld zł, pomimo tego, że były to środki przewidziane do wykorzystania w 2022 r. Spowodowało to, że na koniec 2021 r. niewykorzystane środki pieniężne RFRD wynosiły ponad 8 mld zł. Kwota ta znacznie przekroczyła plan po zmianach (6,9 mld zł) oraz plan wg pierwotnej ustawy budżetowej na rok 2021 (zakładany stan środków pieniężnych na koniec 2021 r. miał wynosić 4,2 mld zł);
- niepodjęcia przez Ministra w 2021 r. skutecznych działań na rzecz uzyskania należnych wpływów RFRD, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 5 ustawy o RFRD, od spółek z branży radiofonii i telewizji²². NIK wskazała na nieprawidłowość w tym zakresie w ramach kontroli wykonania budżetu państwa w 2020 r. i sformułowała odpowiedni wniosek²³, który nie został jednak zrealizowany.

Roczne sprawozdania za 2021 r. z wykonania planu finansowego RFRD oraz sprawozdania za IV kwartał 2021 r. w zakresie operacji finansowych²⁴ zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Szczegółową kalkulację oceny wykonania planu finansowego RFRD przedstawiono w załączniku nr 8.3. do niniejszej informacji.

Fundusz Rozwoju Przewozów Autobusowych o charakterze użyteczności publicznej

NIK ocenia pozytywnie wykonanie planu finansowego Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych o charakterze użyteczności publicznej na 2021 r. Wykorzystanie dopłat z FRPA przez organizatorów publicznego transportu

²² Wpłaty spółek w wysokości 7,5% ich zysku po opodatkowaniu podatkiem dochodowym.

²³ Wniosek dotyczył zapewnienia otrzymywania należnych przychodów m.in. poprzez wydawanie decyzji w sprawie określenia wysokości zobowiązania do dokonania wpłaty na rzecz RFRD bez zbędnej zwłoki.

²⁴ Rb-33, Rb-40 oraz Rb-Z i Rb-N.

zbiorowego w wysokości 358 576 tys. zł stanowiło 44,8% ujętego w planie limitu na ten cel (800 mln zł) i 258% wykonania dopłat w 2020 r. (138 956,7 tys. zł).

Wielkość pracy eksploatacyjnej przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej na które przekazano dofinansowanie z FRPA w 2021 r. wyniosła 140,5 mln wozokilometrów, tj. 245,2% planu (57,3 mln) i ponad 217% wykonania w 2020 r.

Roczne sprawozdania za 2021 r. z wykonania planu finansowego FRPA oraz sprawozdania za IV kwartał 2021 r. w zakresie operacji finansowych²⁵ zostały sporządzone terminowo oraz prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej.

Szczegółową kalkulację oceny wykonania planu finansowego FRPA przedstawiono w załączniku nr 8.3. do niniejszej informacji.

²⁵ Rb-33, Rb-40 oraz Rb-Z i Rb-N.

3. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI 21 – GOSPODARKA MORSKA, 22 – GOSPODARKA WODNA, 39 – TRANSPORT I 69 – ŻEGLUGA ŚRÓDLĄDOWA

3.1. DOCHODY BUDŻETOWE

3.1.1. REALIZACJA DOCHODÓW BUDŻETOWYCH W CZĘŚCI 21 – GOSPODARKA MORSKA

Dochody w części 21 wyniosły w 2021 r. 15 852,6 tys. zł i były wyższe o 25,7 % od kwoty planowanej w ustawie budżetowej na 2021 r. (12 611 tys. zł). W porównaniu do wykonania dochodów w 2020 r. (12 152,7 tys. zł) dochody w tej części były wyższe o 30,5%. Dochody uzyskano głównie – 12 971,3 tys. zł, tj. 81,8% ogółu dochodów, w dziale 600 – Transport i łączność. Dochody te pochodziły m.in. z tytułu:

- najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa – 4363,1 tys. zł;
- opłat egzaminacyjnych oraz opłat za wydawanie świadectw, dyplomów, zaświadczeń, certyfikatów i ich duplikatów – 3421,1 tys. zł;
- opłat za inspekcje statków, rejestracje jednostek pływających, wydanie kart bezpieczeństwa, zezwoleń na wejście/wyjście statków do/z portów – 1329,9 tys. zł.

Na koniec 2021 r. w części 21 wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w kwocie 2889,3 tys. zł, w tym zaległości netto w wysokości 2695,9 tys. zł. W porównaniu do 2020 r. stan należności zwiększył się o 564,9 tys. zł.

Dochody zrealizowane przez dysponenta III stopnia (w Ministerstwie) wyniosły 2137,6 tys. zł, co stanowiło 118,5% planu (1804 tys. zł). Wzrost zrealizowanych dochodów w 2021 r. w stosunku do 2020 r. wynikał głównie z:

- wpłaty dywidendy od Chińsko-Polskiego Towarzystwa Okrętowego w Szanghaju S.A. w kwocie 1241,5 tys. zł. (Skarb Państwa posiada 50% udziałów w spółce);
- wzrostu wpływów w rozdziale 75001 – z tytułu wpływów z różnych opłat (na 2021 r. zaplanowano 533 tys. zł, a wykonanie dochodów ukształtowało się na poziomie 876,8 tys. zł). Na etapie planowania dochodów nie było możliwe dokładne oszacowanie, ile i na jakie wartości zostaną podpisane umowy²⁶.

3.1.2. REALIZACJA DOCHODÓW BUDŻETOWYCH W CZĘŚCI 22 – GOSPODARKA WODNA

Dochody w części 22 w 2021 r. wyniosły 27 846,2 tys. zł i były wyższe o 2549,2 tys. zł (tj. o 10,1%) od planu (25 297 tys. zł) i o 290,8% wyższe od dochodów zrealizowanych w 2020 r. (9574,6 tys. zł). Wynikało to głównie z uzyskanych, nieplanowanych wpływów, tj. m.in.: z wypłaty z gwarancji, otrzymanej przez PGW WP od ubezpieczyciela w związku z upadłością wykonawcy inwestycji (1105,2 tys. zł) i z kar umownych (333,7 tys. zł).

Na koniec 2021 r. w części 22 należności pozostałe do zapłaty wyniosły 189,1 tys. zł. (w 2020 r. nie było należności), a zaległości wyniosły 1,3 tys. zł.

W części 22 – Gospodarka wodna w 2021 r. nie planowano dochodów na poziomie dysponenta III stopnia. Zrealizowane w 2021 r. dochody wyniosły 834,3 tys. zł i były prawie 10-krotnie wyższe

²⁶ Zwiększone wpływy nastąpiły w wyniku umów zawartych przez Urząd Morski w Gdyni i Urząd Morski w Szczecinie – z tytułu opłat za korzystanie z gruntów pokrytych wodami w wysokości 516,4 tys. zł, z tytułu wpłat (głównie od Polskiego Rejestru Statków) dotyczących inspekcji i certyfikatów morskich jednostek edukacyjnych (63,3 tys. zł), wpłat za wydanie pozwolenia na wznoszenie i wykorzystanie sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń w polskich obszarach morskich oraz za zajęcie wyłącznej strefy ekonomicznej pod wznoszenie oraz wykorzystywanie sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń (297,1 tys. zł).

od dochodów uzyskanych w 2020 r. (86,1 tys. zł). Głównymi źródłami dochodów były wpływy uzyskane z tytułu odpłatnego nabycia praw własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości (523,2 tys. zł) i z tytułu różnic kursowych (309,3 tys. zł).

3.1.3. REALIZACJA DOCHODÓW BUDŻETOWYCH W CZĘŚCI 39 – TRANSPORT

W 2021 r. dochody budżetowe wyniosły 169 149,3 tys. zł, co stanowiło 197,9% planu (85 460 tys. zł) i 137% dochodów uzyskanych w 2020 r. (123 541,35 tys. zł). Niemal całość (168 528,9 tys. zł, tj. 99,6%) dochodów została uzyskana w dziale 600 Transport i łączność, głównie w rozdziałach:

- 60012 Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, w którym uzyskano dochody w wysokości 85 159,3 tys. zł i były wyższe od uzyskanych w 2020 r. (78 756,6 tys. zł) o 8% od dochodów planowanych (56 166 tys. zł) o 52%;
- 60001 Krajowe pasażerskie przewozy kolejowe, w którym nie planowano, a uzyskano dochody w wysokości 28 108 tys. zł. (w 2020 r. w tym rozdziale uzyskano 2441,7 tys. zł);
- 60056 Urząd Lotnictwa Cywilnego, w którym uzyskano dochody w wysokości 27 542 tys. zł, tj. o 9% wyższe od wartości uzyskanych w 2020 r. (25 367,3 tys. zł) i o 14% wyższe od wartości planowanych (24 140 tys. zł);
- 60002 Infrastruktura kolejowa, w którym nie planowano, a uzyskano dochody w wysokości 19 853,4 tys. zł (w 2020 r. w tym rozdziale uzyskano 8412,6 tys. zł).

W części 39 kwota należności pozostałych do zapłaty według stanu na koniec 2021 r. wyniosła 185 588,2 tys. zł (z czego w dziale 600 Transport i łączność 183 439,8 tys. zł) i wzrosła w porównaniu do 2020 r. o 14% (ze 163 134,5 tys. zł).

Kwota zaległości netto na koniec roku 2021 w części 39 wyniosła 53 857,4 tys. zł i wzrosła w porównaniu z rokiem 2020 o 28,9 % (z 41 781,8 tys. zł).

Dochody zrealizowane w 2021 r. przez dysponenta III stopnia wyniosły 1311 tys. zł. Dochody osiągnięte w 2021 r. były o 18,9% wyższe od prognozowanych (1102 tys. zł) oraz o 15,7% niższe od dochodów uzyskanych w roku 2020 (1544,9 tys. zł).

3.1.4. REALIZACJA DOCHODÓW BUDŻETOWYCH W CZĘŚCI 69 – ŻEGLUGA ŚRÓDLĄDOWA

Dochody budżetowe w części 69 w 2021 r. wyniosły 777,7 tys. zł, co stanowiło 97,2 % planu (800 tys. zł) i 99,2% dochodów zrealizowanych w 2020 r. (784 tys. zł). Dochody pochodziły głównie z opłat pobieranych przez urzędy żeglugi śródlądowej m.in. za przeprowadzone inspekcje techniczne, pomiary statków żeglugi śródlądowej, zmiany w dokumentach kontrolowanych statków, wydawanie książeczek żeglarskich, świadectw kwalifikacji i patentów. Dochody zrealizowano głównie w dziale 600 – Transport i łączność, rozdział 60042 – Urzędy żeglugi śródlądowej w kwocie 777,6 tys. zł, tj. 99,9% ogółu zrealizowanych dochodów w części 69.

Należności na koniec 2021 r. wyniosły 132,5 tys. zł (w tym zaległości 112,9 tys. zł), co oznaczało wzrost w stosunku do 2020 r. (109,8 tys. zł), o 20,7%, który wynikał m.in. z naliczenia odsetek od nieuregulowanych należności oraz kary za nieterminowe wykonanie umowy.

3.2. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH

3.2.1. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 21 – GOSPODARKA MORSKA

W ustawie budżetowej na 2021 r. wydatki budżetu państwa w części 21 zostały zaplanowane w kwocie 817 335 tys. zł. W trakcie 2021 r. plan został zwiększony per saldo o kwotę 814 414 tys. zł, w tym m.in. poprzez:

- zwiększenie o kwotę 778 254,8 tys. zł – środki z rezerw celowych;
- przesunięcie środków między częściami budżetu państwa – per saldo zwiększenie o kwotę 32 725,8 tys. zł.

W 2021 r. w części 21 zablokowana została kwota 29 504,4 tys. zł (co stanowiło 1,8% planu wydatków po zmianach), z tego 29 113,8 tys. zł decyzją Ministra Finansów przeznaczono na utworzoną rezerwę celową poz. 73 „Rezerwa na wpłatę do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19”. W 2021 r. nie zwiększono planu wydatków środkami z rezerwy ogólnej budżetu państwa, natomiast nowelizacją ustawy budżetowej na rok 2021 zwiększono plan wydatków części 21 o kwotę 9240 tys. zł.

W efekcie wszystkich zmian plan wydatków wyniósł 1 631 749 tys. zł, a zrealizowane w części 21 wydatki 1 627 333,6 tys. zł (w tym wydatki niewygasające 17 927,2 tys. zł), tj. 99,7% planu po zmianach. W porównaniu do 2020 r. wydatki były wyższe o 627 348,2 tys. zł, tj. o 62,7%, co wynikało ze zrealizowania większej liczby zadań i wydatkowania środków (na wydatki majątkowe) przez urzędy morskie. Wydatki w kwocie 1364 594,7 tys. zł, w tym 12 566,5 tys. zł wydatki niewygasające (81,6% wydatków ogółem) poniesiono w dziale 600 – Transport i łączność, przede wszystkim w:

- rozdziale 60043 – Urzędy morskie (1 312 717,7 tys. zł, w tym wydatki niewygasające 7966,5 tys. zł);
- rozdziale 60044 – Ratownictwo morskie (45 214,6 tys. zł, w tym wydatki niewygasające 4600 tys. zł).

Ze środków przyznanych z rezerw celowych (778 254,8 tys. zł), wykorzystano kwotę 753 611,8 tys. zł (tj. 96,8 % przyznanych środków), m.in. na:

- budowę drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską w kwocie 465 629 tys. zł (środki z rezerwy celowej poz. 10);
- modernizację toru wodnego Świnoujście-Szczecin do głębokości 12,5 m w kwocie 293 949,4 tys. zł (środki z rezerwy celowej poz. 8);
- poprawę infrastruktury w małych portach: Mrzeżyno, Niechorze, Lubin, Trzebież w kwocie 4658,6 tys. zł (środki z rezerwy celowej poz. 8);
- zakup jednostek pływających w celu poprawy bezpieczeństwa na obszarze właściwości terytorialnej Dyrektora Urzędu Morskiego w Szczecinie w kwocie 762,6 tys. zł (środki z rezerwy celowej poz. 8);
- zabezpieczenie przeciwpowodziowe Krynicy Morskiej w kwocie 490,4 tys. zł (środki z rezerwy celowej poz. 8).

Wydatki wg grup ekonomicznych (bez wydatków niewygasających w roku 2021²⁷) poniesiono na:

- wydatki majątkowe – 729 421,8 tys. zł, tj. 45,3% ogółu wydatków;
- wydatki bieżące – 311 207 tys. zł, tj. 19,3% ogółu wydatków (istotną pozycję w tej grupie wydatków (50,6%), stanowiły wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń, które wyniosły 150 452 tys. zł);
- wydatki na współfinansowanie projektów z udziałem wydatków z budżetu środków europejskich – 390 775 tys. zł, tj. 24,3% ogółu wydatków;
- wydatki na dotacje i subwencje – 171 804,8 tys. zł, tj. 10,7% ogółu wydatków;
- wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych – 6197,8 tys. zł, 0,4% wydatków części 21.

Wydatki majątkowe w 2021 r. przeznaczono głównie na realizację:

²⁷ Wszystkie wyliczenia procentowe w tym akapicie odnoszą się do kwoty wydatków w 2021 r. bez wydatków niewygasających w 2021 r., tzn. do kwoty 1 609 406,4 tys. zł.

- Programu wieloletniego „Budowa drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską”²⁸. W 2021 r. na realizację programu wydatkowano 700 000 tys. zł, tj. 100% planu. W związku z realizacją tego przedsięwzięcia wykonano m.in.: roboty budowlane część 1 (kontynuacja budowy: portu osłonowego na Zatoce Gdańskiej – część wschodnia i zachodnia, kanału żeglugowego przez Mierzeję Wiślana, śluzy, mostu północnego i sztucznej wyspy) i zakończono budowę mostu południowego). Sprawowano także nadzór archeologiczny nad prowadzeniem robót budowlanych, sporządzono inwentaryzację ornitologiczną łąk, wykonano wycinkę/wykoszenie trzciny na terenie inwestycji, obliczenia weryfikujące zamienny projekt wykonawczy bram śluzy w zakresie mechaniki i analizę geologiczną oraz badanie próbek z dna rzeki Elbląg.
- Programu wieloletniego „Program ochrony brzegów morskich”²⁹. W 2021 r. na realizację tego programu wydatkowano 33 855,6 tys. zł (w tym 4400,1 tys. zł zgłoszone przez Urząd Morski w Szczecinie do wydatków niewygasających), tj. 87% planu (z wydatkami niewygasającymi to 99,6% planu), m.in. na: wykonanie opaski brzegowej w Międzywodziu na długości 400 metrów oraz w Kołobrzegu na długości 35 metrów, przebudowę trzech ostróg brzegowych w Dziwnowie (km 388,100–388,500), sztuczne zasilanie brzegu³⁰:
 - w rejonie Władysławowo–Jurata – w tym wykonano prace czerpalno-refulacyjne o kubaturze 179 339 m³ na Półwyspie Helskim,
 - w rejonie Ustki i Rowów – w tym wykonano prace czerpalne o kubaturze 162 119 m³,
 - w Ustroniu Morskim wykonano prace na długości 1000 metrów,
 - w Kołobrzegu wykonano prace na długości 500 metrów.
- Programu wieloletniego „Utrzymanie morskich dróg wodnych w rejonie ujścia Odry w latach 2019–2028”³¹. W 2021 r. na realizację tego programu wydatkowano 15 337 tys. zł, tj. 100% planu, m.in. na: wykonanie prac remontowych oznakowania nawigacyjnego, prac remontowych nabrzeża i wymianę systemu odbojowego Bazy Oznakowania Nawigacyjnego w Świnoujściu, prac konserwacyjnych ok. 5100 mb wałów na polach refulacyjnych, prac pogłębieniowych o kubaturze 277 000 m³, prac remontowych dalb nawigacyjnych i innych elementów obiektów hydrograficznych.

Ponadto ze środków wydatków majątkowych zrealizowano m.in. następujące zadania:

- przebudowę portu rybackiego w Nowej Pasłęce – etap II;
- budowę umocnienia dna wzdłuż falochronu zachodniego w porcie Łeba – etap II;
- budowę budynku biurowo-warsztatowo-magazynowego dla Urzędu Morskiego w Gdyni – etap I;
- roboty budowlane związane z przebudową dawnej sali sportowej przy ul. Willowej w Szczecinie na potrzeby pomieszczeń dydaktycznych Wydziału Mechanicznego Akademii Morskiej w Szczecinie;
- wykonanie remontu izolacji przeciwwilgociowej i termicznej ścian fundamentowych budynków A i C Uniwersytetu Morskiego w Gdyni oraz sporządzenie dokumentacji projektowej dla budowy hali sportowej tej uczelni;
- rozbudowę aplikacji Bazy „Wypadki i Incydenty Morskie” dla Państwowej Komisji Badania Wypadków Morskich;
- modernizację obiektu i terenu nieruchomości Punktu Obserwacyjnego w Świnoujściu.

²⁸ Uchwała Nr 57/2016 Rady Ministrów z dnia 24 maja 2016 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą „Budowa drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską (2016–2022)”, zmieniona w dniu 24 listopada 2020 r. uchwałą nr 170/2020 Rady Ministrów.

²⁹ Ustawa z dnia 28 marca 2003 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Program ochrony brzegów morskich” (Dz. U. z 2016 r. poz. 678).

³⁰ Nazwa własna realizowanych zadań, stosowana w gospodarce wodnej, w tym morskiej, polegających na umocnieniu brzegu poprzez ukształtowanie brzegu określonego akwenu, które dzięki podjęciu określonych robót, zapewnia stateczność i utrwalenie brzegu oraz zabezpiecza go przed erozją, w szczególności erozją wodną. Umocnienia brzegów stosuje się w zależności od potrzeb w odniesieniu do brzegów wszystkich rodzajów akwenów wód powierzchniowych, zarówno wód morskich jak i śródlądowych. Techniczne umocnienie brzegów polega przede wszystkim na: umacnianiu brukiem kamiennym lub betonowym, umacnianiu z płyt betonowych, materacy kamiennych lub betonowych, gwiazdobloków, oskaławaniu brzegu, stosowaniu narzutów kamiennych lub z elementów betonowych bądź żelbetowych, i inne, np. umieszczanie kaszyc (konstrukcje siatkowo-kamienne), budowy ścian (wykonuje się ściany i mury drewniane, stalowe, żelbetowe, murowane), murów, w tym mury oporowe, wykonywane jako ciężkie konstrukcje budowlane, wykonywane przy użyciu betonu i stali, cegły, czy ciosów kamiennych.

³¹ Uchwała nr 204/2017 Rady Ministrów z dnia 12 grudnia 2017 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą „Utrzymanie morskich dróg wodnych w rejonie ujścia Odry w latach 2019–2028”.

Łącznie kwota dotacji i subwencji dla wyższych uczelni morskich została zaplanowana na 163 515 tys. zł, (plan po zmianach). Uczelnie wykorzystały kwotę 163 504,8 tys. zł, tj. blisko 100% planu. W porównaniu do 2020 r. (156 388,6 tys. zł), kwota wykorzystanych dotacji i subwencji była wyższa o 7116,2 tys. zł, tj. o 4,6%.

Zaplanowane środki na dotacje podmiotowe³² dla uczelni morskich w kwocie 45 851 tys. zł (wg planu po zmianach), wykorzystano w blisko 100% (45 840,5 tys. zł). Dotacje przeznaczono na utrzymanie statków szkolnych i specjalistycznych ośrodków szkoleniowych oraz na zadania dotyczące zapewnienia osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na studia, udzielania stypendiów socjalnych, stypendiów rektora i zapomóg.

Podziału dotacji dokonano zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 września 2018 r. w sprawie sposobu podziału dla uczelni środków finansowych na świadczenia dla studentów oraz na zadania związane z zapewnieniem osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na studia, do szkół doktorskich, kształcenia na studiach i w szkołach doktorskich lub prowadzenia działalności naukowej³³.

Na subwencje³⁴ dla uczelni morskich zaplanowano kwotę 117 664 tys. zł (plan po zmianach), która została wykorzystana w całości. Środki te przeznaczono na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego i badawczego, zwiększenie wynagrodzeń pracowników uczelni morskich³⁵ oraz realizację programu edukacji wojskowej – Legia Akademicka³⁶.

Na dotacje celowe, udzielone w oparciu o zawarte umowy³⁷ przeznaczono łącznie 17 800 tys. zł, z tego dla Akademii Morskiej w Szczecinie 8000 tys. zł (dwie umowy po 4000 tys. zł), dla Uniwersytetu Morskiego w Gdyni 1500 tys. zł (dwie umowy – 360 tys. zł i 1140 tys. zł) oraz dla Morskiej Stoczni Remontowej „Gryfia” S.A. 8300 tys. zł. Dotacje dla Akademii Morskiej w Szczecinie udzielono na modernizację zespołu obiektów dydaktycznych i na modernizację laboratoriów oraz zakup niezbędnego wyposażenia służącego w procesie dydaktyczno-naukowym. Dotacje dla Uniwersytetu Morskiego w Gdyni udzielono na budowę hali sportowej i na wykonanie izolacji pionowej i poziomej przeciwwilgociowej i izolacji termicznej wewnętrznych i zewnętrznych ścian fundamentowych budynków Akademii Morskiej w Gdyni.

Umowa dotacji z Morską Stoczną Remontową „Gryfia S.A.” została zawarta na podstawie art. 150 ufp oraz art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 23 sierpnia 2001 r. o organizowaniu zadań na rzecz obronności państwa realizowanych przez przedsiębiorców³⁸ w związku z § 2 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 listopada 2015 r. w sprawie wykazu przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu gospodarczo-obronnym³⁹.

Badanie kwoty 17 800 tys. zł⁴⁰, tj. 28% wykorzystanych dotacji (63 651 tys. zł) wykazało, że zostały one przeznaczone na cele określone w umowach na ich udzielenie.

Przeciętne zatrudnienie w jednostkach budżetowych finansowanych z części 21 w 2021 r. wyniosło 1953 osób i zmniejszyło się w porównaniu do przeciętnego zatrudnienia w 2020 r. o 28 osób. Wydatki na wynagrodzenia (wraz z pochodnymi) zwiększyły się o 6791,4 tys. zł w porównaniu do 2020 r. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego w 2021 r. wyniosło 6419,7 zł i w porównaniu z przeciętnym wynagrodzeniem w 2020 r. było wyższe o 0,4 tys. zł, tj. o 6,2%.

³² Dotacje udzielone na podstawie przepisów art. 460 ust. 6 w związku z art. 365 pkt 3 i art. 365 pkt 6 oraz art. 459 pkt 6, a także art. 86 ust. 1 pkt 1–4 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce Dz. U. z 2022 r. poz. 574 ze zm.

³³ Dz. U. z 2021 r. poz. 384.

³⁴ Subwencje udzielone na podstawie przepisów art. 460 ust. 6 w z związku z art. 365 pkt 1 i 2 oraz art. 368 ust. 9 i art. 369 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

³⁵ Środki uruchomione z rezerwy celowej poz. 73 w związku z art. 368 ust. 9 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

³⁶ Na podstawie przepisów art. 460 ust. 6 w związku z art. 368 ust. 8 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz decyzji Ministra Infrastruktury z dnia 23 kwietnia 2021 r.

³⁷ Umowa z dnia 5 grudnia 2014 r. i umowa z dnia 8 lipca 2021 r. zawarte z Akademią Morską w Szczecinie oraz umowa z dnia 5 lipca 2016 r. i umowa z dnia 8 lipca 2021 r. zawarte z Uniwersytetem Morskim w Gdyni, a także umowa z dnia 13 grudnia 2021 r. zawarta ze Stoczną Gryfia.

³⁸ Dz. U. z 2020 r. poz. 1669.

³⁹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1647, ze zm.

⁴⁰ Badaniu poddano sprawozdania beneficjentów dotacji celowych, wnioski o płatność, zlecenia uruchomienia środków finansowych, a także dokumenty dotyczące potwierdzenia wykonania prac inwestycyjnych (faktury, dokumentację przetargową). Próbie spraw do badania wybrano w sposób celowy.

Zobowiązania budżetu państwa w części 21 na koniec 2021 r. wyniosły 48 671,8 tys. zł i były niższe o 135 787,7 tys. zł niż kwota zobowiązań na koniec 2020 r. (184 459,5 tys. zł). Zobowiązania dotyczyły głównie wydatków inwestycyjnych Urzędu Morskiego w Gdyni (28 665,3 tys. zł w związku z realizacją inwestycji obejmującej budowę drogi wodnej łączącej Zalew Wiślan z Zatoką Gdańską część I) i dodatkowych wynagrodzeń rocznych wraz z pochodnymi (12 438,1 tys. zł).

W wykazie wydatków, które nie wygasły z upływem 2021 r. ujęto wydatki w kwocie 17 927,2 tys. zł, dotyczące:

- zadań Urzędu Morskiego w Szczecinie na kwotę 8354,1 tys. zł, w tym m.in. na: sztuczne zasilanie brzegu w Ustroniu Morskim (km 319,500–320,500) – 2720 tys. zł, remont pokrycia dachu na budynkach: Latarni Morskiej w Świnoujściu oraz „Czerwonego Ratusza” w Szczecinie – 1981 tys. zł, wykonanie modernizacji obiektu i terenu nieruchomości Punktu Obserwacyjnego w Świnoujściu – 1080,8 tys. zł, sztuczne zasilanie brzegu w Kołobrzegu (km 333,40–333,90) – 935 tys. zł;
- zadań Urzędu Morskiego w Gdyni w kwocie 4012,4 tys. zł, w tym m.in. na: pogłębienie torów podejściowych do pomostu cumowniczego oraz ewakuacyjnego na Mierzei Helskiej – 3000 tys. zł, roboty pogłębiarskie w portach i przystaniach Zalewu Wiślanego – 674,9 tys. zł, dodatkowy fundusz motywacyjny – 337,5 tys. zł;
- zadań Ministerstwa na kwotę 960,6 tys. zł, w tym 762,9 tys. zł na dodatkowy fundusz motywacyjny);
- zadania Morskiej Służby Poszukiwania i Ratownictwa – 4600 tys. zł na remont statków.

Natomiast wydatki niewygasające w 2020 r., zaplanowane na kwotę 4751,2 tys. zł⁴¹ wydatkowano w kwocie 3963,2 tys. zł, tj. 83,4% planu.

Wydatki dysponenta III stopnia w Ministerstwie

Zrealizowane wydatki wyniosły 40 982,6 tys. zł (w tym wydatki niewygasające 960,6 tys. zł) co stanowiło 92,9% planu po zmianach (43 416,3 tys. zł). W porównaniu do 2020 r. wydatki te były niższe o 10 766,3 tys. zł. Wydatki poniesiono głównie w dziale 750 – Administracja publiczna, w kwocie 33 651,4 tys. zł. Do wykazu wydatków niewygasających w 2021 r. zgłoszono kwotę 960,6 tys. zł (97,7 tys. zł na budowę i rozwój systemów informatycznych, zakup sprzętu teleinformatycznego, licencji oraz majątkowych praw autorskich; 100 tys. zł na wykonanie robót remontowych w ramach bieżącej konserwacji w siedzibie Ministerstwa; 762,9 tys. zł na dodatkowy fundusz motywacyjny). W 2021 r. zrealizowano wydatki, które nie wygasły w roku 2020 w kwocie 299,1 tys. zł (w 2020 r. zgłoszono kwotę 500 tys. zł do wydatków niewygasających).

Wydatki majątkowe dysponenta III stopnia w 2021 r. zrealizowano w kwocie 446,2 tys. zł, tj. 71,4 % planu po zmianach⁴². W porównaniu do 2020 r. wydatki były wyższe o 150,7 tys. zł (o 51%).

Środki z rezerw celowych zostały przeznaczone na wydatki bieżące w kwocie 129,7 tys. zł i wykorzystane w 99,7% na wynagrodzenia wraz z pochodnymi trzech nowozatrudnionych pracowników w Ministerstwie. Dla dysponenta III stopnia nie uruchamiano środków finansowych z rezerwy ogólnej budżetu państwa.

Badaniem 57 dowodów księgowych na łączną kwotę 15 809,2 tys. zł wylosowanych metodą monetarną (MUS⁴³), oraz 7 dowodów księgowych dobranych w sposób celowy na kwotę 1257,1 tys. zł⁴⁴ (łącznie zbadane wydatki stanowiły 39,5% wydatków dysponenta III stopnia) nie wykazało nieprawidłowości w zakresie danych identyfikacyjnych dowodów, opisu i wartości operacji, daty operacji, akceptacji pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, dekretacji, okresu księgowania oraz wskazania odpowiednich kont.

⁴¹ Były to środki na realizację pięciu zadań Urzędu Morskiego w Szczecinie, dwóch zadań Ministerstwa Infrastruktury i jednego zadania Zespołu Szkół Morskich w Świnoujściu.

⁴² Niższe niż planowano wydatki poniesiono na zakup samochodów oraz na zadanie obejmujące budowę i rozwój systemów teleinformatycznych, zakup sprzętu teleinformatycznego, licencji oraz majątkowych praw autorskich.

⁴³ Losowanie ze zbioru dowodów/zapisów stanowiących populację wydatków pozapłacowym kontrolowanej jednostki tj. z wyłączeniem wydatków w paragrafach 401–408, 411–414, 418, 420 i 444 klasyfikacji budżetowej oraz wydatków poniżej 1000 zł, z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do wartości.

⁴⁴ Spośród wszystkich badanych dowodów księgowych trzy dotyczyły wydatków majątkowych na kwotę 192,8 tys. zł (43,2% wydatków majątkowych). Zbadane wydatki majątkowe obejmowały zakupu samochodu terenowego – kwota 119,8 tys. zł, rozbudowę aplikacji w ramach Bazy „Rejestr Wypadków i Incydentów Morskich” – II etap – kwota 51 tys. zł i budowę oraz rozwój systemów teleinformatycznych, zakup sprzętu teleinformatycznego, licencji oraz majątkowych praw autorskich – kwota 22 tys. zł.

W dniu 20 sierpnia 2021 r. w Ministerstwie dokonano odbioru przedmiotu zamówienia „Przegląd i aktualizacje planów zarządzania ryzykiem powodziowym od strony morza, w tym morskich wód zewnętrznych” zrealizowanego na podstawie umowy z dnia 12 marca 2021 r.⁴⁵ W sporządzonym protokole odbioru przedstawiciel Departamentu Gospodarki Morskiej (dalej: DGM) nie odnotował w sposób jednoznaczny opóźnienia w realizacji przedmiotu zamówienia o osiem dni, czym nie wypełnił dyspozycji § 9 pkt 6 Instrukcji sporządzania, obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych w Ministerstwie Infrastruktury⁴⁶, który stanowił, że protokół odbioru służy do potwierdzenia odbioru przedmiotu umowy, udokumentowania jego kompletności i jakości oraz terminowości realizacji umowy.

NIK wskazała, że adnotacja w protokole nie spełniała wymogów określonych ww. Instrukcji. Jednak w wyniku stosowanych w Ministerstwie procedur kontroli zarządczej naliczono karę umowną w kwocie 53,9 tys. zł (do dnia zakończenia kontroli nie wyegzekwowano od wykonawcy naliczonej kary).

Kontrolą objęto jedno postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego przeprowadzone w trybie przetargu nieograniczonego. Łączna wartość umowy zawartej w wyniku rozstrzygnięcia przedmiotowego postępowania wyniosła 141,2 tys. zł (w tym kwota obciążająca wydatki części 21 – 22 tys. zł). Przedmiotem postępowania była dostawa aparatów telefonicznych i licencji w ramach rozbudowy systemu telefonicznego.

Ponadto analizie poddano trzy postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, do udzielenia których nie zastosowano przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych⁴⁷ (dalej: uPzp) z uwagi na wartość zamówienia na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 1 tej ustawy. Postępowania o udzielenie tych zamówień publicznych przeprowadzono na zasadach określonych w Zarządzeniu Nr 21 Dyrektora Generalnego Ministerstwa z dnia 23 grudnia 2020 r.⁴⁸

Analiza ww. czterech postępowań wykazała, że zostały one przeprowadzone prawidłowo, zgodnie z obowiązującymi przepisami i regulacjami wewnętrznymi Ministerstwa, a ich realizacja służyła celom kontrolowanej jednostki.

Przeciętne zatrudnienie w Ministerstwie w części 21 w 2021 r. wyniosło 158 osób, przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego wyniosło 9419 zł i w porównaniu z 2020 r. było wyższe o 1500,5 zł. W 2021 r. w Ministerstwie nie dokonywano wypłat nagród w części 21, natomiast na rzecz pracowników dokonano tzw. „wypłat z oszczędności” w łącznej kwocie 2531,5 tys. zł. Niższe niż planowane zatrudnienie oraz zmniejszenie zatrudnienia w porównaniu z 2020 r. wynikało z fluktuacji kadr oraz trudności z pozyskaniem nowych pracowników. Wzrost przeciętnego wynagrodzenia wynikał m.in. z przyznania dodatków motywacyjnych ze środków w ramach dodatkowego funduszu motywacyjnego, przyznania pracownikom wykonującym zwiększone zadania związane z nieobsadzeniem etatów dodatków zadaniowych i specjalnych.

Zobowiązania budżetu państwa na koniec 2021 r. w zakresie dysponenta III stopnia wyniosły 1361,2 tys. zł i były niższe o 62,3 tys. zł niż kwota zobowiązań na koniec 2020 r. (1420,2 tys. zł), a dotyczyły głównie dodatkowego wynagrodzenia rocznego wraz z pochodnymi (1306,9 tys. zł).

3.2.2. WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI 21 – GOSPODARKA MORSKA

Wydatki budżetu środków europejskich w części 21 zostały zrealizowane w kwocie 595 134,3 tys. zł, tj. 99,2% planu po zmianach i 52,9% wydatków wykonanych w 2020 r. (1 123 977,4 tys. zł). Wydatki te zostały poniesione zgodnie z harmonogramami realizacji projektów realizowanych w ramach programów operacyjnych. Środki uruchomione z rezerwy celowej zostały wykorzystane w 99%.

⁴⁵ Nr DGM-POIŚ-U-2/21.

⁴⁶ Załącznik do zarządzenia nr 7 Dyrektora Generalnego Ministerstwa Infrastruktury z dnia 9 kwietnia 2020 r.

⁴⁷ Dz. U. z 2021 r. poz. 1129, ze zm.

⁴⁸ Wartość umów zawartych na podstawie przeprowadzonych postępowań wyniosła odpowiednio:

- umowa na ubezpieczenie na okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 r. budynków i majątku Ministerstwa oraz odpowiedzialności cywilnej z tytułu prowadzonej działalności – wartość ogółem 37,4 tys. zł, w tym wartość obciążająca wydatki w części 21 – 12 tys. zł;
- umowa na wykonanie i dostarczenie kalendarzy na 2022 rok na potrzeby Ministerstwa – wartość ogółem 81,8 tys. zł, w tym wartość obciążająca wydatki w części 21 – 29,5 tys. zł;
- umowa na dostawę i montaż 42 szt. foteli biurowych obrotowych w siedzibie Zamawiającego – wartość ogółem 30,5 tys. zł, w tym wartość obciążająca wydatki w części 21 – 10,9 tys. zł.

Najwięcej środków wydatkowano na realizację Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (dalej: POIiŚ) – 575 934,8 tys. zł (96,8% wszystkich wydatków budżetu środków europejskich).

W ramach tego programu Urząd Morski w Szczecinie realizował m.in.: modernizację toru wodnego Świnoujście - Szczecin do głębokości 12,5 m (łącznie wydatki z budżetu państwa i z budżetu środków europejskich w 2021 r. 472 900,3 tys. zł – 100% planu) oraz przebudowę wraz z rozbudową istniejącego systemu umocnień brzegowych na wysokości Mielna (1932,8 tys. zł – 100% planu).

Urząd Morski w Gdyni realizował m.in.: modernizację układu falochronów osłonowych w Porcie Północnym w Gdańsku (wydatki w 2021 roku 76 368,8 tys. zł – 100% planu), ochronę brzegów morskich w rejonie Półwyspu Helskiego (8798,6 tys. zł – 100% planu), modernizację wejścia do portu wewnętrznego w Gdańsku, etap IIIA (6309,4 tys. zł – 100% planu), zabezpieczenie przeciwpowodziowe Krynicy Morskiej (3652,5 tys. zł – 100% planu).

Ponadto w Urzędzie Morskim w Szczecinie w ramach Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze realizowano wydatki na poprawę infrastruktury w małych portach: Mrzeżyno, Niechorze, Lubin, Trzebież w kwocie 13 482 tys. zł – 96,5% planu, a w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na zakup jednostek pływających służących poprawie bezpieczeństwa na obszarze właściwości terytorialnej Dyrektora Urzędu Morskiego w Szczecinie wydatkowano 4321,7 tys. zł – 57,7% planu.

Wydatki budżetu środków europejskich dysponenta III stopnia (w Ministerstwie) wyniosły 1239,9 tys. zł, tj. 74,1% planu po zmianach (1673,9 tys. zł). Wydatki te były wyższe niż w 2020 r. o 8 tys. zł (0,6%). Wydatki poniesiono przede wszystkim na realizację projektu „Przegląd i aktualizacja planów zarządzania ryzykiem powodziowym od strony morza, w tym morskich wód wewnętrznych”.

3.2.3. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 22 – GOSPODARKA WODNA

W ustawie budżetowej na 2021 r. wydatki budżetu państwa w części 22 zaplanowano na kwotę 1 069 645 tys. zł⁴⁹. W trakcie roku budżetowego limit wydatków został zwiększony ze środków rezerwy ogólnej budżetu państwa o kwotę 190,7 tys. zł⁵⁰ i ze środków z rezerw celowych (poz. 4⁵¹, poz. 8⁵², poz. 44⁵³, poz. 59⁵⁴) o kwotę łączną 663 864,7 tys. zł⁵⁵.

Dokonano również zmniejszenia limitu wydatków o łączną kwotę 18 963,9 tys. zł w wyniku przeniesienia wydatków budżetowych między częściami budżetu państwa tego samego dysponenta (zmniejszenie o 18 345 tys. zł) i przeniesienia wcześniej zablokowanych środków do rezerwy celowej poz. 73 (rezerwa na wpłatę do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 – zmniejszenie o 618,9 tys. zł).

Nowelizacją ustawy budżetowej na rok 2021 limit wydatków w tej części budżetu państwa został zwiększony o 150 739 tys. zł, głównie o środki przeznaczone na dotację celową dla PGW WP na realizację zadań związanych z utrzymaniem wód oraz obiektów hydrotechnicznych (150 000 tys. zł⁵⁶). Środki te zostały wykorzystane w 2021 r. jedynie w kwocie 421 tys. zł, co stanowiło 0,3%. Ujęcie ww. wydatków w planie na 2021 r. naruszało zasadę roczności budżetu państwa określoną

⁴⁹ Wydatki zaplanowano: w dziale 900 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska w wysokości 1 002 452 tys. zł; w dziale 750 Administracja publiczna w wysokości 65 466 tys. zł i w dziale 752 Obrona narodowa w wysokości 1727 tys. zł.

⁵⁰ Z przeznaczeniem dla PGW WP na realizację inwestycji „Przebudowa zbiornika wodnego „Ruda” gmina Lipowiec Kościelny, woj. mazowieckie i gmina Iłowo – Osada, woj. warmińsko-mazurskie”.

⁵¹ Przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych, w tym na realizację „Projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry” i „Projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły”.

⁵² Rezerwa na realizację projektów współfinansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE oraz ze środków pomocy bezzwrotnej, rozliczenia programów i projektów finansowanych z udziałem tych środków, a także rozliczenia z budżetem ogólnym Unii Europejskiej.

⁵³ Dofinansowanie realizacji niektórych zadań kontynuowanych, w tym środki na odbudowę dochodów budżetu państwa i zadania związane z poprawą finansów publicznych.

⁵⁴ Dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

⁵⁵ W tym: poz. 4 – 605 174,2 tys. zł, poz. 8 – 16 326,6 tys. zł; poz. 44 – 42 234,7 tys. zł, poz. 59 – 129,2 tys. zł.

⁵⁶ Wniosek o zwiększenie środków przekazany został do Ministerstwa przez PGW WP pismem z dnia 7 września 2021 r. Następnie Minister pismem z dnia 9 września 2021 r. wystąpił do Ministra Finansów o ujęcie w nowelizacji ustawy budżetowej dodatkowych środków dla PGW WP na realizację zadań utrzymaniowych w obszarze gospodarki wodnej.

w art. 109 ust. 1, 3 i 4 ufp i miało wpływ na zwiększenie deficytu budżetu państwa w 2021 r. i zmniejszenie deficytu zaplanowanego w ustawie budżetowej na 2022 r.

Departament Budżetu w Ministerstwie, który przedstawił kwoty do nowelizacji ustawy budżetowej na rok 2021 (m.in. na podstawie wniosku o zwiększenie środków wraz ze zaktualizowanym planem finansowym PGW WP na 2021 r.), nie sporządził i nie posiadał analiz wskazujących na możliwości realizacji zadań i wydatkowania dodatkowych środków w wysokości 150 000 tys. zł w 2021 r.

Minister dokonał zgłoszenia niewykorzystanej kwoty 149 579 tys. zł do ujęcia w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie wydatków budżetu państwa, które nie wygasają z upływem 2021 r.

W 2021 r. z rezerwy ogólnej zwiększono plan wydatków w części 22 o kwotę 190,7 tys. zł, na podstawie Zarządzenia Nr 267 Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2021 r. Wniosek o przyznanie środków z rezerwy ogólnej Minister złożył do Prezesa Rady Ministrów 12 sierpnia 2021 r. (KPRM nie zwracała się o uzupełnienie lub poprawę wniosku). Środki z rezerwy ogólnej nie zostały w 2021 r. wykorzystane – przyznanie ww. środków w listopadzie 2021 r. i co za tym idzie późne wszczęcie postępowania przetargowego na wybór wykonawcy robót budowlanych w ramach ww. inwestycji (25 listopada 2021 r.⁵⁷) uniemożliwiło wydatkowanie środków w 2021 r. W związku z powyższym, środki te zostały zgłoszone do wydatków niewygasających w 2021 r.

Przyznane w 2021 r. środki w ramach rezerw celowych (w łącznej kwocie 663 864,7 tys. zł) wykorzystano w kwocie ogółem 630 276,5 tys. zł (tj. 94,9% przyznanej kwoty), w tym:

- poz. 4 wykorzystano 590 866 tys. zł na realizację „Projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu rzeki Odry” przez PGW WP i „Projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły” przez PGW WP i IMiGW-PIB;
- poz. 44 wykorzystano 25 084 tys. zł na: kontynuację zadań inwestycyjnych i utrzymaniowych w zakresie budowy, rozbudowy i modernizacji wałów przeciwpowodziowych, ubezpieczenia brzegów rzeki Wisły oraz przebudowy koryta rzeki Dramy, a także na usuwanie szkód powstałych na południu kraju w lipcu 2021 r.;
- poz. 8 wykorzystano 14 197,3 tys. zł na: realizację zadań w ramach POIiŚ 2014–2020 przez Biuro Administracyjno-Finansowe Ministerstwa (dalej: BAF), PGW WP i Państwowy Instytut Badawczy-Państwowy Instytut Geologiczny, m.in. na pokrycie kosztów realizacji projektów: „Opracowanie Programu przeciwdziałania niedoborowi wody”, „Odtworzenie pierwotnej pojemności zbiornika przystopniowego w Rzeszowie na rzece Wisłok”; „Kompleksowe zabezpieczenie przeciwpowodziowe Żuław – Etap II – Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gdańsku”; „Rozbudowa systemu automatycznej aparatury pomiarowej i transmisji danych – wyposażenie nie mniej niż 300 punktów sieci obserwacyjno-badawczej wód podziemnych w automatyczne urządzenia pomiarowe”;
- poz. 59 wykorzystano 129,2 tys. zł na realizację zadania „Przygotowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla szóstej aktualizacji Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych” przez Ministerstwo.

Badaniem objęto wykorzystanie przyznanych środków w kwocie 34 529,9 tys. zł⁵⁸ tj. 5,2 % kwoty zwiększającej plan środkami z rezerw celowych⁵⁹. Kwota wykorzystana wynosiła 9858,7 tys. zł,

⁵⁷ Pierwotny termin składania ofert przypadający na 10 grudnia 2021 r. był dwukrotnie przedłużany z powodu pytań potencjalnych wykonawców do treści SIWZ. W wyniku przeprowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego dokonano wyboru najkorzystniejszej oferty; 22 marca 2022 r. została podpisana umowa z Wykonawcą.

⁵⁸ Wybranych w sposób celowy.

⁵⁹ Rezerwy celowe: poz. 4 w kwocie 23 136 tys. zł (środki dla IMiGW-PIB) na realizację zadań w ramach „Projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły”; poz. 4 w kwocie 455,8 tys. zł (środki dla PGW WP) na realizację zadań w ramach „Projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły”; poz. 4 w kwocie 5000 tys. zł (środki dla PGW WP) na roboty pogłębiarskie w obrębie Zbiornika Włocławskiego, w celu poprawy bezpieczeństwa przeciwpowodziowego na obszarach przyległych; poz. 8 w kwocie 3179 tys. zł (środki dla PGW WP) na realizację projektu „Modernizacja jazów odrzańskich na odcinku w zarządzie RZGW Gliwice – woj. opolskie (etap II)” w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko; poz. 8 w kwocie 2626,6 tys. zł (środki dla PGW WP) z przeznaczeniem na realizację projektu: Odtworzenie pierwotnej pojemności zbiornika przystopniowego w Rzeszowie na rzece „Wisłok” w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014–2020; poz. 59 w kwocie 129,1 tys. zł z przeznaczeniem dla Ministerstwa na realizację zadania „Przygotowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla szóstej aktualizacji Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych”.

tj. 28,6%. Analiza wykazała, że wystąpienia o środki z tych rezerw były celowe, a znaczne niewykonanie planowanych wydatków wynikało z przyczyn nieleżących po stronie dysponenta części 22 – Gospodarka wodna. Najwyższy poziom niewykorzystania środków wystąpił w przypadku rezerwy celowej z poz. 4 przeznaczonej na zadanie: Przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych, w tym na realizację „Projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu rzeki Odry” i „Projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły” – nie wykorzystano kwoty 19 636,4 tys. zł (84,9% przyznanych środków). Głównymi przyczynami niewykorzystania środków były przedłużające się procedury przetargowe, z powodu których doszło do opóźnienia w zawieraniu umów z wykonawcami, a płatności przesunęły się na kolejne lata.

W trakcie roku budżetowego Minister Infrastruktury dokonał w ramach części 22 blokowania planowanych na 2021 r. wydatków na łączną kwotę 618,9 tys. zł⁶⁰. Analiza decyzji w sprawie blokad wykazała, że były one podejmowane niezwłocznie po uzyskaniu informacji o niewykorzystaniu środków. Zablokowane kwoty wydatków zostały następnie (decyzją Ministra Finansów) przeznaczone na utworzenie rezerwy celowej poz. 73 – „Rezerwa na wpłatę do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19”.

W 2021 r. w ramach części 22 realizowano wydatki niewygasające, przeniesione z 2020 r.⁶¹ Zaplanowane wydatki w kwocie ogółem 277 032,1 tys. zł zrealizowano w 66,9% (185 387,4 tys. zł). Wydatki te pochodziły ze środków przyznanych nowelizacją ustawy budżetowej na rok 2020⁶².

Umowa dotacji na realizację powyższych zadań na kwotę 205 928,6 tys. zł⁶³ zawarta została 29 czerwca 2021 r.⁶⁴ Kwota dotacji w umowie była niższa – o 71 103,5 tys. zł niż kwota pierwotnie zaplanowana do realizacji w ramach środków wydatków niewygasających w 2020 r. Wynikało to m.in. z dokładnego przeliczenia wielkości środków planowanych do zaangażowania w ramach dotacji przez PGW WP. PGW WP 14 kwietnia 2021 r. i 23 sierpnia 2021 r. poinformowało Ministerstwo, że kwota 71 103,5 tys. zł nie zostanie wykorzystana w 2021 r.

Podpisanie umowy dotacji dopiero w dniu 29 czerwca 2021 r. spowodowane było m.in.: przekazywaniem przez PGW WP rozbieżnych danych w dokumentach m.in. w zakresie rzeczowym dotacji, które wymagały dodatkowych wyjaśnień (pierwotnie – w styczniu 2021 r. planowano sporządzenie trzech odrębnych umów dotacji) oraz aktualizacją zakresu rzeczowego dotacji w trakcie procesu uzgadniania umowy.

W związku z powyższym Departament Kontroli Ministerstwa przeprowadził w 2021 r. kontrolę dotyczącą przygotowania i realizacji przez PGW WP zadań inwestycyjnych ujętych w zakresie rzeczowym do projektu umowy dotacji celowej na sfinansowanie zadań ujętych w wykazie planowanych wydatków, które w roku 2020 r. nie wygasają z upływem roku budżetowego. W wyniku przeprowadzonej kontroli⁶⁵ sformułowano m.in. zalecenie dotyczące rzetelnego informowania o szacowanych kwotach zadań objętych dotacją.

⁶⁰ Decyzje w sprawie blokowania planowanych wydatków zostały podjęte na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 3 i ust. 3 pkt 2 ufp, na kwoty:

- 521,5 tys. zł – blokada dotyczyła środków zaplanowanych na realizację zadań obronnych, z uwagi na poniesienie niższych niż planowano kosztów przez PGW WP w zakresie przygotowania zaplecza materiałowo-technicznego do zabezpieczenia przewozów Sił Zbrojnych i wojsk sojusznicznych zgodnie z planami osłony technicznej śródlądowych dróg wodnych oraz organizacji szkolenia obronnego;
- 97,4 tys. zł – blokada dotycząca środków przyznanych PGW WP w ramach rezerwy celowej nr 44 z przeznaczeniem na kontynuację zadań inwestycyjnych i utrzymaniowych w zakresie budowy, rozbudowy i modernizacji wałów przeciwpowodziowych, ubezpieczenia brzegów rzeki Wisły oraz przebudowy koryta rzeki Dramy, a także na usuwanie szkód powstałych na południu kraju w lipcu 2021 r.

⁶¹ Ujęte w załączniku nr 1 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2020 r. w sprawie wydatków budżetu państwa, które w roku 2020 nie wygasają z upływem roku budżetowego (Dz. U. poz. 2422).

⁶² Ustawa z dnia 28 października 2020 r. o zmianie ustawy budżetowej na rok 2020 (Dz. U. poz. 1919).

⁶³ Aneks nr 1 z dnia 24 listopada 2021 r. kwota dotacji zmniejszona została do 188 185,5 tys. zł; aneksem nr 2 z 30 listopada 2021 r. kwota dotacji została zmniejszona do 186 574,3 tys. zł.

⁶⁴ Umowa zawarta pomiędzy Ministrem Infrastruktury a PGW WP; dotacja przeznaczona była na pokrycie wydatków poniesionych od 1 stycznia 2021 r. do 30 listopada 2021 r.

⁶⁵ Kontrola doraźna przeprowadzona została od 14 czerwca do 25 czerwca 2021 r., a jej przedmiotem była „Prawidłowość szacowania przez PGW Wody Polskie kosztów realizacji wybranych inwestycji”. Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2020 r. do dnia rozpoczęcia kontroli oraz działania podejmowane przed tym okresem, jeżeli miały bezpośredni związek z przedmiotem kontroli. Z ww. kontroli sporządzone zostało sprawozdanie przekazane do DGWiŻŚ 20 sierpnia 2021 r.

Powyższe wskazuje na wystąpienie o przyznanie dodatkowych środków na 2020 r. (w nowelizacji ustawy budżetowej na rok 2020) pomimo niedokonania skutecznej analizy wartości zadań, na które miały być przeznaczone.

W efekcie, wydatki zgłoszone do wykazu wydatków niewygasających w 2020 r. wydatkowano w 2021 r. na:

- zakupy informatyczne w 59,4% (plan 15 856,4 tys. zł, wykonanie 9414,9 tys. zł);
- zadanie „Realizacja zadań inwestycyjnych przeciwdziałających skutkom powodzi, skutkom suszy i pozwalających retencjonować wodę” w 63,3% (z zaplanowanych 124 580,1 tys. zł wykorzystano 78 861,2 tys. zł);
- zadanie „Wydatki inwestycyjne niezbędne do realizacji zadań i funkcjonowania PGW WP w 71,1%” (z zaplanowanych 136 595,6 tys. zł wykorzystano 97 111,2 tys. zł).

Minister zgłosił wydatki niewygasające z końcem 2021 r. w wysokości 154 086,2 tys. zł (w tym: 153 394,1 tys. zł dotyczyło dysponenta części 22, a 692,1 tys. zł dysponenta III stopnia).

Wydatki niewygasające dysponenta części dotyczyły:

- zadania „Remonty jednostek pływających” – 8291,6 tys. zł;
- zadania „Remonty obiektów i budynków związanych z gospodarką wodną” – 3988,4 tys. zł;
- zadania „Remonty, prace eksploatacyjne i konserwacyjne związane z utrzymaniem wód oraz urządzeń wodnych związanych z gospodarką wodną” – 137 298,9 tys. zł;
- zadania „Przebudowa zbiornika wodnego „Ruda” gm. Lipowiec Kościelny, pow. mławski, woj. mazowieckie i gm. Iłowo-Osada, pow. działowski, woj. warmińsko-mazurskie” – 190,7 tys. zł;
- zadania „Roboty pogłębiarskie w obrębie Zbiornika Włocławskiego, w celu poprawy bezpieczeństwa przeciwpowodziowego na obszarach przyległych” – 3624,5 tys. zł.

W 2021 r. w części 22 – Gospodarka wodna zrealizowano wydatki budżetu państwa w kwocie 1 797 965,3 tys. zł (w tym wydatki niewygasające – 154 086,2 tys. zł), tj. 96,4 % planu po zmianach.

W podziale na grupy ekonomiczne⁶⁶ wydatków, środki budżetu państwa w części 22 zostały poniesione na:

- dotacje w łącznej kwocie 1 648 579,1 tys. zł (w tym: wydatki bieżące – 1 059 077,9 tys. zł i wydatki majątkowe – 589 501,2 tys. zł). Dotacje w całości zrealizowane były przez dysponenta części, wykonanie stanowiło 96,7% planu po zmianach i 197,9% wydatków w tej grupie w 2020 r.);
- wydatki bieżące jednostek budżetowych w kwocie 76 141,6 tys. zł (tj. 98,4% planu po zmianach i 119,7% wydatków w tej grupie w 2020 r.);
- wydatki na współfinansowanie projektów z udziałem wydatków z budżetu środków europejskich w kwocie 73 230,6 tys. zł (tj. 88,1% planu po zmianach i 102,8% wydatków w tej grupie w 2020 r.);
- świadczenia na rzecz osób fizycznych w kwocie 14 tys. zł (tj. 87,5% planu po zmianach i 100% wydatków w tej grupie w 2020 r. i dotyczyły w całości dysponenta III stopnia).

Kontrolą objęto dotację celową przyznaną PGW WP na realizację zadania „Projekt ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły”. Na podstawie zawartej umowy dotacji⁶⁷, kwota dotacji została ustalona na 559 232,3 tys. zł, z czego wykorzystano 549 355,9 tys. zł⁶⁸ (tj. 98,2%), z tego 11 758,8 tys. zł na wydatki bieżące i 537 597,1 tys. zł na wydatki majątkowe. Wypłata środków dotacji następowała na podstawie kierowanych przez PGW WP wniosków (łącznie 38) na realizację konkretnych wydatków wynikających z otrzymanych przez PGW WP faktur. Dysponent części 22 terminowo dokonywał wypłat transz dotacji. Niepełne wydatkowanie środków wynikało z niższych niż zakładano płatności, wynikających głównie z sytuacji spowodowanej pandemią COVID-19.

Wydatki na wynagrodzenia⁶⁹ w części 22 wynosiły w 2021 r. 10 874,3 tys. zł i stanowiły 96,4% limitu określonego w planie po zmianach (11 279 tys. zł). W porównaniu do 2020 r. (10 211,5 tys. zł) wydatki na ten cel były wyższe o 662,8 tys. zł, tj. o 6,5%.

⁶⁶ O których mowa w załączniku 4 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 513).

⁶⁷ Umowa z 10 maja 2021 r. wraz z aneksami.

⁶⁸ Kwota 949 355,9 tys. zł stanowi 35% wykorzystanych środków na dotacje w 2021 r.

⁶⁹ Według Rb-70.

W 2021 r. przeciętne zatrudnienie⁷⁰ w części 22 (całość w Ministerstwie) wyniosło 87 osób (i było niższe w porównaniu z 2020 r. o 13 osób. Niższy poziom zatrudnienia wynikał z fluktuacji kadr oraz z trudności z pozyskaniem nowych pracowników.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wyniosło w 2021 r. 10 398,1 zł i było wyższe o 1910,6 zł w porównaniu z 2020 r. (8487,5 zł).

Wzrost przeciętnego wynagrodzenia wynikał między innymi z przyznania członkom korpusu służby cywilnej dodatków motywacyjnych ze środków otrzymanych z budżetu państwa w ramach dodatkowego funduszu motywacyjnego, przyznania pracownikom wykonującym zwiększone zadania (m.in. z powodu nieobsadzenia etatów) dodatków zadaniowych oraz wypłaty nagród jubileuszowych.

W 2021 r. zadania Ministerstwa w części 22 realizowane były przez pracowników zatrudnionych wyłącznie na podstawie umów o pracę (nie zawierano umów zleceń oraz umów najmu personelu). W 2021 r. nie wypłacano nagród, a tzw. „wypłaty z oszczędności” w łącznej kwocie 2177,2 tys. zł (w 2020 r. wydatki z tego tytułu wyniosły 1292,6 tys. zł).

Zobowiązania na koniec 2021 r. w części 22 wyniosły 906 tys. zł i dotyczyły w całości dysponenta III stopnia. W porównaniu ze stanem na koniec 2020 r. (43 056,6 tys. zł) były mniejsze o 42 150,6 tys. zł, tj. o 97,9%. (wysoka kwota zobowiązań na koniec 2020 r. wynikała ze zobowiązań z tytułu składek do organizacji międzynarodowych w kwocie 42 320,5 tys. zł).

W zobowiązaniach na koniec 2021 r., podobnie jak w roku poprzednim, nie występowały zobowiązania wymagalne. W strukturze zobowiązań na koniec 2021 r. największy udział miały zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2021 r. (880,8 tys. zł) oraz koszty tłumaczenia posiedzenia Polsko-Ukraińskiej Komisji ds. wód granicznych (16,1 tys. zł).

Wydatki dysponenta III stopnia w Ministerstwie

Limit wydatków na 2021 r. określony w ustawie budżetowej na 2021 r. wynosił 65 516 tys. zł. W ciągu 2021 r. plan został zwiększony siedmioma decyzjami Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej i Ministra Finansów na łączną kwotę 12 609,1 tys. zł oraz zmniejszony decyzją Ministra Infrastruktury o 39 tys. zł (zmniejszenie środków zaplanowanych na realizację zadań obronnych). Ostatecznie plan wydatków po zmianach wyniósł 78 086,1 tys. zł, w tym na współfinansowanie projektów z udziałem środków UE planowano 715,9 tys. zł.

W związku nowelizacją ustawy budżetowej na rok 2021 plan wydatków dysponenta III stopnia został zwiększony o 739 tys. zł, z przeznaczeniem na wynagrodzenia wraz z pochodnymi (dodatkowy fundusz motywacyjny).

Wydatki dysponenta III stopnia w 2021 r. wyniosły 76 871,6 tys. zł (w tym wydatki niewygasające z końcem 2021 r. 692,1 tys. zł) i były niższe o 1214,5 tys. zł, tj. o 1,6% od planu po zmianach (78 086,1 tys. zł).

Zasadniczą pozycję (99% wydatków) stanowiła grupa wydatków bieżących jednostki budżetowej w kwocie 76 141,7 tys. zł, a w grupie tej wydatki na:

- składki członkowskie z tytułu przynależności Polski do organizacji międzynarodowych m.in. Światowej Organizacji Meteorologicznej, Europejskiej Organizacji Eksploatacji Satelitów Meteorologicznych, Międzynarodowej Komisji Ochrony Odry przed Zanieczyszczeniem (dalej: MKOOpZ) – 59 077,6 tys. zł (77,6%);
- wynagrodzenia wraz z pochodnymi – 13 320,4 tys. zł (17,5%);
- zakup materiałów i wyposażenia, usług remontowych, opłaty za administrowanie i czynsze za budynki, wykonanie ekspertyz, analiz, opinii itp.⁷¹ – 3743,7 tys. zł (4,9%).

W porównaniu do wydatków zrealizowanych w 2020 r. (63 594,4 tys. zł) wydatki dysponenta III stopnia w 2021 r. były wyższe o 13 277,2 tys. zł, tj. o 20,9 %. Na wyższe wydatki ogółem w 2021 r. wpłynęły w szczególności wyższe wydatki na:

- składki do organizacji międzynarodowych o 11 276,2 tys. zł,
- wynagrodzenia wraz z pochodnymi o 1239,9 tys. zł,
- zakup usług pozostałych o 576,7 tys. zł.

⁷⁰ Według sprawozdania Rb-70 na koniec IV kwartału 2021 r.

⁷¹ Usługi klasyfikowane w § 4300 – zakup usług pozostałych.

Niepełne wykonanie planu wydatków w 2021 r. w wysokości 76 871,6 tys. zł (zakładano w planie po zmianach 78 086,1 tys. zł) wynikało m.in. z niższych wydatków na:

- podróże służbowe krajowe i zagraniczne (zakładano 94 tys. zł, a wykonanie wyniosło 69 tys. zł, tj. 73,4%),
- szkolenia członków korpusu służby cywilnej (planowano 73 tys. zł, a wykonanie wyniosło 63,9 tys. zł, tj. 87,5%),
- pracownicze plany kapitałowe (dalej: PPK) – plan 125 tys. zł, wykonanie 55,8 tys. zł, tj. 44,6%.⁷²

Wydatki dysponenta III stopnia, które w 2021 r. nie wygasły z upływem roku budżetowego, dotyczyły:

- wykonywania robót remontowych w ramach bieżącej konserwacji w siedzibie Ministerstwa przy ul. Chałubińskiego 4/6 (50 tys. zł),
- doradztwa merytorycznego w zakresie budownictwa hydrotechnicznego (60 tys. zł),
- opracowania raportu z realizacji działań zawartych m.in. w: planach gospodarowania wodami i planach zarządzania ryzykiem powodziowym (120 tys. zł),
- dodatkowego funduszu motywacyjnego⁷³ (462,1 tys. zł).

W 2021 r. nie planowano oraz nie zrealizowano wydatków majątkowych u dysponenta III stopnia (w 2020 r. wyniosły 36,9 tys. zł).

Wydatki z tytułu świadczeń na rzecz osób fizycznych⁷⁴ wyniosły 14 tys. zł i były na porównywalnym poziomie jak w 2020 r. (13,9 tys. zł).

Badaniem objęto cztery postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, w tym: jedno przeprowadzone na podstawie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁷⁵ (dalej: ustawa Pzp z 2004 r.), w trybie przetargu nieograniczonego (przedmiotem zamówienia było „Opracowanie programu przeciwdziałania niedoborowi wody wraz z prognozą oddziaływania na środowisko Programu”) oraz trzy zamówienia, do których nie zastosowano przepisów uPzp⁷⁶ (tj. zamówień, których wartość była mniejsza niż 130 tys. zł).

W wyniku analizy dokumentacji stwierdzono, że postępowania o udzielenie zamówień były prowadzone zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz wewnętrznymi regulacjami Ministerstwa, dotyczącymi udzielania zamówień publicznych. Poniesione z tytułu realizacji zamówień wydatki były celowe i gospodarne oraz służyły realizacji zadań jednostki. Poniesione w 2021 r. wydatki z tytułu czterech zbadanych zamówień publicznych wyniosły 3826,5 tys. zł⁷⁷.

Badaniem objęto wydatki w kwocie 60 423 tys. zł, tj. 78,6% wydatków dysponenta III stopnia w Ministerstwie ogółem (76 871,6 tys. zł), stanowiącą sumę 23 wydatków wylosowanych metodą monetarną (MUS). Spośród badanych dowodów księgowych sześć dotyczyło składek do organizacji międzynarodowych (na kwotę 58 680,2 tys. zł, tj. 97,1% zbadanych wydatków), pozostałe dotyczyły m.in. „Opracowania programu przeciwdziałania niedoborowi wody” oraz „Opracowania Programu inwestycyjnego w zakresie poprawy jakości i ograniczenia strat wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi” oraz opłat za czynsz i wynajem powierzchni.

Wydatki dokonywane były na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki w zakresie części 22 oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami (w jednym przypadku stwierdzono, że dokumenty finansowo-księgowe z tytułu opłacenia składki do organizacji międzynarodowej zostały przekazane

⁷² Niższa realizacja wydatków na podróże służbowe krajowe i zagraniczne wynikała z sytuacji epidemiologicznej w związku z COVID-19 i ograniczonej liczby spotkań krajowych, w przypadku podróży zagranicznych znacząco została ograniczona liczba wyjazdów do Brukseli, które w poprzednich latach stanowiły dużą część delegacji. Podobnie wydatki na szkolenia były niższe niż zakładano z powodu pandemii – część szkoleń była wstrzymana, część organizowana w formie on-line, dużo szkoleń było odwoływanych przez firmy zewnętrzne ze względu na zbyt małą liczbę zainteresowanych. Natomiast wykonanie wydatków na PPK jest ściśle powiązane z funduszem wynagrodzeń i deklaracjami pracowników.

⁷³ Specjalny fundusz motywacyjny utworzony na podstawie przepisów ustawy z dnia 14 października 2021 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2021 oraz ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. poz. 1901).

⁷⁴ Np. refundacja okularów, zakup artykułów BHP, zakup odzieży roboczej.

⁷⁵ Dz. U. z 2019 r. poz. 1843, ze zm. Stosowano przepisy ustawy Pzp z 2004 r., ponieważ postępowanie zostało wszczęte w 2020 r., przed wejściem w życie uPzp z dniem 1 stycznia 2021 r.

⁷⁶ Na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 1 uPzp.

⁷⁷ Zamówienie w trybie przetargu nieograniczonego: 3795 tys. zł (w tym: wkład krajowy – 569,3 tys. zł, budżet środków europejskich – 3225,7 tys. zł), pozostałe trzy zamówienia bez stosowania ustawy Pzp: 31,5 tys. zł.

przez Departament Gospodarki Wodnej i Żeglugi Śródlądowej Ministerstwa (dalej: DGWiŻŚ) do BAF w terminie niezgodnym z regulacjami wewnętrznymi Ministerstwa⁷⁸). Poszczególne wydatki były dokonywane do wysokości kwot ujętych w planie finansowym jednostki oraz realizowane w ustalonych dla nich terminach.

3.2.4. WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI 22 – GOSPODARKA WODNA

W ustawie budżetowej na rok 2021 w ramach części 22 nie planowano wydatków budżetu środków europejskich. W trakcie 2021 r. plan wydatków budżetu środków europejskich został zwiększony o łączną kwotę 4056,9 tys. zł (środki z rezerwy celowej poz. 98), na podstawie trzech decyzji Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej i Ministra Finansów i został zrealizowany w całości przez dysponenta III stopnia w Ministerstwie.

Powyższe środki przeznaczone były na dwa projekty, tj.:

- „Opracowanie Programu inwestycyjnego w zakresie poprawy jakości i ograniczenia strat wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi”. Wydatki na opracowanie programu wyniosły: z budżetu środków europejskich 831,2 tys. zł, a ze środków budżetu państwa (krajowych) 146,6 tys. zł.
- „Opracowanie Programu przeciwdziałania niedoborowi wody”. Wydatki na opracowanie programu wyniosły ze środków europejskich 3225,7 tys. zł, a ze środków budżetu państwa 569,3 tys. zł.

Wydatki budżetu środków europejskich zostały zrealizowane w kwocie 4056,9 tys. zł (tj. 100% planu po zmianach). Kontrola tych wydatków wykazała, że zostały przeznaczone na zadania określone w umowie o dofinansowanie.

W 2020 r. w części 22 nie było wydatków z budżetu środków europejskich.

3.2.5. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 39 – TRANSPORT

W ustawie budżetowej na rok 2021 w części 39 – Transport zaplanowano wydatki w kwocie 7 595 143 tys. zł, z tego na dotacje i subwencje 1 314 383 tys. zł, świadczenia na rzecz osób fizycznych 6173 tys. zł, wydatki bieżące jednostek budżetowych 3 589 406 tys. zł, wydatki majątkowe 1 640 284 tys. zł oraz wydatki na współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej w kwocie 1 044 897 tys. zł.

W wyniku nowelizacji ustawy budżetowej na rok 2021, na wniosek Ministra Infrastruktury, zwiększono plan wydatków w tej części budżetu państwa o kwotę 10 090 155 tys. zł, z tego na dotacje i subwencje o 8 277 700 tys. zł, wydatki bieżące jednostek budżetowych o 32 134 tys. zł i wydatki majątkowe o 1 780 321 tys. zł. Zmiana poziomu wydatków wystąpiła w zakresie:

- zwiększenia z tytułu wpłaty na Fundusz Kolejowy – 5 177 700 tys. zł;
- zwiększenia z tytułu wpłaty na Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg – 3 100 000 tys. zł;
- zwiększenia na objęcie akcji spółki PKP PLK S.A. – 1 249 500 tys. zł;
- zwiększenia środków na realizację Programu Budowy Dróg Krajowych na lata 2014–2023 (z perspektywą do 2025 roku) – 530 821 tys. zł (środki te ostatecznie zostały ujęte w planie finansowym wydatków, które nie wygasają z upływem 2021 r.).

Zwiększono także środki na wynagrodzenia i pochodne z przeznaczeniem na dodatkowy fundusz motywacyjny w wysokości 6% planowanych na 2021 r. wynagrodzeń osobowych i uposażeń oraz w związku z rozporządzeniem Prezydenta RP z dnia 30 lipca 2021 r. zmieniającym rozporządzenie

⁷⁸ DGWiŻŚ po terminie określonym w Instrukcji sporządzania, obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych obowiązującej w Ministerstwie przekazał do BAF dokumenty finansowo-księgowe dotyczące opłacenia składki członkowskiej Polski w MKOpZ za rok 2021 (na kwotę 556,5 tys. zł). Pismo w sprawie opłacenia tej składki wpłynęło do DGWiŻŚ 26 listopada 2020 r. Przekazanie dokumentacji do BAF, w tym podpisanie opisu do faktury przez Dyrektora DGWiŻŚ miało miejsce dopiero 25 lutego 2021 r., co było niezgodne z § 9 ust 3 ww. Instrukcji, który stanowi, że „po dokonaniu kontroli merytorycznej (...) kompletna dokumentacja jest przesyłana do BAF w formie papierowej, niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni od dnia otrzymania dowodu księgowego, w celu dokonania płatności”. Według § 9 ust 5. ww. Instrukcji dopuszczalne jest wydłużenie terminu na dokonanie opisu merytorycznego do 5 dni roboczych, w przypadku gdy w dowodach księgowych przyjęto co najmniej 14-dniowy termin płatności od daty wpływu do Ministerstwa.

w sprawie szczegółowych zasad wynagradzania osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe w łącznej kwocie – 32 134 tys. zł.

Po uwzględnieniu powyższych zmian plan wydatków w części 39 – Transport zwiększył się do kwoty 17 685 298 tys. zł.

Zwiększenia wydatków dokonano pomimo tego, że w większości nie dotyczyły one wydatków planowanych do wykorzystania w 2021 r. i nie zostały de facto wykorzystane w tym roku. Było to:

- 3,1 mld złotych na zasilenie Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. Środki te nie zostały wykorzystane na realizację zadań funduszu w 2021 r.;
- 530 821 tys. zł na realizację Programu Budowy Dróg Krajowych na lata 2014–2023 (z perspektywą do 2025 roku);
- 4 577 000 tys. zł, które zasiliło Fundusz Kolejowy w 2021 r. (z kwoty 5 177 700 tys. zł⁷⁹), a przeznaczone na:
 - wsparcie zadań zarządców infrastruktury kolejowej, w tym w zakresie utrzymania i remontów infrastruktury kolejowej w kwocie 4 507 700 tys. zł (planowane wydatki zostaną ujęte w zmianie planu Finansowego Funduszu Kolejowego na 2022 r.⁸⁰);
 - inwestycje kapitałowe w kwocie 70 000 tys. zł (planowane wydatki zostaną ujęte w zmianie planu Finansowego Funduszu Kolejowego na 2022 r.);

Zdaniem NIK, ujęcie ww. wydatków – w łącznej kwocie 8 207 821 tys. zł (45,2% ogółu zrealizowanych wydatków) w planie na 2021 r. naruszało zasadę roczności budżetu państwa, o której mowa w art. 109 ust. 1, 3 i 4 ufp i spowodowało nieuzasadnione zwiększenie deficytu budżetu państwa w 2021 r. i jego zmniejszenie w ustawie budżetowej na 2022 r.

Ponadto NIK wskazała, że w odniesieniu do kwoty 530 821 tys. zł na realizację Programu Budowy Dróg Krajowych na lata 2014–2023, dysponent części zawniósł o jej ujęcie w nowelizacji ustawy budżetowej na rok 2021 bez wniosku jednostki właściwej w sprawie realizacji tych wydatków, tj. Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

Niezależnie od nowelizacji ustawy budżetowej na rok 2021, w trakcie roku budżetowego plan finansowy części 39 ulegał zmianom w związku z decyzjami: Ministra Finansów o uruchomieniu środków z rezerw celowych i Ministra Finansów i Ministra Infrastruktury w zakresie przesunięcia środków pomiędzy częściami, których dysponentem jest Minister Infrastruktury.

Ostatecznie po ww. zmianach plan wydatków budżetu państwa dla części 39 wyniósł 18 190 055,1 tys. zł i był o 7 962 849,2 tys. zł (30,5%) niższy od wydatków budżetu państwa w 2020 r. (po włączeniu do nich wydatków, które nie wygasły z końcem 2020 r.). Największe zmniejszenie planowanych wydatków dotyczyło:

- dotacji i subwencji – wydatki w 2021 r. były niższe o 6 993 412,5 tys. zł (mniej o 41,7%) w porównaniu z 2020 r. oraz
- wydatków majątkowych – wydatki w 2021 r. były niższe o 1 219 196,1 tys. zł (mniej o 26%) w porównaniu z 2020 r.

Ponadto w grupie wydatków na realizację programów finansowanych z udziałem środków o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ufp, w tym wydatki budżetu środków europejskich wydatkowano mniejsze środki o 207 179,5 tys. zł (-13,9%) niż w 2020 r. (w którym wydatkowano 1 495 531,6 tys. zł).

Z planu po zmianach w kwocie 18 190 055,1 tys. zł w 2021 r. w części 39 wydatkowano 18 170 543,3 tys. zł (w tym 596 704,5 tys. zł wydatki niewygasające), tj. w 99,6% planu.

W podziale na grupy ekonomiczne:

- 9 787 282,3 tys. zł, tj. 53,9% zostało wykorzystane na dotacje i subwencje;
- 3 613 848 tys. zł, tj. 19,9% zostało wykorzystane na wydatki bieżące jednostek budżetowych (planowano wydatkować 3 626 941,3 tys. zł);
- 3 474 111,7 tys. zł, tj. 19,1% zostało wykorzystane na wydatki majątkowe (planowano wydatkować 3 474 626 tys. zł);

⁷⁹ W skład tej kwoty wchodziło także 600 000 tys. zł na sfinansowanie nabycia od PKP S.A. akcji PKP PLK S.A. (z przeznaczeniem na Program Inwestycji Dworcowych). Tylko ta kwota została zaplanowana do wydatkowania i wydatkowana w 2021 r.

⁸⁰ Zgodnie z Kwartalną informacją o realizacji planu finansowego Funduszu Kolejowego za IV kwartał 2021 r.

- 1 288 352,1 tys. zł, tj. 7,1% zostało wykorzystane na wydatki na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 upf, w tym wydatki budżetu środków europejskich;
- 6949,2 tys. zł, tj. poniżej 0,1% zostało wykorzystane na świadczenia na rzecz osób fizycznych.

Dotacje przeznaczono na:

- zasilenie Funduszu Kolejowego łącznie w kwocie 5 177 700 tys. zł, na wsparcie zadań zarządców infrastruktury kolejowej, w tym w zakresie utrzymania i remontów infrastruktury kolejowej 4 507 700 tys. zł; na inwestycje kapitałowe – 70 000 tys. zł; na sfinansowanie nabycia akcji PKP PLK S.A. od PKP S.A. z przeznaczeniem na Program Inwestycji Dworcowych – 600 000 tys. zł;
- zasilenie RFRD w kwocie 3 100 000 tys. zł;
- dotację celową w łącznej kwocie 701 000 tys. złotych wypłacaną na podstawie umów o świadczenie usług publicznych w zakresie międzywojewódzkich i międzynarodowych kolejowych przewozów pasażerskich, tj. umowy rocznej o świadczenie usług publicznych w zakresie międzywojewódzkich kolejowych przewozów pasażerskich w okresie 1 stycznia 2021 r. – 31 grudnia 2021 r. z dnia 29 kwietnia 2021 r. wraz z aneksem, umowy ramowej o świadczenie usług publicznych w zakresie międzywojewódzkich kolejowych przewozów pasażerskich z dnia 25 lutego 2011 r. wraz z aneksami, a także ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym⁸¹ oraz upf. Środki w całości zostały wypłacone na rzecz PKP Intercity S.A.;
- dotację przedmiotową w łącznej kwocie 473 495,8 tys. zł. stanowiącą rekompensatę utraconych przychodów z tytułu honorowania ustawowych uprawnień do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego udzielana na podstawie ustawy publicznym transporcie zbiorowym, upf oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 17 września 2010 r. w sprawie dotacji przedmiotowej do krajowych kolejowych przewozów pasażerskich⁸². Środki te zostały wypłacone na rzecz 15 przewoźników kolejowych;
- zasilenie Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej na podstawie art. 5 pkt 5 i art. 53 ust. 1 pkt 3 ustawy o FRPA. Wykorzystano całość zaplanowanych środków tj. 200 000 tys. zł;
- sfinansowanie rekompensaty z tytułu świadczenia przez Operatorów przewozów kolejowych usług w ramach publicznego transportu zbiorowego udzielana na podstawie art. 15 zzzzl1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych⁸³. W ramach tej dotacji wykorzystano 92 085,8 tys. zł na rzecz 10 przewoźników.

Kontrola dokumentacji dotyczącej dotacji udzielonych z budżetu państwa na łączną kwotę 403 967,4 tys. zł wykazała, że zostały one przeznaczone na cele określone w zawartych umowach i prawidłowo rozliczone.

Wykorzystanie środków z rezerw budżetu państwa

W 2021 r. plan finansowy części 39 został zwiększony środkami z rezerw celowych na łączną kwotę 268 508,3 tys. zł, z czego wykorzystano 253 913,4 tys. zł, tj. 95%. Według poszczególnych pozycji wydatkowano:

- poz. 5 „Środki na zadania w obszarze transportu lądowego” – 200 000 tys. zł (100% planu);
- poz. 15 „Środki na realizację ustawy o Karcie Dużej Rodziny” do planu finansowego wydatkowano 10 000 tys. zł (100% planu);
- poz. 20 „Środki na szkolenia i wynagrodzenia na nowe mianowania urzędników służby cywilnej oraz skutki przechodzące z roku 2020” do planu finansowego części przeniesiono 1,1 tys. zł i niemal cała kwota została wykorzystana,
- poz. 44 „Dofinansowanie realizacji niektórych zadań kontynuowanych, w tym środki na odbudowę dochodów budżetu państwa i zadania związane z poprawą finansów publicznych” do planu finansowego części przeniesiono 47 544 tys. zł a wykorzystano 42 949,1 tys. zł, tj. 90%
- poz. 56 „Rezerwa na zmiany systemowe i niektóre zmiany organizacyjne, w tym nowe zadania” do planu finansowego części przeniesiono 10 963,2 tys. zł, a wykorzystano jedynie 963,2 tys. zł, tj. 9%.

Środki z rezerwy celowej poz. 56 były przeznaczone dla Głównego Inspektoratu Transportu Drogowego (dalej: GITD) na zakup nieruchomości wraz z niezbędnym dostosowaniem

⁸¹ Dz. U. z 2021 r. poz. 1371, ze zm.

⁸² Dz. U. z 2020 r. poz. 1265, ze zm.

⁸³ Dz. U. z 2021 r. poz. 2095, ze zm.

i wyposażeniem budynku na potrzeby oddziału GITD w Białej Podlaskiej. Zadania nie zostało zrealizowane z uwagi na wycofanie ze sprzedaży przez właściciela nieruchomości wybranej przez GITD. Kwota 10 000 tys. zł została uwzględniona w planie wydatków niewygasających z upływem roku 2021 r. zgodnie z rozporządzeniem w sprawie wydatków niewygasających.

Niewykorzystane środki przeniesione z poz. 44 były przeznaczone głównie dla GDDKiA z na wynagrodzenia wraz z pochodnymi dla pracowników w związku z koniecznością zapewnienie potencjału kadrowego GDDKiA (245 etatów).

Niepełne wykorzystanie środków wynikało z zatrudnienia mniejszej, niż planowano, liczby pracowników lub i ich zatrudnienia w późniejszym terminie.

Ponadto budżet części 39 został zwiększony środkami z rezerwy celowej poz. 8 „Rezerwa na realizację projektów współfinansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE oraz ze środków pomocy bezzwrotnej, rozliczenia programów i projektów finansowanych z udziałem tych środków, a także rozliczenia z budżetem ogólnym Unii Europejskiej” w kwocie 262 437,9 tys. zł, z czego wykorzystano niemal całość środków (262 431 tys. zł)⁸⁴.

Łącznie ze wszystkich pozycji rezerw celowych plan finansowy wydatków budżetu państwa został łącznie zwiększony o 530 946,2 tys. zł. W wyniku kontroli decyzji zwiększających plan finansowy części 39, dotyczących wydatków finansowanych ze środków pochodzących z rezerw celowych budżetu państwa na łączną kwotę 268 529 tys. zł (50,6%) nie stwierdzono nieprawidłowości.

Decyzje o blokowaniu planowanych wydatków

W odniesieniu do części 39 Minister Infrastruktury wydał 17 decyzji w sprawie blokowania wydatków budżetu państwa na łączną kwotę 13 157,5 tys. zł⁸⁵ (następnie kwotę tą w całości przeniesiono, decyzją Ministra Finansów, do nowej rezerwy celowej poz 73. „Rezerwa na wpłatę do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19”).

Zobowiązania

Na koniec 2021 r. w części 39 zobowiązania wyniosły 261 920,8 tys. zł i stanowiły 91% stanu zobowiązań na koniec 2020 r. (286 751,46 tys. zł). Zobowiązania wystąpiły głównie w dziale 600 – Transport i łączność w wysokości 253 854,3 tys. zł, z tego:

- w rozdziale 60002 Infrastruktura kolejowa w kwocie 56 222,6 tys. zł⁸⁶;
- w rozdziale 60011 Drogi publiczne krajowe w kwocie 133 164,7 tys. zł;
- w rozdziale 60012 Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad – 40 019,5 tys. zł.

Wykonanie wydatków budżetu państwa, które nie wygasły z upływem 2020 r.

W części 39 zaplanowano wydatkowanie środków w wysokości 7 314 141 tys. zł, które nie wygasły z upływem 2020 r.⁸⁷, a wydatkowano 7 308 806,3 tys. zł, tj. niemal w 100% planu.

⁸⁴ Środki te zostały wykorzystane w ramach następujących programów:

- „Łącząc Europę”(CEF) – wydatki w kwocie 206 763,6 tys. zł;
- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014–2020 - wydatkowano 53 813,6 tys. zł;
- Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014–2020 – wydatkowano 446,1 tys. zł;
- Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014–2020 – wydatkowano 7,7 tys. zł;
- Program Operacyjny Pomoc Techniczna 2014–2020 - wydatkowano 1400 tys. zł.

⁸⁵ Kontrola decyzji w sprawie blokowania wydatków budżetu państwa na łączną kwotę 5017,9 tys. zł, stanowiącej 38% łącznej kwoty zablokowanych środków nie wykazała nieprawidłowości w działaniach dysponenta części.

⁸⁶ Kwotę zobowiązań CUPT w rozdziale 60002 za 2021 r. stanowią zatwierdzone przez CUPT, a niewypłacone Wnioski o Płatność Beneficjentów (POLiŚ, POPW).

⁸⁷ Środki ujęte w rozporządzeniu w sprawie wydatków niewygasających, z przeznaczeniem w rozdziale 60001 na:

- Dofinansowanie międzywojewódzkich i międzynarodowych kolejowych przewozów pasażerskich w kwocie 160 000 tys. zł.
- Wsparcie finansowe przewozów pasażerskich w transporcie kolejowym w kwocie 55 000 tys. zł, w rozdziale 60002 na:
 - Pomoc w zakresie finansowania kosztów zarządzania infrastrukturą kolejową, w tym jej utrzymania i remontów do 2023 roku w kwocie 4 214 992 tys. zł,
 - Budowa i przebudowa dworców kolejowych w kwocie 10 900,1 tys. zł,
 - Krajowy Program Kolejowy do 2023 roku w kwocie 1 266 687,9 tys. zł,
- w rozdziale 60011 na:
 - Zasilenie Krajowego Funduszu Drogowego w kwocie 1 300 000 tys. zł,
 - Program Budowy Dróg Krajowych na lata 2014–2023 (z perspektywą do 2025 r.) w kwocie 300 000 tys. zł,

Wydatki budżetu państwa, które nie wygasły z upływem 2021 r.

Wydatki niewygasające w 2021 r. w kwocie 596 704,5 tys. zł obejmowały:

- 533 776 tys. zł w rozdziale 60011 Drogi publiczne krajowe. Były to środki przyznane na podstawie nowelizacji ustawy budżetowej na rok 2021, w której dokonano zwiększenia kwoty wydatków budżetowych na realizację programu wieloletniego „Program Budowy Dróg Krajowych na lata 2014–2023 (z perspektywą do 2025 r.)”. W zgłoszeniu tych wydatków do wykazu wydatków niewygasających z upływem 2021 r. GDDKiA podała, że środki te zostały przyznane (na 2021 r.) bez jej wniosku;
- 32 469,7 tys. zł w rozdziale 60002 Infrastruktura kolejowa na inwestycje na dworcach kolejowych, w przypadku których wystąpiły opóźnienia w realizacji w stosunku do harmonogramów zakładanych na 2021 r. Głównymi przyczynami wydłużenia terminu realizacji ww. zadań były m.in.: konieczność wykonania robót dodatkowych i zamiennych (procedowane aneksy do umów), opóźnienia w procesie wyboru wykonawcy robót budowlanych (przesuwany termin otwarcia oferty ze względu na dużą liczbę pytań od oferentów), opóźnienia na etapie realizacji robót budowlanych – przedłużający się okres uzgadniania harmonogramów i umów podwykonawczych;
- 17 210 tys. zł w rozdziale 60055 Inspekcja Transportu Drogowego. Kwota dotyczyła głównie (10 000 tys. zł) środków na pozyskanie nieruchomości dla oddziału GITD w Białej Podlaskiej;
- 6 123,4 tys. zł w rozdziale 60095 Pozostała działalność. Środki miały zostać przeznaczone na sfinansowanie ogólnopolskich działań edukacyjno-informacyjnych do wszystkich uczestników ruchu drogowego w Polsce, w związku z wprowadzeniem szeregu istotnych zmian prawnych, w ustawie z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw, których planowany termin wejścia w życie to dzień 1 stycznia 2022 r.

Ponadto do planu finansowego środków, które nie wygasły z końcem 2021 roku, przeniesiono: 3042,2 tys. zł w rozdziale 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej, 3000 tys. zł w rozdziale 60001 Krajowe pasażerskie przewozy kolejowe oraz 1083,2 tys. zł w rozdziale 60012 Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad.

Zatrudnienie i wynagrodzenia

W 2021 r. w części 39 zatrudnienie zmalało o 47 osób (z 6581 w 2020 r. do 6534 osób w 2020 r.), tj. o ok. 1%. Największy spadek zatrudnienia w części 39 wystąpił w grupie „01 – osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń” o 85 osób (z 1378 osób w 2020 r. do 1293 osób), tj. o 6%. Natomiast wzrost zatrudnienia wystąpił w grupie „03 – członkowie korpusu służby cywilnej” o 41 osób.

Największe spadki zatrudnienia dotyczyły rozdziału 75001 „Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej”, w którym zatrudnienie zmalało w porównaniu do 2020 roku o 53 osoby, tj. 11 % i rozdziału 60055 „Inspekcja Transportu Drogowego”, w którym zatrudnienie zmalało w porównaniu do 2020 r. o 46 osób, tj. 5%.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego wzrosło o 8% (z 7245 zł do 7835 zł), co wynikało między innymi z:

- przyznania środków z rezerwy celowej w celu zapewnienia potencjału kadrowego resortu infrastruktury i zatrzymania fluktuacji pracowników, zwłaszcza realizujących zadania w obszarze programów i inwestycji prowadzonych w sektorze transportu oraz na wzmocnienie instytucjonalne i zapewnienie profesjonalizmu pracowników,
- przyznania środków na dodatki motywacyjne w ramach dodatkowego funduszu motywacyjnego.

Wydatki dysponenta III stopnia w Ministerstwie

Plan wydatków dysponenta III stopnia na 2021 r. określony na 98 120 tys. zł został zwiększony w trakcie roku, w następstwie rozwiązań przyjętych w nowelizacji ustawy z 19 listopada 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2021⁸⁸ (dalej: ustawa o budżecie), o kwotę 1 252 930 tys. zł, w tym o kwotę 1 249 500 tys. zł na objęcie przez Skarb

W rozdziale 60055 na zakup i instalację urządzeń rejestrujących w kwocie 5000 tys. zł,

W rozdziale 75001 na:

- Zakup sprzętu teleinformatycznego, licencji oraz majątkowych praw autorskich w kwocie 400 tys. zł,
- Prace remontowo-naprawcze w kwocie 400 tys. zł,
- Inwestycje budowlane w kwocie 761 tys. zł.

⁸⁸ Dz. U. poz. 2400, ze zm.

Państwa nowo wyemitowanych akcji PKP PLK S.A. oraz o kwotę 3430 tys. zł na fundusz motywacyjny dla pracowników Ministerstwa.

Plan wydatków dysponenta III stopnia został zwiększony także środkami z rezerw celowych budżetu państwa o 11 376,9 tys. zł (z rezerw celowych nr 8, 20, 44 na wynagrodzenia z pochodnymi⁸⁹), a także decyzją Ministra Infrastruktury o przeniesieniu środków w kwocie 6000 tys. zł pomiędzy rozdziałami (60001 i 60095), zaplanowanych na dotację przedmiotową na dofinansowanie krajowych przewozów pasażerskich z tytułu ulg ustawowych, a które Minister przeznaczył na sfinansowanie ogólnopolskich działań edukacyjnych skierowanych do uczestników ruchu drogowego, w związku z wprowadzeniem szeregu istotnych zmian prawnych.

W trakcie roku plan wydatków dysponenta III stopnia w części 39 został zmniejszony o 6749,6 tys. zł na podstawie decyzji o przeniesieniu środków pomiędzy częściami budżetu, których dysponentem jest Minister oraz decyzji o przeniesieniach w ramach części 39, w tym m.in. na modernizację toru wodnego Świnoujście-Szczecin do głębokości 12,5 m w ramach POiŚ 2014–2020 (z części 39 do części 21), na projekty realizowane w ramach instrumentu Łącząc Europę oraz na składki do organizacji międzynarodowych.

W efekcie 2021 r. plan wydatków dysponenta III stopnia wyniósł 1 352 247,3 tys. zł.

Plan po zmianach po wyłączeniu środków na objęcie akcji w PKP PLK S.A. wyniósł 102 747,3 tys. zł, został wykonany w 87%⁹⁰, wydatkowano 89 814,8 tys. zł (do wykazu wydatków niewygasających zgłoszono 9165,6 tys. zł).

Wydatki dysponenta III stopnia według grup ekonomicznych⁹¹ poniesiono na:

- wydatki bieżące 85 703,1 tys. zł, w tym wydatki na współfinansowanie projektów i programów ze środków z budżetu UE 5150,6 tys. zł,
- wydatki majątkowe 4012,6 tys. zł,
- wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych 99,1 tys. zł.

W 2021 r. wykonanie wydatków zgłoszonych jako niewygasające w 2020 r. (1561 tys. zł) wyniosło 1347 tys. zł (86%)⁹².

Badanie 16 wydatków wylosowanych metodą monetarną (MUS), zrealizowanych przez dysponenta III stopnia w części 39 w łącznej kwocie 1 253 993,6 tys. zł⁹³ wykazało, że zostały poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi, rzetelnie skalkulowane oraz dokonane do wysokości kwot ujętych w planie finansowym. Nie wystąpiły przypadki nieterminowych płatności.

W jednym przypadku stwierdzono, że niezgodnie z zarządzeniem nr 7 Dyrektora Generalnego Ministerstwa Infrastruktury z dnia 9 kwietnia 2020 r. w sprawie instrukcji sporządzania, obiegu i kontroli dokumentów finansowo księgowych w Ministerstwie – po terminie – przekazano z Departamentu Kolejnictwa do BAF dokumentację w sprawie płatności składki członkowskiej w Międzynarodowej Organizacji Przewozów Kolejowych⁹⁴.

⁸⁹ Dla pracowników zaangażowanych w projekty w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz nowo zatrudnianych.

⁹⁰ Wynikało to m.in. z opóźnień i braku możliwości realizacji zadań w związku z sytuacją epidemiczną.

⁹¹ Z wyłączeniem wydatków na objęcie akcji w podwyższonym kapitale zakładowym PKP PLK S.A. w wysokości 1 249 500 tys. zł.

⁹² W całości zrealizowano zadania: zakup sprzętu teleinformatycznego, licencji oraz majątkowych praw autorskich oraz inwestycje budowlane w siedzibie Ministerstwa⁹². Nie zrealizowano w całości planowanych wydatków na prace naprawczo-remontowe powierzchni niezbędnej do funkcjonowania urzędu po zmianach organizacyjnych, wydano 186 tys. zł (46,5%) z 400 tys. zł.

⁹³ Z tego 1 249 500 tys. zł na objęcie akcji PKP PLK S.A.

⁹⁴ Pismo z 15 czerwca 2021 r., które wpłynęło do Sekretariatu Departamentu Kolejnictwa w dniu 23 czerwca 2021 r., zostało przekazane do BAF po upływie ponad dwóch miesięcy, tj. w dniu 6 września 2021 r. Według § 9 ust 3 ww. zarządzenia: po dokonaniu kontroli merytorycznej (...) kompletna dokumentacja powinna zostać przesyłana do BAF w formie papierowej, niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni od dnia otrzymania dowodu księgowego, w celu dokonania płatności (zgodnie z § 9 ust 3 ww. zarządzenia dopuszczalne było wydłużenie terminu na dokonanie opisu merytorycznego do 5 dni roboczych, w przypadku gdy w dowodach księgowych przyjęto co najmniej 14-dniowy termin płatności od daty wpływu dokumentu do Ministerstwa).

Zobowiązania dysponenta III stopnia w części 39 według stanu na 31 grudnia 2021 r. wynosiły 4419,6 tys. zł i były o 9% niższe niż w 2020 r. (4881,4 tys. zł) – nie było zobowiązań wymagalnych. Na koniec 2021 r. u dysponenta III stopnia nie występowały zobowiązania wymagalne.

Przeciętne zatrudnienie⁹⁵ w Ministerstwie w części 39 Transport wyniosło w 2021 r. – 459 osób, a w 2020 r. – 482 osoby. Zmniejszenie zatrudnienia wynikało z dużej fluktuacji kadr oraz trudności z pozyskaniem nowych pracowników.

W 2021 r. wydatki na wynagrodzenia dysponenta III stopnia części 39 wyniosły 54 256,8 tys. zł i były o 8% wyższe niż wydatki zrealizowane w 2020 r., tj. 50 430,4 tys. zł.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w przeliczeniu na jednego pełnozatrudnionego wyniosło 9 843,4 i było o 13% wyższe od średniego wynagrodzenia w 2020 r. (8 718 zł), co wynikało m.in. z przyznania dodatków motywacyjnych, przyznania specjalnych i zadaniowych dodatków pracownikom o zwiększonych zakresach obowiązków oraz z wypłat nagród jubileuszowych

W 2021 r. w Ministerstwie nie wypłacano nagród. Wypłacano dodatki z funduszu motywacyjnego i „z oszczędności”, średnio na osobę nieobjętą mnożnikowym systemem wynagradzania 9591,9 zł, a na pracowników służby cywilnej 13 587,3 zł.

Pierwotny plan wydatków majątkowych na 2021 r. wynosił 6058 tys. zł. W trakcie roku dokonano 17 korekt planu, który po zmianach wyniósł 1 254 707 tys. zł. Plan wydatków po zmianach został wykonany w kwocie 1 253 517,8 tys. zł (99,9%).

Zamawiający – dysponent III stopnia części 39 budżetu państwa sporządził plan postępowań o udzielenie zamówień planowanych w 2021 r. zgodnie ze wzorem określonym w rozporządzeniu⁹⁶ i zamieścił go, jak również aktualizacje planu, w Biuletynie Zamówień Publicznych oraz na stronie internetowej zamawiającego.

Kontrolą objęto cztery postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, które zostały przeprowadzone lub udzielone w 2021 r. i które skutkowały dokonaniem w tym roku wydatkiem, w tym:

- jedno zamówienie, do którego udzielenia zastosowano przepisy uPzp, a którego przedmiotem była przebudowa podłogi dziedzińca przy budynku A (wraz z wykonaniem instalacji elektrycznej, oświetlenia, nawodnienia i odwodnienia w siedzibie Ministerstwa, na realizację którego wydatkowano kwotę 1413,6 tys. zł w 2021 r.⁹⁷
- trzy zamówienia, do których udzielenia nie zastosowano uPzp z uwagi na wartość zamówienia, a których przedmiotem były:
 - montaż instalacji fotowoltaicznej na dachu budynku C w siedzibie Ministerstwa, na realizację którego wydatkowano kwotę 149,6 tys. zł w całości w 2021 r.,
 - rozbudowa automatycznego wjazdu na teren parkingu Ministerstwa, na realizację którego wydatkowano kwotę 124,5 tys. zł w 2021 r.⁹⁸,
 - rozbudowa systemu kontroli dostępu w budynku rotundy Ministerstwa, poprzez instalację bramki sensorycznej, na realizację którego wydatkowano kwotę 116,9 tys. zł w 2021 r.

Opis przedmiotu zamówienia⁹⁹ na przebudowę podłogi dziedzińca przy budynku A Ministerstwa (dokumentacja projektowa) nie przewidywał możliwości samodzielnego przedostania się z budynku na dziedzińce przez osoby poruszające się na wózkach inwalidzkich – w projekcie tego dziedzińca zaprojektowano jedynie schody, bez pochylni lub urządzeń pozwalających na pokonanie różnicy poziomów. Było to niezgodne z art. 100 ust. 1 uPzp, który określa, że w przypadku zamówień przeznaczonych do użytku osób fizycznych, w tym pracowników zamawiającego, opis przedmiotu zamówienia należy sporządzić z uwzględnieniem wymagań w zakresie dostępności dla osób niepełnosprawnych oraz projektowania z przeznaczeniem dla wszystkich użytkowników, chyba że nie jest to uzasadnione charakterem przedmiotu zamówienia. Ponadto, zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane¹⁰⁰: „Obiekt budowlany jako całość oraz jego

⁹⁵ Według Rb-70.

⁹⁶ Rozporządzenie Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 18 grudnia 2020 r. w sprawie wzoru planu postępowań o udzielenie zamówień (Dz. U. poz. 2362).

⁹⁷ 1463,6 tys. zł do dnia zakończenia kontroli – 8 kwietnia 2022 r.

⁹⁸ 159,5 tys. zł do dnia zakończenia kontroli – 8 kwietnia 2022 r.

⁹⁹ Zamieszczony w ogłoszeniu o zamówieniu z 14 lipca 2021 r.

¹⁰⁰ Dz. U. z 2021 r. poz. 2351, ze zm.

poszczególne części, wraz ze związanymi z nim urządzeniami budowlanymi należy, biorąc pod uwagę przewidywany okres użytkowania, projektować i budować w sposób określony w przepisach, w tym techniczno-budowlanych, oraz zgodnie z zasadami wiedzy technicznej, zapewniając: niezbędne warunki do korzystania z obiektów użyteczności publicznej i mieszkaniowego budownictwa wielorodzinnego przez osoby niepełnosprawne, o których mowa w art. 1 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169 oraz z 2018 r. poz. 1217), w tym osoby starsze.” Natomiast za obiekt budowlany, zgodnie z art. 3 pkt 1 ustawy Prawo budowlane, należy rozumieć budynek, budowlę bądź obiekt małej architektury, wraz z instalacjami zapewniającymi możliwość użytkowania obiektu zgodnie z jego przeznaczeniem, wzniesiony z użyciem wyrobów budowlanych

NIK wskazała, że w siedzibie Ministerstwa, w bezpośrednim sąsiedztwie wyjścia na dziedziniec, znajduje się toaleta przeznaczona dla osób niepełnosprawnych, zatem przewidziano możliwość korzystania przez nie z tej części budynku Stosowane przez Ministerstwo rozkładane rampy najazdowe stanowią doraźne rozwiązania i wymagają udziału osób trzecich, asystujących osobom poruszającym się na wózkach inwalidzkich. Zdaniem NIK, przyczyną ogłoszenia zamówienia publicznego z nierzetelnym opisem jego przedmiotu był brak odpowiednich kwalifikacji pracowników Ministerstwa w zakresie weryfikacji dokumentacji projektowej pod kątem rozwiązań dla osób niepełnosprawnych. Skutkiem nieprawidłowości było wykonanie przebudowy dziedzińca (tzw. patio o powierzchni całkowitej 427,9 m²)¹⁰¹, obejmującej m.in. wykonanie podłogi z płyt granitowych, wyposażenie dziedzińca w ławki¹⁰², donice na roślinność¹⁰³, elementy małej architektury (śmietniki), instalację nawadniającą zieleni w donicach, nową instalację oświetlenia i stanowisko dostępu do energii elektrycznej) w sposób, który nie zapewnił równych możliwości korzystania z niego przez wszystkich potencjalnych użytkowników.

Ponadto stwierdzono, że ustalenia wartości zamówienia na przebudowę podłogi dziedzińca przy budynku A oraz zamówienia na montaż instalacji fotowoltaicznej dokonano w oparciu o niezwyfikowane kosztorysy inwestorskie.

Pracownicy Wydziału Inwestycji, Remontów i Obsługi Technicznej BAF Ministerstwa dokonywali szacowania wartości zamówienia na roboty budowlane na podstawie kosztorysów inwestorskich opracowanych przez podmioty zewnętrzne, jednak bez ich weryfikacji merytorycznej.

NIK wskazała, że zgodnie z art. 28 uPzp podstawą ustalenia wartości zamówienia powinno być całkowite szacunkowe wynagrodzenie wykonawcy bez podatku od towarów i usług, ustalone z należytą starannością. Brak weryfikacji kosztorysów inwestorskich, stanowiącego podstawę szacowania, stanowi o nierzetelnym działaniu i naraża zamawiającego na ryzyko nieprawidłowego ustalenia wartości zamówienia. NIK wskazała, że dla zamówienia na przebudowę dziedzińca zamawiający przyjął trzy kosztorysy inwestorskie: o wartości zamówienia 819,2 tys. zł netto (z października 2020 r.), po niespełna pół roku (z kwietnia 2021 r.) o dokładnie takiej samej wartości – pomimo znacznego wzrostu cen materiałów budowlanych¹⁰⁴, aby po czterech miesiącach i po otwarciu ofert przewyższających ww. kwotę, przyjąć kosztorys o wartości 1261,8 tys. zł netto (we wrześniu 2021 r.), tj. o wartości o 54% wyższej niż w dwóch poprzednich kosztorysach.

Wydatki GDDKiA (dysponenta III stopnia w części 39 – Transport)

NIK pozytywnie oceniła realizację w 2021 r. wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich przez GDDKiA. Badanie wydatków budżetu państwa w kwocie 46 504,4 tys. zł¹⁰⁵ wykazało, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi, określonych w ufp. Skontrolowane wydatki poniesione zostały celowo i gospodarnie.

Wydatki GDDKiA w 2021 r. – z uwzględnieniem wydatków finansowanych z budżetu państwa, ze środków Krajowego Funduszu Drogowego (KFD), środków UE oraz innych środków, tj. gwarancji,

¹⁰¹ Z tego: nawierzchnie utwardzone – posadzka, schody, siedziska 164 m², płaszczyzny utwardzone – fosy, studzienki, powierzchnie pod urządzeniami technicznymi, 103,9 m², powierzchnia zieleni w donicach 160 m² dane wg projektu budowlanego.

¹⁰² O wymiarach 100 x 200 cm i 100 x 300 cm i wysokości 45 cm wykonane z płyt granitowych z siedziskami pojedynczymi z litego drewna egzotycznego.

¹⁰³ Donice z włókna szklanego w kolorze i fakturze betonu o wymiarach w rzucie 100 x 100 cm i 100 x 200 cm oraz wysokości 75 i 45 cm.

¹⁰⁴ Wzrost w porównaniu do kwietnia 2020 r. średnio o ok. 4,7% (Zmiana cen materiałów budowlanych w kwietniu oraz po czterech miesiącach 2021 roku (materiałybudowlane.info.pl)).

¹⁰⁵ Co stanowiło 0,9% wydatków GDDKiA i 32,5% centrali GDDKiA.

środków samorządowych, udziału partnera prywatnego/środków obcych – ujęto w planie wydatków majątkowych i bieżących GDDKiA¹⁰⁶ na łączną kwotę 20 218 541,1 tys. zł. Ostatecznie w planie po zmianach wydatki te zwiększono do kwoty 20 286 585,3 tys. zł, tj. o 68 044,2 tys. zł (o 0,3%). Ogółem wydatki GDDKiA ze wszystkich źródeł finansowania w 2021 r. wykonano w kwocie 18 310 599,8 tys. zł, z czego 13 337 249,6 tys. zł stanowiły wydatki ze środków KFD i 4 865 231,5 tys. zł stanowiły wydatki budżetu państwa (bez wydatków niewygasających w kwocie 534 859,1 tys. zł).

W wyniku realizacji przez GDDKiA inwestycji drogowych finansowanych ze środków KFD, budżetu państwa i środków europejskich w 2021 r. oddano do użytku łącznie 345,479 km nowych dróg krajowych, w tym: 7,023 km autostrad, 275,478 km dróg ekspresowych oraz 52,443 km obwodnic. Zakończono realizację 112 inwestycji budowlanych dotyczących rozbudowy/przebudowy dróg, zakończono budowę 21 mostów i przepustów w ciągu dróg krajowych, a także budowę siedmiu drogowych zabezpieczeń akustycznych.

Badaniem objęto 42 wydatki na kwotę 46 504,3 tys. zł, stanowiącą 32,5% wydatków centrali GDDKiA w 2021 r. Wydatki zostały poniesione na zadania służące realizacji celów jednostki oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Kontrolą objęto pięć postępowań o udzielenie zamówienia publicznego¹⁰⁷, wytypowanych w wyniku doboru celowego (na podstawie przeprowadzonej analizy ryzyka), zrealizowanych przez centralę GDDKiA, na:

- „Świadczenie usługi dostępu do platformy szkoleniowej do budowania świadomości bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni (*security awareness training platform*) dla 5000 użytkowników Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad przez okres 12 miesięcy”;
- sporządzenie „Oceny wpływu informacji wyświetlanych na tablicach o zmiennej treści na zachowania kierujących pojazdami na drogach sieci TEN-T”;
- „Przeprowadzenie projektu szkoleniowego pn.: Angielski dla Inżyniera w GDDKiA”;
- przedłużenie na 12 miesięcy czterech licencji oprogramowania Adobe Illustrator CC PI WIN/MAC GOV;
- zakup druków ściśłego zarachowania do wydawania zezwoleń na przejazdy pojazdów nienormatywnych¹⁰⁸ na potrzeby Centrali GDDKiA

Postępowania te skutkowały zawarciem umów na łączną kwotę 432,3 tys. zł. Zamówienia zostały udzielone zgodnie z przepisami uPzp oraz wewnętrznymi procedurami obowiązujących w GDDKiA.

3.2.6. WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI 39 – TRANSPORT

Plan budżetu środków europejskich w części 39 według ustawy budżetowej na rok 2021 wyniósł 10 353 780 tys. zł, a po zmianach 12 344 937,7 tys. zł (kontrola decyzji zwiększających plan finansowy środków pochodzących z rezerwy celowej budżetu środków europejskich na łączną kwotę 1 292 569,8 tys. zł (67,4%) nie wykazała nieprawidłowości) Wykonanie tych wydatków wyniosło 12 343 089,8 tys. zł, z tego w ramach:

- Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014–2020 – wydatkowano 9 260 384 tys. zł;
- Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020 – wydatkowano 126 tys. zł;
- Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014–2020 – wydatkowano 110 252 tys. zł;
- Instrument „Łącząc Europę” - wydatkowano 2 966 471 tys. zł;
- Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014–2020 - wydatkowano 5856 tys. zł.

W 2021 r. plan wydatków GDDKiA z budżetu środków europejskich wynosił 4 707 020,6 tys. zł i został zrealizowany w 100%. W porównaniu do 2020 r. wydatki w 2021 r. były wyższe o 299 759,1 tys. zł (tj. o 5,1%).

¹⁰⁶ „Plan wydatków majątkowych i bieżących GDDKiA” zatwierdzony przez Generalnego Dyrektora DKiA w dniu 21.04.2021 r., obejmujący wszystkie zadania zaplanowane do realizacji przez GDDKiA, z uwzględnieniem wszystkich źródeł finansowania.

¹⁰⁷ Zbadano zamówienia wybrane spośród przeprowadzonych w 2021 r. 30 postępowań o udzielenie zamówień publicznych w trybie ustawy oraz 128 postępowań wyłączonych spod stosowania uPzp.

¹⁰⁸ Pojazd nienormatywny to pojazd lub zespół pojazdów, którego naciski osi wraz z ładunkiem lub bez ładunku, wymiary lub rzeczywista masa całkowita wraz z ładunkiem lub bez niego są większe od dopuszczalnych przewidzianych w przepisach ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym.

Wyższe niż w 2020 r. wykonanie wydatków wynikało m.in. z dokonania przez Instytucję Pośredniczącą (CUPT) certyfikacji wydatków w 2021 r. (lub pod koniec 2020 r.) Na przykład w przypadku inwestycji:

- S61 Ostrów Mazowiecki–Szczuczyn – w 2020 r. zmieniono zakres projektu (umowa o dofinansowanie pierwotnie podpisana w 2019 r.) i podzielono go na trzy mniejsze projekty unijne, dla których opracowano osobne dokumentacje aplikacyjne. Wiązało się to z tym, że GDDKiA deklarowała na bieżąco w 2020 r. wydatki we wnioskach o płatność, jednak ich certyfikacji dokonano w 2021 r., po podpisaniu umów o dofinansowanie mniejszych projektów;
- S19 Lasy Janowskie–Nisko Południe – w 2020 r. wstrzymany został proces certyfikacji ze względu na toczącą się procedurę zatwierdzania dużego projektu przez służby Komisji Europejskiej, który zakończył się w grudniu 2020 r., a CUPT dokonał certyfikacji wydatków w ostatnich dniach grudnia 2020 r. Wydatki z BŚE na realizację tego projektu zostały uruchomione w 2021 r.

Wydatki w 2021 r. zostały poniesione na sfinansowanie:

- 1) 25 zadań (inwestycji drogowych) za łączną kwotę 4 086 434,3 tys. zł w ramach „Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014–2020”; najwyższe kwotowo wydatki refundowane przez Bank Gospodarstwa Krajowego dotyczyły następujących zadań:
 - budowy zachodniej obwodnicy Łodzi w ciągu S14 (601 878 tys. zł);
 - budowy autostrady A1 odc. koniec obwodnicy Częstochowy Tuszyn (354 958,8 tys. zł);
 - budowy drogi ekspresowej S7 Olsztynek–Płońsk odc. Napierki–Płońsk (332 821,8 tys. zł).
- 2) Zadania „Budowa drogi S61 Szczuczyn – Budzisko (granica państwa)” (535 450,9 tys. zł) w ramach Instrumentu „Łącząc Europę”.
- 3) Projektu „Krajowego Systemu Zarządzania Ruchem Drogowym na sieci TEN-T – etap I” w ramach Instrumentu „Łącząc Europę” (85 135,4 tys. zł).

Wydatki budżetu środków europejskich – dysponent III stopnia w Ministerstwie

Plan wydatków dysponenta III stopnia z budżetu środków europejskich przyjęty w ustawie budżetowej na 2021 rok wynosił 27 481 tys. zł, plan po zmianach 27 540 tys. zł, wykonanie 26 594,7 tys. zł (97% planu)¹⁰⁹.

3.2.7. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 69 – ŻEGLUGA ŚRÓDLĄDOWA

W ustawie budżetowej na 2021 r. wydatki części 69 zaplanowane zostały w kwocie 24 221 tys. zł, w trakcie roku plan finansowy został zwiększony o 2607,4 tys. zł, z tego:

- na podstawie ustawy z dnia 1 października 2021 r. o zmianie ustawy budżetowej na rok 2021 w kwocie 719 tys. zł,
- środkami z rezerw celowych w kwocie 1849,4 tys. zł;
- w wyniku przeniesienia wydatków z części budżetowej 22 w kwocie 39 tys. zł.

Zmniejszenie planu wydatków na 2021 r. o łączną kwotę 1008,7 tys. zł wynikało z:

- przeniesienia wydatków w kwocie 527,9 tys. zł do środków rezerwy poz. 73 – „Rezerwa na wpłatę do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19”);
- korekty decyzji o przyznaniu środków z rezerwy celowej poz. 8 (zmniejszenie o 461,8 tys. zł);
- przeniesienia do części budżetowej 39 kwoty 19 tys. zł.

¹⁰⁹ W ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko dysponent III stopnia wydatkował z budżetu środków europejskich 26 296,1 tys. zł na dwa projekty z zakresu bezpieczeństwa ruchu drogowego:

- Ogólnopolskie szkolenia dla samorządowych zarządców dróg w zakresie stosowania inżynierskich środków poprawiających bezpieczeństwo uczestników ruchu drogowego”.
- Działania edukacyjne na rzecz poprawy bezpieczeństwa pieszych i ograniczenia nadmiernej prędkości pojazdów¹⁰⁹.

W ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa 2014–2020 z budżetu środków europejskich wydatkowano 172,2 tys. zł na projekt „Usługi Cyfrowe dla Bezzałogowych Statków Powietrznych”.

W ramach projektu Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020 wydatkowano z budżetu środków europejskich kwotę 126,4 tys. zł na wykonanie ekspertyzy, która dotyczyła Działania 6 Programu Dostępność Plus – dostępny transport zbiorowy w zakresie autobusów miejskich z uwzględnieniem trolejbusów i autobusów używanych w komunikacji międzymiastowej wykonujących regularny przewóz osób.

Ostatecznie limit wydatków w części 69 został określony na kwotę 25 819,7 tys. zł (plan po zmianach).

Wydatki budżetu państwa zrealizowane w 2021 r. w części 69 wyniosły 24 913,1 tys. zł (z tego wydatki niewygasające – 949,5 tys. zł), co stanowiło 96,5% planu po zmianach oraz 97,6% wydatków wykonanych w 2020 r. (25 521,9 tys. zł).

Wydatki niewygasające w 2021 r. obejmowały następujące zadania: przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla Krajowego Programu Żeglugowego do roku 2030 z konsultacjami publicznymi projektu Programu (400 tys. zł). Na przełomie lat 2021/2022 prowadzono konsultacje publiczne „Krajowego Programu Żeglugowego do roku 2030” i w zawiadomieniu z 10 grudnia 2021 r.¹¹⁰ o konsultacjach publicznych „Krajowego Programu Żeglugowego do roku 2030” nie podano wymaganych informacji, o których mowa w § 31 ust 2 uchwały Rady Ministrów nr 190 z dnia 29 października 2013 r. - Regulamin pracy Rady Ministrów. Powinny to być informacje o numerze projektu we właściwym wykazie prac legislacyjnych albo wykazie prac programowych Rady Ministrów oraz o terminie planowanego przyjęcia tego projektu, jeżeli termin został określony.; przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla Programu Rozwoju Drogi Wodnej Rzeki Wisły z konsultacjami publicznymi projektu Programu (300 tys. zł – według harmonogramu i programu prac nad tym Programem, przeprowadzenie konsultacji społecznych wraz z prognozą oddziaływania na środowisko miało rozpocząć się w III kwartale 2020 r. i zakończyć w I kwartale 2021 r.), dodatkowy fundusz motywacyjny (162,8 tys. zł), opracowanie systemu identyfikacji wizualnej dla programów rozwoju śródlądowych dróg wodnych w tym projektów graficznych i redakcyjnych publikacji (36,9 tys. zł), ekspertyzę i analizę wynagrodzeń i czasu pracy polskich załóg przebywających za granicą w związku z podróżą służbową (49,8 tys. zł).

W 2021 r. dokonano blokad planowanych wydatków części 69 w łącznej kwocie 527,9 tys. zł, na podstawie trzech decyzji Ministra Infrastruktury.

Ze środków pochodzących z rezerw celowych budżetu państwa otrzymano kwotę 1849,4 tys. zł (następnie zmniejszoną w wyniku korekty do kwoty 1387,6 tys. zł), którą wydatkowano prawie w 100% (niewydatkowana kwota wyniosła 0,8 tys. zł).

Ww. środki zostały przeznaczone głównie na realizację projektu „Pełne wdrożenie RIS¹¹¹ Dolnej Odry” dla Urzędu Żeglugi Śródlądowej w Szczecinie w kwocie 854,6 tys. zł (rezerwa celowa poz. 8¹¹²).

Ze środków rezerwy celowej poz. 59 – „Dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej” wydatkowano 500 tys. zł (na zakup samochodu osobowego z napędem elektrycznym do realizacji zadań prewencyjnych i monitoringowych przez Urząd Żeglugi Śródlądowej w Szczecinie 150 tys. zł i na zadanie „Dostawa statku inspekcyjnego wraz z wyposażeniem na potrzeby Urzędu Żeglugi Śródlądowej we Wrocławiu” 350 tys. zł).

Ponadto ze środków rezerwy celowej poz. 29¹¹³ wydatkowano 32,1 tys. zł (z przyznanych 32,9 tys. zł) z przeznaczeniem na: sfinansowanie całorocznych skutków podwyższenia¹¹⁴ wynagrodzeń nauczycieli TŻŚ we Wrocławiu w kwocie 28,7 tys. zł i na sfinansowanie zajęć wspomagających uczniów w opanowaniu i utrwaleniu wiadomości i umiejętności z wybranych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego oraz zajęć z języka mniejszości narodowej, języka mniejszości etnicznej i języka regionalnego w kwocie 3,4 tys. zł.

W podziale na grupy ekonomiczne wydatków, środki budżetu państwa w części 69 zostały wykorzystane na: wydatki bieżące jednostek budżetowych w kwocie 21 536,6 tys. zł (86,5% ogółu wydatków), wydatki majątkowe w kwocie 2073,6 tys. zł (8,3% ogółu wydatków), wydatki na realizację programów finansowanych z udziałem środków o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy, w tym wydatki budżetu środków europejskich w kwocie 1256,2 tys. zł (5 % ogółu wydatków) i świadczenia na rzecz osób fizycznych w kwocie 46,6 tys. zł (0,2 % ogółu wydatków).

¹¹⁰ Znak: DGWiŻŚ-9.60.15.2021.

¹¹¹ System informacji rzecznej.

¹¹² Rezerwa na realizację projektów współfinansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE oraz ze środków pomocy bezzwrotnej, rozliczenia programów i projektów finansowanych z udziałem tych środków, a także rozliczenia z budżetem ogólnym Unii Europejskiej.

¹¹³ Rezerwa na podwyższenie wynagrodzeń nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez organy administracji rządowej.

¹¹⁴ Od 1 września 2020 r.

Wydatki na wynagrodzenia w 2021 r. wyniosły 11 400,1 tys. zł¹¹⁵ i wzrosły w porównaniu do 2020 r. o 860,8 tys. zł, tj. o 8,2 %. Wynikało to głównie z dokonania wypłat z tzw. „funduszu motywacyjnego”, które nie były realizowane w 2020 r. Przeciętne zatrudnienie w części 69 wyniosło 127 osób (95,5% przeciętne zatrudnienia w 2020 r.). Średnie miesięczne wynagrodzenie w części 69 w przeliczeniu na jednego pełnozatrudnionego wyniosło 7480,32 zł, co oznacza wzrost o 13,3% w stosunku do 2020 r.

Wydatki majątkowe zrealizowano w kwocie 2073,6 tys. zł, co stanowiło 96,7% planu po zmianach oraz 41% wydatków majątkowych poniesionych w 2020 r. Wydatki te zostały poniesione przez urzędy żeglugi śródlądowej:

- we Wrocławiu w kwocie 1350 tys. zł na zakup trzech samochodów przeznaczonych do realizacji zadań Urzędu, zaprojektowanie i dostawę statku inspekcyjnego (dostawa zgodnie z zawartą umową ma nastąpić w 2022 r.), zakup dwóch łodzi motorowych i przyczepy podłodziowej;
- w Szczecinie w kwocie 578,2 tys. zł na zakup łodzi hybrydowej wraz z przyczepą oraz samochodu;
- w Bydgoszczy w kwocie 145,4 tys. zł na zakup samochodu.

Zobowiązania na koniec 2021 r. w części 69 wyniosły 961,7 tys. zł (były niższe niż w 2020 r. o 126 tys. zł). Dotyczyły one głównie dodatkowego wynagrodzenia rocznego. Zobowiązania wymagalne nie wystąpiły.

Wydatki budżetu państwa, poniesione w 2021 r. przez poszczególne jednostki w części 69 wyniosły: Ministerstwo Infrastruktury (BAF – 6511 tys. zł i Departament Budżetu – 309,6 tys. zł), Urząd Żeglugi Śródlądowej w Bydgoszczy – 4507,4 tys. zł, Urząd Żeglugi Śródlądowej w Szczecinie 6727,5 tys. zł, Urząd Żeglugi Śródlądowej we Wrocławiu – 5200,5 tys. zł, Technikum Żeglugi Śródlądowej we Wrocławiu (dalej: TŻŚ) – 1657,1 tys. zł.

Wydatki niewygasające w 2020 r. (przeniesione do wykonania w 2021 r.) obejmowały kwotę 2200 tys. zł, z tego na zadanie p.n. „Modernizacja zestawu pchanego „Westerplatte II” typu SSP-40 (koszarka) stanowiącego część socjalno-dydaktyczną statku szkolnego Technikum Żeglugi Śródlądowej we Wrocławiu” (obejmujące część socjalno-dydaktyczną i prace wykończeniowe) 2000 tys. zł i na zakup sprzętu teleinformatycznego, licencji oraz majątkowych praw autorskich (Biuro Administracyjno-Finansowe MI) 200 tys. zł¹¹⁶.

Wykonanie wydatków niewygasających przez TŻŚ we Wrocławiu wyniosło 2000 tys. zł (100% planu), a przez Biuro Administracyjno-Finansowe Ministerstwa 199,5 tys. zł (99,8% planu).

W 2020 r. prowadzone były dwie kontrole¹¹⁷ dotyczące jednostki podległej, finansowanej w części 69, tj. kontrola prowadzenia gospodarki finansowej i wydatkowania środków publicznych przez TŻŚ w latach 2018–2021 i kontrola przygotowania i przebiegu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na „Modernizację zestawu pchanego Westerplatte II, typu SSP-40 (koszarka) – część kadłubowa i prace przygotowawcze”. Żadna z ww. kontroli nie zakończyła się w 2020 r. sporządzeniem ostatecznego wystąpienia pokontrolnego lub sprawozdania z kontroli, w związku z czym NIK w wystąpieniu pokontrolnym z kontroli wykonania budżetu państwa w 2020 r. sformułowała wniosek o zapewnienie efektywności przeprowadzanych kontroli m.in. poprzez sporządzanie i przekazywanie podmiotom kontrolowanym wystąpień pokontrolnych lub sprawozdań z kontroli niezwłocznie po zakończonych kontrolach.

W 2021 r. w TŻŚ we Wrocławiu Minister Infrastruktury przeprowadził kolejną kontrolę (w okresie od 7 kwietnia do 28 maja 2021 r.), w ramach której wykorzystano dokumentację zgromadzoną w ramach kontroli przeprowadzonych przez znisione Ministerstwo Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej. Wystąpienie pokontrolne z tej kontroli zostało podpisane przez Dyrektora Generalną Ministerstwa (z upoważnienia Ministra Infrastruktury) 8 lipca 2021 r. W wystąpieniu pokontrolnym sformułowano negatywną ocenę prowadzenia przez TŻŚ we Wrocławiu gospodarki finansowej, szczególnie w zakresie wydatkowania środków publicznych oraz udzielania zamówień publicznych. W wyniku ww. kontroli MI złożyło pięć zawiadomień o ujawnieniu okoliczności wskazujących na naruszenie dyscypliny finansów publicznych i jedno zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

Na 2021 r. Ministerstwo zaplanowało przeprowadzenie i przeprowadziło jedną kontrolę w jednostce finansowanej w części 69 (Urząd Żeglugi Śródlądowej we Wrocławiu), tj. kontrolę „Realizacja zadań przez UŻŚ we Wrocławiu w zakresie kontroli stanu oznakowania szlaku żeglownego, śluz, pochylni,

¹¹⁵ Według Rb-70.

¹¹⁶ Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2021 r. w sprawie wydatków budżetu państwa, które w roku 2021 nie wygasają z upływem roku budżetowego.

¹¹⁷ Kontrole zostały wszczęte przez Biuro Kontroli i Audytu Ministerstwa Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej i następnie prowadzone przez Departament Kontroli Ministerstwa Infrastruktury.

mostów, urzędzeń nad wodami i wejść do portów.” Oceny kontrolowanej działalności dokonano w wystąpieniu pokontrolnym z dnia 14 stycznia 2022 r.

Wydatki dysponenta III stopnia

Wydatki budżetu państwa wyniosły 6511 tys. zł (w tym wydatki niewygasające 939,5 tys. zł¹¹⁸), tj. 106,2% planu po zmianach na 2021 r. (6915 tys. zł) oraz 115,5% wydatków wykonanych w 2020 r. (5636,6 tys. zł).

Wyższe niż w 2020 r. wykonanie wydatków wynikało m.in. z poniesienia wydatków na zadania nierealizowane w 2020 r.¹¹⁹ (np. dokonania wypłat z funduszu motywacyjnego – 63,9 tys. zł). W 2021 r. nie ponoszono wydatków ze środków rezerw celowych budżetu państwa. Wydatki wg grup ekonomicznych zostały poniesione na: wydatki bieżące (w kwocie 6509,8 tys. zł) i na świadczenia na rzecz osób fizycznych (1,2 tys. zł). W 2021 r. dokonano blokady wydatków dysponenta III stopnia w kwocie 353,6 tys. zł¹²⁰. Przeciętne zatrudnienie w 2021 r. w Ministerstwie w części 69 wyniosło 25 osób, co oznaczało spadek o sześć osób w porównaniu do 2020 r. – 31 osób. Spadek poziomu zatrudnienia wynikał z fluktuacji kadr oraz trudności z pozyskaniem nowych pracowników.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego wyniosło 11 772,37 zł (wzrost w porównaniu do 2020 r. o 2903,41 zł, tj. o 32,7%). W 2021 r. w Ministerstwie nie dokonywano wypłat nagród w części 69, natomiast tzw. „wypłaty z oszczędności” wyniosły 747,4 tys. zł, co oznacza wzrost w porównaniu do 2020 r. (360,6 tys. zł) o 107,3%.

Ponadto, w 2021 r. wydatkowano środki, które nie wygasły z upływem roku budżetowego 2020 w kwocie 199,5 tys. zł, tj. 99,8% planu (200 tys. zł), które zostały przeznaczone na zakup sprzętu teleinformatycznego, licencji oraz majątkowych praw autorskich.

Analizą objęto realizację wydatków budżetu państwa¹²¹ w kwocie 1345,6 tys. zł, tj. 23,3% wydatków dysponenta III stopnia części 69 – Żegluga śródlądowa (tj. 6710,5 tys. zł¹²²). Badaniem objęto 42 dowody i odpowiadające im zapisy księgowe, sklasyfikowane w grupie wydatków bieżących pozapłacowych¹²³. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie opisu dowodów księgowych i ujęcia w księgach rachunkowych, a zobowiązania wynikające z ww. dowodów księgowych były realizowane terminowo. Wydatki udokumentowane ww. dowodami księgowymi były celowe i służyły realizacji zadań Ministerstwa.

Analizą objęto cztery postępowania o udzielenie zamówień publicznych¹²⁴, w tym jedno zamówienie, do udzielenia którego zastosowano uPzp, na: sukcesywną dostawę artykułów spożywczych do siedziby zamawiającego (zamówienie udzielone w trybie podstawowym), oraz trzy zamówienia, do udzielenia których nie zastosowano uPzp z uwagi na wartość zamówienia lub inne ustawowe przesłanki wyłączenia, na:

- renowację powierzchni tarasu w siedzibie Ministerstwa Infrastruktury;
- sukcesywne dostawy drobnego sprzętu komputerowego, podzespołów komputerowych oraz akcesoriów;
- odbiór materiałów od Zamawiającego, skompletowanie pakietu poligraficznych materiałów edukacyjnych, ich zapakowanie i organizacja wysyłki w oparciu o wytyczne Zamawiającego.

Analiza wykazała, że ww. zamówienia zostały udzielone prawidłowo. Wydatki poniesione w wyniku realizacji ww. zamówień w 2021 r. wyniosły 39,5 tys. zł.

¹¹⁸ Np. na: przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla Krajowego Programu Żeglugowego do roku 2030 z konsultacjami publicznymi projektu Programu” (400 tys. zł), przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla Programu Rozwoju Drogi Wodnej Rzeki Wisły z konsultacjami publicznymi projektu Programu (300 tys. zł); dodatkowy fundusz motywacyjny (63,9 tys. zł wypłacone w 2021 r. i 152,7 tys. zł przeniesione do wykonania w 2022 r.

¹¹⁹ Krajowego Programu Żeglugowego do roku 2030 z konsultacjami publicznymi projektu Programu (400 tys. zł), przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla Programu Rozwoju Drogi Wodnej Rzeki Wisły z konsultacjami publicznymi projektu Programu (300 tys. zł), dodatkowy fundusz motywacyjny (162,8 tys. zł).

¹²⁰ Na podstawie decyzji Ministra Infrastruktury.

¹²¹ W Ministerstwie nie ponoszono w 2021 r. wydatków ze środków europejskich w części 69.

¹²² Uwzględniono wydatki faktycznie wykonane w 2021 r. (bez wydatków niewygasających w 2021 r.) i wykonane w 2021 r. wydatki niewygasające z 2020 r.

¹²³ Próba została wylosowana metodą monetarną (MUS) i uzupełniona doborem celowym.

¹²⁴ Postępowania wybrane w sposób celowy.

Ponadto analizie poddano postępowanie o udzielenie zamówienia (do którego nie zastosowano uPzp z uwagi na wartość zamówienia) na usługę polegającą na wykonaniu analizy ekonomicznych skutków wprowadzenia regulacji prawnych dotyczących czasu pracy i form delegowania pracowników w zagraniczne podróże służbowe w transporcie wodnym śródlądowym – wzorowanych na przepisach regulujących czas pracy kierowców.¹²⁵ W wyniku tego postępowania (po przeprowadzonym rozeznaniu rynku) nie wyłoniono wykonawcy, a środki na ten cel (w kwocie 49,8 tys. zł) przeniesiono do wykonania (jako wydatki niewygasające) na 2022 r. W postępowaniu tym wyznaczono zbyt krótki czas na składanie ofert oraz na wykonanie usługi, co było działaniem nierzetelnym i mogło być powodem nieotrzymania żadnej oferty. Ogłoszenie o postępowaniu opublikowano na stronie internetowej Ministerstwa 26 października 2021 r., a termin złożenia ofert wyznaczono na 4 listopada 2021 r. (tj. dziewięć dni kalendarzowych, a sześć dni roboczych), natomiast na realizację przedmiotu zamówienia przewidziano maksymalnie dwa tygodnie od dnia podpisania umowy.

Należy zauważyć, że ww. analiza¹²⁶ miała obejmować m.in. a) diagnozę runku żeglugowego (zawierającą m.in. liczbę i strukturę podmiotów działających na rynku krajowym, liczbę pracowników oraz strukturę zatrudnienia na rynku krajowym, formę zatrudnienia, sposoby rozliczania wynagrodzenia i czasu pracy oraz organizację pracy na statkach żeglugi śródlądowej przez polskich przedsiębiorców; b) przedstawienie najistotniejszych regulacji prawnych UE i krajowych związanych z zatrudnieniem członków załóg śródlądowego transportu wodnego i organizacją pracy na statkach, z uwzględnieniem przepisów dot. podróży służbowych. Wykonawca miał także przygotować analizę sposobu organizacji pracy na statkach żeglugi śródlądowej pod względem podniesienia konkurencyjności przedsiębiorstw i wzrostu zatrudniania na rynku żeglugowym, uwzględniającą: a) opis i ocenę możliwości stosowania podróży służbowych w transporcie wodnym śródlądowym – w oparciu o przykład kierowania pracownikami w krajowe podróże służbowe oraz zagraniczne dla wybranego kraju UE (tzw. *case study* na podstawie skierowania pracownika wybranego kraju UE); b) opis i ocenę skutków ekonomiczno-społecznych dla podmiotów sektora żeglugi śródlądowej stosowania podróży służbowych; c) opis i ocenę skutków finansowych dla sektora finansów publicznych wynikającą ze stosowania podróży służbowych; d) rekomendacje dot. propozycji regulacji prawnych dotyczących organizacji i czasu pracy na statkach żeglugi śródlądowej zgodnych z prawem UE oraz dopasowanych do potrzeb pracodawców i pracowników śródlądowego transportu wodnego.

NIK wskazał, że podstawową przesłanką w tym zakresie powinna być możliwość wykonania danej usługi w zakładanym terminie, a nie zbliżający się koniec roku budżetowego. W drugim postępowaniu na wykonawcę ww. usługi (przeprowadzonym na przełomie lat 2021/2022) wyznaczono trzykrotnie dłuższy termin na wykonanie usługi (45 dni), a na złożenie oferty wykonawcy mieli również więcej czasu – 28 dni.

3.2.8. WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI 69 – ŻEGLUGA ŚRÓDLĄDOWA

W 2021 r. w części 69 – Żegluga śródlądowa zrealizowano wydatki budżetu środków europejskich w kwocie 7118,7 tys. zł, co stanowiło 97,9 % planu po zmianach (7272,8 tys. zł). Wydatki te były większe niż poniesione w 2020 r. (4449,4 tys. zł) o 60%. Wydatki z budżetu środków europejskich w 2021 r. zostały w całości poniesione przez UŻŚ w Szczecinie i dotyczyły projektu „Pełne wdrożenie RIS Dolnej Odry” w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014–2021. Na finansowanie tego projektu w trakcie roku przyznano środki z rezerwy celowej poz. 98 w kwocie 4842,8 tys. zł, które zostały wykorzystane w całości. Dysponent III stopnia w części 69 nie ponosił w 2021 r. wydatków z budżetu środków europejskich.

3.3. SPRAWOZDAWCZOŚĆ W CZĘŚCI 21 – GOSPODARKA MORSKA, 22 – GOSPODARKA WODNA, 39 – TRANSPORT I 69 – ŻEGLUGA ŚRÓDLĄDOWA

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych sprawozdań za 2021 r. przez dysponenta części 21 – Gospodarka morska, 22 – Gospodarka wodna, 39 – Transport i 69 – Żegluga śródlądowa

¹²⁵ Dodatkowym elementem zamówienia była analiza możliwości wprowadzenia form zatrudnienia i delegowania pracowników śródlądowego transportu wodnego wraz z diagnozą rynku pracy w sektorze żeglugi śródlądowej.

¹²⁶ Zgodnie ze Szczegółowym opisem przedmiotu zamówienia – SOPZ.

i sprawozdań jednostkowych dysponenta III stopnia w Ministerstwie oraz sprawozdań sporządzonych przez GDDKiA:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23);
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28);
- z wykonania planu wydatków, które nie wygasły z upływem roku budżetowego (Rb-28 NW);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy);
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE);
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1) oraz
- sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2021 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta ww. części na podstawie sprawozdań jednostkowych. Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanych jednostek (dysponent III stopnia w Ministerstwie i GDDKiA) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, zgodnie z przepisami rozporządzeń: Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej¹²⁷, Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym¹²⁸ i Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych¹²⁹.

3.4. KSIĘGI RACHUNKOWE W CZĘŚCI 39 – TRANSPORT

Księgi rachunkowe dysponenta części 39 – Transport w Ministerstwie Infrastruktury prowadzone były w 2021 r. przez Departament Budżetu obsługujący dysponenta części 39 oraz Biuro Administracyjno-Finansowe, które prowadziło ewidencję księgową dysponenta III stopnia. Księgi rachunkowe prowadzone były na podstawie zarządzenia nr 21 Ministra Infrastruktury z dnia 29 września 2021 r. w sprawie ustalenia zasad rachunkowości dysponenta części 21, 22, 39 i 69, dysponenta Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg oraz dysponenta Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej w Ministerstwie Infrastruktury. W 2021 r. w Ministerstwie, księgi rachunkowe były prowadzone w Module Quorum F-K. W systemie wyodrębniono rejestry księgowe dotyczące odrębnych dysponentów oraz grup operacji gospodarczych.

Dane bilansu zamknięcia za 2020 r. zostały prawidłowo wprowadzone do ksiąg rachunkowych, jako bilans otwarcia na dzień 1 stycznia 2021 r. Zapisy kont księgowych i dziennika były zgodne z zestawieniem obrotów i sald za 2021 r.

¹²⁷ Dz. U. z 2020 r. poz. 1564, ze zm. (uchylone z dniem 22 stycznia 2022 r.).

¹²⁸ Dz. U. z 2021 r. poz. 1731.

¹²⁹ Dz. U. poz. 2396, ze zm.

4. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA PLANU FINANSOWEGO RZĄDOWEGO FUNDUSZU ROZWOJU DRÓG

4.1. WYKONANIE PLANU FINANSOWEGO

4.1.1. WYKONANIE PLANU PRZYCHODÓW

Na podstawie ustawy z dnia 19 listopada 2020 r. o zmianie ustawy o Funduszu Dróg Samorządowych oraz niektórych innych ustaw¹³⁰ (dalej: ustawa zmieniająca ustawę o FDS) dokonano zmiany nazwy Funduszu Dróg Samorządowych na Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg. Przedmiotowa nowelizacja rozszerzyła też katalog zadań mogących uzyskać dofinansowanie z RFRD o: zadania obwodnicowe w ciągu dróg wojewódzkich, zadania miejskie – polegające na budowie, przebudowie lub remoncie dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych zarządzanych przez prezydenta miasta na prawach powiatu, będącego siedzibą wojewody lub sejmiku województwa oraz zadania polegające na poprawie bezpieczeństwa pieszych na przejściach.

Plan przychodów RFRD na 2021 r. wynosił 3 374 480 tys. zł, a po zmianach 5 754 938 tys. zł. Plan przychodów był zmieniany dwukrotnie, co wynikało m.in. z nowelizacji przepisów ustawy o RFRD i nowelizację ustawy o FRPA. Druga zmiana planu finansowego RFRD, wynikająca z nowelizacji ustawy budżetowej na rok 2021, polegała na zwiększeniu planu przychodów RFRD o kwotę 3,1 mld zł (na wniosek Ministerstwa), z czego 1,1 mld zł stanowiła wpłata z budżetu państwa pierwotnie zaplanowana w budżecie na 2022 r.¹³¹

Wprowadzenie kwoty 3,1 mld zł (jako wydatków części 39 – Transport) naruszało zasady określone w art. 109 ust. 1, 3 i 4 ufp, zgodnie z którymi ustawa budżetowa jest podstawą gospodarki finansowej państwa w danym roku budżetowym, jest uchwalana na okres roku budżetowego, a rokiem budżetowym jest rok kalendarzowy. Nie zrealizowano także wniosku NIK z poprzedniej kontroli wykonania budżetu państwa, dotyczącego ustalania planu wydatków na dany rok budżetowy z uwzględnieniem zasady roczności budżetu, tj. nieujmowanie w tym planie wydatków przewidzianych do poniesienia w latach następnych.

Zrealizowane w 2021 r. przychody RFRD wyniosły 5 771 512,4 tys. zł tj. 100,3% planu po zmianach i pochodziły z:

- wpłat od jednostek na państwowy fundusz celowy w wysokości 1 635 779,5 tys. zł (tj. 28,3% sumy przychodów),
- pozostałych przychodów w wysokości 535 732,9 tys. zł (9,3% sumy przychodów), w tym z odsetek – 10 503,2 tys. zł,
- wpłaty z budżetu państwa w kwocie 3 600 000 tys. zł (62,4% sumy przychodów).

Według stanu na 31 grudnia 2021 r. należności RFRD wyniosły 10 733 tys. zł i obejmowały:

- wpłaty, które winny być dokonane zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt. 5 ustawy o RFRD, tj. opłat od spółek w wysokości 7,5% ich zysku po opodatkowaniu podatkiem dochodowym wraz odsetkami – 7994,5 tys. zł,
- dofinansowania udzielonego przez wojewodów na realizację zadań realizowanych w zakresie RFRD – 2738,5 tys. zł.

Stan należności RFRD na koniec 2021 r. w porównaniu do 2020 r. wzrósł o kwotę ogółem 3196,2 tys. zł i dotyczył w szczególności:

- dofinansowania udzielonego przez wojewodów na realizację zadań w zakresie RFRD (wzrost o 2594,1 tys. zł),
- odsetek, w tym od należności należnych na podstawie art. 5 ust. 1 pkt 5 ustawy o RFRD (wzrost o 708,6 tys. zł). Na ogólną kwotę należności ma wpływ także zmniejszenie o 106,5 tys. zł kwoty głównej należnej od spółek.

W ramach należności ogółem w wysokości 7994,5 tys. zł (w tym od spółek z branży radiofonii i telewizji 6475,7 tys. zł oraz odsetki 818,5 tys. zł), należności wymagalne wyniosły 407,3 tys. zł, odsetki – 913,1 tys. zł, a należności sporne – 6674,1 tys. zł.

¹³⁰ Dz. U. poz. 2338.

¹³¹ Pismo DDP-5.4520.222.2021.

Minister nie zrealizował wniosku z ubiegłorocznej kontroli NIK, dotyczącego niezwłocznego podejmowania działań w celu wyegzekwowania zaległości RFRD, powołując się m.in. na to, że Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji poddali pod wątpliwość obowiązek spółek publicznej radiofonii i telewizji, w zakresie dokonywania wpłat na rzecz RFRD, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 5 ustawy o RFRD.

Najwyższa Izba Kontroli wskazała, że opinie innych organów nie mogą stanowić podstawy dla opóźnień w podejmowaniu działań egzekwujących należności oraz mając na uwadze aktualne brzmienie art. 5 ust. 1 pkt 5 ustawy o RFRD wskazuje na brak podstaw dla uznania przedstawionych przez Ministra właściwego ds. kultury oraz KRRiT wątpliwości interpretacyjnych.

W 2021 r. dysponent RFRD nie podejmował decyzji o umarzaniu należności, odroczeniu ani rozłożeniu na raty należności z tytułu wpłat 7,5% zysku spółek po opodatkowaniu.

4.1.2. WYKONANIE PLANU KOSZTÓW

W planie finansowym po zmianach RFRD na 2021 r. ujęto koszty realizacji zadań w kwocie 3 909 470 tys. zł, z tego: 3 459 657 tys. zł na wydatki inwestycyjne, 449 771 tys. zł na realizację zadań bieżących przekazane innym podmiotom i 42 tys. zł na koszty własne. Koszty realizacji zadań wynikających z ustawy poniesione w 2021 r. wyniosły 3 106 986,3 tys. zł, tj. 79,4% zaplanowanych oraz 92,7% zrealizowanych w 2020 r. (3 349 972,3 tys. zł). Koszty inwestycyjne zrealizowano w wysokości 2 898 950,5 tys. zł, tj. 83,7% planu, a środki na realizację zadań bieżących – 208 033,2 tys. zł, tj. 46,2% planu.

Na zadania wynikające z ustawy o RFRD w 2021 r. przeznaczono (w układzie kasowym) 3 136 383,4 tys. zł, w tym:

- 2 612 956,7 tys. zł dofinansowanie budowy, przebudowy lub remontu dróg powiatowych i gminnych;
- 8355,6 tys. zł dofinansowanie zadań mostowych;
- 168 359,8 tys. zł finansowanie budowy, przebudowy lub remontu dróg wojewódzkich, dróg powiatowych i dróg gminnych o znaczeniu obronnym;
- 102 417,6 tys. zł środki rozdysponowane zgodnie z art. 36 ust. 2 ustawy o RFRD na dofinansowanie budowy, przebudowy lub remontu dróg powiatowych i gminnych;
- 2,6 tys. zł koszty własne;
- 244 291,1 tys. zł dofinansowanie zadań polegających na poprawie bezpieczeństwa ruchu pieszych w obszarze oddziaływania przejść dla pieszych.

Na realizację zadań wynikających z ustawy tworzącej fundusz celowy w 2021 r. poniesiono koszty w kwocie 3 136 383,4 tys. zł tj. 92,9% kwoty zaplanowanej pierwotną ustawą budżetową (3 374 480 tys. zł) oraz 73,7% kwoty z planu po zmianach (4 253 861 tys. zł).

Niższe od zaplanowanego było wykonanie zadań w zakresie: dofinansowania zadań mostowych, finansowania budowy, przebudowy lub remontu dróg wojewódzkich, dróg powiatowych i dróg gminnych o znaczeniu obronnym, środków rozdysponowanych zgodnie z art. 26 ust. 2 ustawy o RFRD na dofinansowanie budowy, przebudowy lub remontu dróg powiatowych i gminnych, oraz koszty własne. Sytuacja ta spowodowana była m.in. zmniejszeniem dofinansowania zadań mostowych, przeniesieniem naboru wniosków z RFRD z 2021 r. na 2022 r. oraz mniejszym niż zakładano zainteresowaniem wnioskodawców dofinansowaniem lub rezygnacją beneficjentów z realizacji zgłoszonych zadań.

Zobowiązania RFRD wg stanu na koniec 2021 r. wynosiły 408,8 tys. zł, co stanowiło 0,3 % planu na 2021 r. (147 600 tys. zł) oraz 0,01% zobowiązań na koniec 2020 r. Zobowiązania wymagalne na koniec 2021 r. nie wystąpiły. Wykazana na koniec roku kwota 408,8 tys. zł dotyczyła zobowiązań wojewodów i stanowiła zwrócone przez jednostki samorządu terytorialnego do wojewodów środki przekazane na realizację zadań, które na dzień 31 grudnia 2021 r. nie zostały rozliczone.

4.1.3. REALIZACJA ZADAŃ

W 2021 r. RFRD kontynuował realizację wcześniej podejmowanych działań, polegających na:

- 1) budowie, przebudowie lub remoncie dróg powiatowych, zwane dalej "zadaniami powiatowymi", lub budowie, przebudowie lub remoncie dróg gminnych, zwane dalej "zadaniami gminnymi";
- 2) budowie mostów lokalizowanych w ciągach dróg wojewódzkich, dróg powiatowych lub dróg gminnych, zwane dalej "zadaniami mostowymi";
- 3) budowie, przebudowie lub remoncie dróg wojewódzkich, dróg powiatowych lub dróg gminnych o znaczeniu obronnym, zwane dalej "zadaniami obronnymi".

RFRD objął też dofinansowaniem dodatkowe instrumenty wsparcia w zakresie inwestycji drogowych, które zostały wprowadzone ustawą zmieniającą ustawę o FDS, rozszerzającą katalog zadań o budowę obwodnic lokalizowanych w ciągach dróg wojewódzkich, budowę, przebudowę lub remont dróg wojewódzkich, dróg powiatowych lub dróg gminnych, zarządzanych przez prezydenta miasta na prawach powiatu będącego siedzibą wojewody lub sejmiku województwa, i zadania mające na celu poprawę bezpieczeństwa ruchu pieszych w obszarze oddziaływania przejść dla pieszych.

W ramach naboru 2021 r. Prezes Rady Ministrów zatwierdził łącznie na listach podstawowych i rezerwowych 3689 zadań w tym 978 zadań na drogach powiatowych oraz 2711 na drogach gminnych. W ramach naboru 2021 na listach podstawowych znalazło się 2189 zadań, z czego 622 zadania powiatowe i 1567 drogi gminne. Łączna kwota dofinansowania zadań umieszczonych na listach zatwierdzonych w 2021 r. wynosiła 2,76 mld zł.

W 2021 r. w ramach naboru zadań umieszczonych na listach zatwierdzonych do dofinansowania, dofinansowaniem objęto budowę, przebudowę i remont 2108 km dróg powiatowych oraz 1796 km dróg gminnych. Województwa, które otrzymały dofinansowanie do największej liczby zadań to: podlaskie (244 zadań; 435 km), małopolskie (186 zadań; 259 km) i warmińsko-mazurskie (169 zadań; 339 km), a najwyższe pod względem kilometrażu dofinansowanie otrzymały województwa: lubelskie (526 km; 167 zadań), podlaskie (jw.), i warmińsko-mazurskie (jw.).

Łączna wartość środków przyznanych w 2021 r. na realizację zadań gminnych i powiatowych wyniosła 2 758 317 tys. zł, z tego 2 589 714 tys. zł z limitu środków RFRD na 2021 r. i 162 603 tys. zł z rezerwy Prezesa Rady Ministrów. Jednostki samorządu terytorialnego wykorzystały środki w wysokości 2 704 321 tys. zł. Poziom wykorzystania środków przez beneficjentów wyniósł 98%. Do końca 2021 r. jednostki samorządu terytorialnego zakończyły i rozliczyły 708 zadań na kwotę dofinansowania 722 467 tys. zł i długością dofinansowanych dróg 1153 km, z tego 548 zadań gminnych z kwotą dofinansowania 403 895 tys. zł i łączną długością dofinansowanych dróg ok. 619 km oraz 160 zadań powiatowych na kwotę dofinansowania 318 572 tys. zł i długością dofinansowanych dróg ok. 533 km.

Z kwoty środków wykorzystanych przez jednostki samorządu terytorialnego na realizację zadań gminnych i powiatowych polegających na przebudowie przeznaczono 57% środków w wysokości 1 547 796 tys. zł, budowie 35% środków w wysokości 931 326 tys. zł, remoncie 8% środków w wysokości 225 199 tys. zł. W zależności od rodzaju wykonywanych prac średnia wartość dofinansowania realizacji 1 km drogi wynosi odpowiednio: przebudowa – ok. 548 tys. zł, budowa – ok. 973 tys. zł, remont – ok. 296 tys. zł.

W ramach naborów gminy i powiaty składały wnioski o dofinansowanie inwestycji jednorocznych oraz wieloletnich. Spośród zadań zatwierdzonych do dofinansowania realizowanych jest 1690 zadań jednorocznych z kwotą dofinansowania 1 647 039 tys. zł oraz 1022 zadania wieloletnie z kwotą dofinansowania 1 057 282 tys. zł.

Realizacja RFRD w ramach zadań mających na celu wyłącznie poprawę bezpieczeństwa pieszych w obszarze przejść dla pieszych:

W ramach naborów na 2021 r. Prezes Rady Ministrów zatwierdził łącznie 2533 zadania, w tym 1202 zadania gminne i 1331 zadań powiatowych. W naborach wskazano 3805 przejść dla pieszych w tym 1862 na drogach gminnych oraz 1943 na drogach powiatowych. Łączna kwota dofinansowania zadań umieszczonych na listach zatwierdzonych w 2021 r. wyniosła 239 482,1 tys. zł. Do końca 2021 r. jednostki samorządu terytorialnego zakończyły i rozliczyły w naborze głównym 45 zadań na łączną kwotę 4787,7 tys. zł.

Zadania mostowe

W I kwartale 2021 r. przeprowadzono nabór w wyniku którego przyznano dofinansowanie dwóm zadaniom: z województwa świętokrzyskiego oraz województwa śląskiego. Dofinansowanie dla ww. zadań łącznie wyniosło 119 200 tys. zł. Zakończono zostało jedno zadanie z kwotą dofinansowania 8356 tys. zł.

Zadania obwodnicowe

W ramach RFRD zostało dofinansowanych 51 obwodnic z łącznym dofinansowaniem 2 400 000 tys. zł. Najwięcej zadań dofinansowano w województwie śląskim (6), oraz lubelskim i podlaskim po (cztery), a najwyższą wartość miały zadania z terenu województwa śląskiego (514 573 tys. zł).

Minister, jako dysponent RFRD, dokonywał analizy prawidłowości sporządzanych przez wojewodów list zadań rekomendowanych do dofinansowania pod względem: zgodności z wysokością środków przeznaczonych w planie finansowym RFRD załączonym do ustawy budżetowej na dany rok albo do projektu tej ustawy na dofinansowanie zadań powiatowych oraz zadań gminnych, z uwzględnieniem podziału środków na poszczególne województwa dokonanego zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 8 oraz zgodności proponowanych kwot dofinansowania poszczególnych zadań powiatowych i zadań gminnych z art. 14 i art. 15 ustawy o RFRD. Po zatwierdzeniu list przez Prezesa Rady Ministrów weryfikowana była w szczególności poprawność list zmienionych w stosunku do listy zatwierdzonej przez Prezesa Rady Ministrów. Dodatkowo weryfikowane były informacje dotyczące każdego zadania takie jak nazwa zadania, liczba kilometrów dróg, okres, na jaki przyznano dofinansowanie i przybliżony czas realizacji. Zmiany na listach były konsultowane i wyjaśniane z urzędami wojewódzkimi.

Dysponent RFRD monitorował efekty uzyskiwane z dofinansowania przez RFRD zadań poprzez analizę harmonogramów przesyłanych przez wojewodów, dotyczących przekazywania środków RFRD na zadania powiatowe i gminne, kwartalnych informacji wojewodów dotyczących rozliczenia środków z RFRD, informacji o zawartych przez wojewodów umowach o dofinansowanie z jednostkami samorządu terytorialnego oraz sprawozdań wojewodów z realizacji zadań powiatowych i gminnych wg stanu na dzień 31 grudnia danego roku (przedkładanych do 31 stycznia).

4.2. SPRAWOZDANIA

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania sprawozdań za 2021 r. przez dysponenta Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg: z wykonania planu finansowego państwowego funduszu celowego (Rb-33); z wykonania, określonego w ustawie budżetowej na 2021 r. planu finansowego państwowego funduszu celowego (Rb-40); o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N); o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z); rocznego sprawozdania z wykonania planu finansowego w układzie zadaniowym (RB-BZ2).

Kwoty wykazane w sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

5. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA PLANU FINANSOWEGO FUNDUSZU ROZWOJU PRZEWOZÓW AUTOBUSOWYCH O CHARAKTERZE UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

5.1. WYKONANIE PLANU FINANSOWEGO

5.1.1. WYKONANIE PLANU PRZYCHODÓW

Plan przychodów FRPA na 2021 r. wynosił 804 100 tys. zł i w ciągu roku nie był zmieniany. Środki przeznaczone były na dofinansowanie zadań własnych organizatorów¹³² dotyczących zapewnienia funkcjonowania publicznego transportu zbiorowego w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, przez dopłatę do ceny usługi.

Zrealizowane w 2021 r. przychody FRPA wyniosły 832 914 tys. zł, tj. 103,6% planu i pochodziły:

- ze składek i opłat w kwocie 532 714,7 tys. zł, tj. 99,2% planu (537 000 tys. zł), w tym: przychody z opłaty paliwowej¹³³ wyniosły 307 500 tys. zł (100% planu), przychody z opłaty emisyjnej¹³⁴ 114 707,7 tys. zł tj. 105,2% planu (109 000 tys. zł), przychody z opłaty zastępczej¹³⁵ były niższe od planowanych (104 000 tys. zł) i wyniosły 90 907,5 tys. zł, co stanowiło 87,4%¹³⁶; Wpływy z opłat za zezwolenia, akredytacje oraz opłaty ewidencyjne były wyższe od planowanych 16 500 tys. zł i wyniosły 19 599,5 tys. zł, tj. 118,8% planu;

z pozostałych przychodów w kwocie 300 199,3 tys. zł, co stanowiło 112,4% planu (267 100 tys. zł), w tym: przychody z odsetek w wysokości 1169,1 tys. zł tj. 292,3% planu (400 tys. zł); przychody z tytułu wpłaty środków z budżetu państwa dla państwowego funduszu celowego z części 39 – Transport, której dysponentem jest minister właściwy ds. transportu¹³⁷ w wysokości 200 000 tys. zł; wpływy z tytułu kar, grzywien i mandatów od osób fizycznych w wysokości 44 967,4 tys. zł, tj. 175% planu (25 700 tys. zł); wpływy z tytułu kar, grzywien i mandatów od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych wysokości 53 313,7 tys. zł tj. 131,3% (planu 40 600 tys. zł); wpływy z pozostałych tytułów w kwocie 749,1 tys. zł, tj. 187,3% planu (400 tys. zł).

Zrealizowane w 2021 r. przychody FRPA były wyższe w porównaniu do uzyskanych w 2020 r. (612 986,1 tys. zł) o 219 927,9 tys. zł tj. o ponad 35,9%. Wzrost przychodów spowodowany był głównie wpłatą przez Ministra w kwocie 200 000 tys. zł, dokonaną na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 3 ustawy o FRPA. Decyzja o wpłacie środków (wpłata z 15 października 2021 r.) poprzedzona była analizą wykonania przychodów FRPA, których wielkość na koniec września 2021 r. wynosiła ok. 60% wszystkich planowanych wpływów. Jednocześnie, z przekazanych przez wojewodów informacji do dnia 30 września 2021 r. wynikało, że wysokość środków na objęcie dopłatą wszystkich wniosków w stosunku do uzyskanych przychodów stanowiła ok. 90%. Przekazana przez Ministra kwota stanowiła maksymalny limit wydatków z budżetu państwa przeznaczonych na ten cel¹³⁸ i nie została w 2021 r. wykorzystana, a stan wolnych środków na koniec 2021 r. wyniósł 521 181,5 tys. zł.

¹³² Określonym w art. 2 pkt 3 ustawy o FRPA.

¹³³ Opłata paliwowa, o której mowa w art. 37h ustawy z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 659, ze zm.).

¹³⁴ Opłata emisyjna, o której mowa w art. 321a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2021 r. poz. 1973, ze zm.).

¹³⁵ Opłata zastępcza, o której mowa, w art. 23 ust. 1a ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o biokomponentach i biopaliwach ciekłych. (Dz. U. z 2022 r. poz. 403).

¹³⁶ Przychody z tytułu opłaty zastępczej okazały się niższe od planowanych. O rzeczywistej kwocie opłaty zastępczej wniesionej przez podmioty realizujące Narodowy Cel Wskaźnikowy (tj. obowiązek sprzedania określonej ilości biopaliw w ilości paliw ogółem) poinformował Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej pismem znak NFOŚiGW-DKO.4130.50.2021.1 NFOŚiGW-21-31518 z dnia 30 marca 2021 r.

¹³⁷ Środki, o których mowa w art. 5 pkt 5 ustawy o FRPA. Maksymalny limit wydatków z budżetu państwa przeznaczonych na dofinansowanie FRPA w 2021 r., zgodnie z art. 53 ust. 1 pkt 3 wymienionej ustawy, wynosił 200 000 tys. zł.

¹³⁸ W latach 2019–2020 minister właściwy do spraw transportu nie dokonywał wpłaty środków na rachunek FRPA.

Według stanu na 31 grudnia 2021 r. wystąpiły należności FRPA w wysokości 15 527 tys. zł z tytułu zwrotu niewykorzystanych środków przez wojewodów. Zgodnie z §3 ust. 7 Porozumienia¹³⁹, dofinansowanie dotyczące przewozów realizowanych w danym roku przekazane na rachunek wojewody i niewykorzystane w terminie do dnia 25 stycznia roku następnego, podlega zwrotowi na rachunek dysponenta FRPA w terminie do końca stycznia roku następnego.

5.1.2. WYKONANIE PLANU KOSZTÓW

Koszty realizacji zadań ogółem w 2021 r., wyniosły 883 377,3 tys. zł, tj. 66,7% planu po zmianach (1 324 806,3 tys. zł¹⁴⁰), z tego:

- 358 576 tys. zł przeznaczone zostało na dofinansowanie zadań własnych organizatorów dotyczących zapewnienia funkcjonowania publicznego transportu zbiorowego w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, co stanowiło 44,8% planowanych na realizację tego zadania środków (800 000 tys. zł). W porównaniu z 2020 r., gdzie wydatkowanie środków FRPA wyniosło 138 956,7 tys. zł, wykonanie planu kosztów w 2021 r. w związku z realizacją zadania ustawowego było wyższe o 158%;
- 524 801,3 tys. zł przekazano na rachunek Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg, tj. 100% kwoty ujętej na ten cel w planie po zmianach.

W 2021 r., jak i w latach 2019–2020 nie poniesiono wydatków na obsługę FRPA, zaplanowanych w wysokości 5 tys. zł.

Plany finansowe funduszu na 2020 r. i 2021 r. były opracowane w taki sposób, aby zapewnić możliwość finansowania zadań do kwoty 800 000 tys. zł, stanowiącej maksymalną wysokość wydatków w ramach FRPA, wynikającą z uzasadnienia do ustawy o FRPA. Natomiast poziom faktycznego wykorzystania środków FRPA zależał od zapotrzebowania zgłaszanego do dysponenta FRPA przez poszczególnych wojewodów na podstawie wniosków o przekazanie środków na realizację wniosków organizatorów o dopłaty. Z kolei wielkości kwot zawarte we wnioskach organizatorów uzależnione były od wykonanej pracy przewozowej i bilansu poniesionych kosztów i osiągniętych przychodów przez operatorów przewozów¹⁴¹, którym organizatorzy zlecieli świadczenie usług publicznego transportu zbiorowego w drodze zawartych umów. Pomimo braku pełnego wykorzystania zaplanowanej kwoty, w 2021 r. nastąpiło znaczne zwiększenie zaangażowania środków FRPA na realizację zadania ustawowego.

Zobowiązania FRPA wg stanu na koniec 2021 r. nie wystąpiły.

Stan środków pieniężnych na rachunku FRPA w planie po zmianach, na początek 2021 r. wynosił 574 801,3 tys. zł¹⁴², a według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. wyniósł 521 181,5 tys. zł.

5.1.3. EFEKTY RZECZOWE PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI

Celem FRPA jest dofinansowanie zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego (dalej: jst), dotyczących zapewnienia funkcjonowania publicznego transportu zbiorowego w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, będących organizatorami¹⁴³ tego transportu.

Środki FRPA stanowią dopłatę do kwoty deficytu pojedynczej linii komunikacyjnej w przewozach autobusowych o charakterze użyteczności publicznej z wyłączeniem komunikacji miejskiej i były przekazywane organizatorom przez wojewodów na podstawie zawartych umów¹⁴⁴.

¹³⁹ Porozumienia w sprawie określenia warunków dofinansowania z Funduszu Rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, zostały zawarte w dniu 30 lipca 2019 r. pomiędzy dysponentem FRPA, a wojewodami.

¹⁴⁰ W planie finansowym FRPA na 2021 r. po zmianach ujęto koszty realizacji zadań w wysokości 1 324 806,3 tys. zł (w planie pierwotnym 800 005 tys. zł), z tego:

- 800 000 tys. zł stanowiły środki na realizację zadań bieżących przekazywane innym podmiotom, tj. na dopłaty do przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej;
- 524 801,3 tys. zł to kwota do przekazania na rzecz RFRD w związku z przepisami art. 9 ust. 2 ustawy o FRPA; a kwotę 5 tys. zł zaplanowano na wydatki bieżące własne.

¹⁴¹ Operator publiczny transportu zbiorowego w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym. (Dz. U. z 2021 r. poz. 1371, ze zm.).

¹⁴² Zgodnie z wyciągiem z rachunku bankowego FRPA z dnia 04.01.2021 r. Kwota ta była równa wysokości wolnych środków finansowych przekazanych Ministrowi Finansów w zarządzenie, wykazanych na koniec 2020 r.

¹⁴³ O których mowa w art. 2 pkt 3 ustawy o FRPA.

¹⁴⁴ Zgodnie z przepisami w art. 27 ustawy o FRPA.

Dopłatę mogły uzyskać linie komunikacyjne niefunkcjonujące co najmniej trzy miesiące przed dniem wejścia w życie ustawy o FRPA (tj. przed 18 lipca 2019 r.) oraz linie komunikacyjne, których funkcjonowanie było przedmiotem umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego zawartej po dniu wejścia w życie przywołanej ustawy.

Od czasu utworzenia FRPA tj. od 18 lipca 2019 r. do 31 marca 2020 r. dopłaty z FRPA były realizowane w kwocie nie wyższej niż 1 zł do 1 wozokilometra¹⁴⁵ przewozu autobusowego o charakterze użyteczności publicznej. W związku z pandemią COVID-19 i trudną sytuacją branży publicznego transportu zbiorowego, w wyniku dwukrotnej nowelizacji ustawy o FRPA¹⁴⁶, od 1 kwietnia 2020 r. do 31 grudnia 2022 r. przyjęto dopłaty z FRPA na poziomie nie wyższym niż 3 zł do 1 wozokilometra.

Warunkiem uzyskania dopłaty z FRPA określonym w art. 13 ust. 3 ustawy o FRPA było sfinansowanie ze środków własnych przez organizatora części kwoty deficytu pojedynczej linii komunikacyjnej w przewozach autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, w wysokości nie mniejszej niż 10% oraz zawarcie umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego. Wnioski o objęcie w danym roku budżetowym dopłatą były składane przez organizatorów publicznego transportu zbiorowego do właściwego wojewody po zamieszczeniu w BIP na stronie urzędu wojewódzkiego informacji o kwocie środków przyznanych dla województwa oraz terminie złożenia wniosku.

Zgodnie z art. 12 ustawy o FRPA, dysponent FRPA 30 lipca 2019 r. zawarł z wojewodami *Porozumienia w sprawie określenia warunków dofinansowania z funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej* (dalej: *Porozumienia*)¹⁴⁷. Podpisane *Porozumienia* określały m.in.: sposób i terminy wypłaty dofinansowania ze środków FRPA; zasady i warunki wykorzystania i zwrotu dofinansowania; wytyczne dotyczące treści umowy o dopłatę zawieranej pomiędzy wojewodą, a organizatorem. Termin wypłaty dofinansowania przez dysponenta FRPA, został określony dla wojewodów we wszystkich *Porozumieniach* w jednakowy sposób, tj. na sześć dni roboczych od daty złożenia poprawnie sporządzonego wniosku o przekazanie środków na realizację wniosków organizatorów o dopłaty przez wojewodę, do dysponenta FRPA. Na podstawie art. 13 ust. 5 ustawy o FRPA oraz na podstawie *Porozumienia*, wojewodowie zawierali z organizatorami umowy, w których określone były szczegółowo dla danego województwa m.in. termin i sposób przekazywania dopłaty, termin i sposób rozliczenia dopłaty.

Dysponent FRPA dokonał podziału środków przewidzianych na 2021 r. w planie finansowym FRPA na poszczególne województwa, na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 lipca 2019 r. *w sprawie szczegółowego sposobu podziału środków Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej na dofinansowanie realizacji zadań własnych organizatorów w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej w poszczególnych województwach*¹⁴⁸. Następnie, wypełniając obowiązek wynikający z postanowień art. 24 ust. 3 ustawy o FRPA, 29 października 2020 r. przekazał wojewodom informacje o kwocie podzielonych środków, przypadających dla danego województwa na 2021 r. Na tej podstawie wojewodowie przeprowadzili pierwsze nabory wniosków o dopłaty.

W ciągu roku, dysponent FRPA zobowiązał wojewodów do dokonania analizy niezaangażowanych środków wg. stanu na 31 sierpnia 2021 r., następnie dysponent FRPA zgodnie z ówczesnym brzmieniem art. 28 ust. 3–5 ustawy o FRPA zamieścił w BIP na stronie Ministerstwa Infrastruktury informację o wysokości niezaangażowanych środków, zobowiązał wojewodów do przeprowadzenia naboru wniosków w celu określenia dodatkowego zapotrzebowania na środki FRPA do końca 2021 r., dokonał podziału kwoty niezaangażowanych środków, ustalając udział procentowy każdego województwa w tej kwocie oraz poinformował poszczególnych wojewodów o kwocie przyznanych środków FRPA do wykorzystania w 2021 r.¹⁴⁹.

¹⁴⁵ Wozokilometr – jednostka miary pracy eksploatacyjnej autobusu, przy czym 1 wozokilometr to przejazd jednego autobusu na odległość 1 kilometra.

¹⁴⁶ Ustawa z dnia 14 maja 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-COV-2 (Dz. U. z 2020 r. poz. 875, ze zm.) oraz ustawa z dnia 7 października 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w celu przeciwdziałania społeczno-gospodarczym skutkom COVID (Dz. U. poz. 1747).

¹⁴⁷ Do czasu zakończenia czynności kontrolnych, tj. do dnia 8 kwietnia 2022 r. treść *Porozumień* nie była zmieniana.

¹⁴⁸ Dz. U. z 2019 r. poz. 1406.

¹⁴⁹ Pismo z dnia 12 października 2021 r. wysłane do wszystkich wojewodów.

Dodatkowe nabory wniosków o objęcie dopłatą ze środków FRPA poza terminami wynikającymi z art. 24 i art. 28 ustawy o FRPA przeprowadzone były w pięciu województwach¹⁵⁰ i ogłaszane były stosownie do zapotrzebowania zgłaszanego przez organizatorów publicznego transportu zbiorowego w danym województwie. Zgodnie z przepisami epizodycznymi zawartymi w Dziale IV ustawy o FRPA art. 16 nie stanowił podstawy do ogłaszania dodatkowych naborów wniosków o objęcie dopłatą na rok 2021, a co za tym idzie wojewodowie powinni zorganizować tylko dwa nabory wniosków. W związku z powyższym NIK uznała, że działania wojewodów, którzy przeprowadzili więcej niż dwa nabory (tj. poza zorganizowanymi w listopadzie 2020 r. oraz we wrześniu 2021 r.) nie miały podstawy prawnej. Działania te zmierzały jednak do optymalizacji wykorzystania środków Funduszu zapewniając, że środki niewykorzystane w wyniku ogłoszonego pierwszego naboru mogły być przeznaczone na zorganizowanie dodatkowych przewozów, co było zgodne z celami powołania FRPA tj. wpływało pozytywnie na zwiększenie dostępności obywateli do autobusowego publicznego transportu zbiorowego. W wyniku przeprowadzenia dodatkowych naborów 98 wniosków organizatorów zostało objętych dopłatą z FRPA i dotyczyły one uruchomienia kolejnych 283 linii komunikacyjnych. W 2022 r., z inicjatywy dysponenta FRPA dokonano nowelizacji ustawy o FRPA¹⁵¹, w celu skutecznego wykorzystania środków FRPA, zmiany dotyczą m.in. art. 28 gdzie wprowadzono możliwość dokonywania analizy zaangażowania środków przez wojewodów na wniosek dysponenta FRPA. Umożliwi to przesuwanie środków FRPA przyznanych dla poszczególnych województw do województw, w których przyznany limit środków w danym roku budżetowym okazał się niewystarczający. Ponadto, zapewniono utrzymanie zwiększonej stawki dopłaty z FRPA do kwoty nie wyższej niż 3 zł do dnia 31 grudnia 2023 r. W 2021 r. wnioskowane przez organizatorów kwoty o objęcie dopłatą z FRPA w poszczególnych województwach nie przekraczały przyznanego limitów środków.

W układzie zadaniowym koszty FRPA w 2021 r. były realizowane w ramach funkcji 19 Transport i infrastruktura transportowa, zadania 19.1 Transport drogowy i infrastruktura drogową, podzadania 19.1.1. Kształtowanie warunków funkcjonowania i rozwoju transportu drogowego i działania 19.1.1.3. Odbudowa komunikacji autobusowej. Dla zadania, podzadania i działania określono jeden cel, tj.: Likwidacja tzw. białych plam komunikacyjnych poprzez uruchomienie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, dla którego przypisano miernik: Wielkość pracy eksploatacyjnej wyrażonej w wozokilometrach. Wartość miernika przyjęto w planie po zmianach w liczbie: 57,3 mln wozokilometrów, a wykonano na poziomie 140,5 mln wozokilometrów (245,2%).

Monitorowanie poziomu osiągnięcia wyznaczonego celu prowadzone było m.in. na podstawie sprawozdań. Zgodnie z zawartym Porozumieniami wojewodowie zostali zobowiązani do sporządzania i przekazywania dysponentowi FRPA sprawozdań kwartalnych i rocznych z realizacji zadań, na które zostało udzielone dofinansowanie z FRPA w województwie¹⁵². Sprawozdania kwartalne zawierały dane w odniesieniu do liczby operatorów wykonujących przewozy autobusowe, liczby linii autobusowych oraz wykonanej pracy przewozowej mierzonej wielkością wozokilometrów. Sprawozdania roczne zawierały dodatkowo liczbę organizatorów, wysokość dofinansowania przekazanego przez dysponenta FRPA oraz wysokość dopłaty wydatkowanej przez wojewodę. Po weryfikacji sprawozdań pod względem formalnym i finansowym przez dysponenta FRPA, sprawozdania roczne wojewodów były podstawą do sporządzenia, do dnia 30 kwietnia sprawozdania rocznego (o którym mowa w art. 20 ustawy o FRPA) dla Rady Ministrów.

Z przekazanych Radzie Ministrów rocznych sprawozdań za 2019 r., 2020 r. i 2021 r. wynikało, że:

- w 2019 r. w ramach środków wydatkowanych z FRPA w wysokości 10 032,8 tys. zł (przyznany limit środków – 300 000 tys. zł):
 - dopłatę otrzymało 225 organizatorów publicznego transportu zbiorowego;
 - na 1228 liniach komunikacyjnych, które zostały częściowo sfinansowane ze środków FRPA, przewozy autobusowe o charakterze użyteczności publicznej wykonywało 265 operatorów;
 - wielkość pracy eksploatacyjnej na dofinansowanych z FRPA liniach komunikacyjnych wyniosła ponad 11 mln wozokilometrów;

¹⁵⁰ W lubuskim, lubelskim, śląskim, świętokrzyskim i zachodniopomorskim.

¹⁵¹ Ustawa z dnia 24 lutego 2022 r. o zmianie ustawy o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej. (Dz. U. poz. 640). Zmiana weszła w życie 19 marca 2022 r.

¹⁵² Wzory sprawozdań stanowią załącznik do *Porozumienia*.

- w 2020 r. w ramach środków wydatkowanych z FRPA w wysokości 138 956,7 tys. zł (limit środków – 800 000 tys. zł):
 - dopłatę otrzymało 435 organizatorów publicznego transportu zbiorowego;
 - na 2834 liniach komunikacyjnych, które zostały częściowo sfinansowane ze środków FRPA, przewozy autobusowe o charakterze użyteczności publicznej wykonywało 496 operatorów;
 - wielkość pracy eksploatacyjnej na dofinansowanych z FRPA liniach komunikacyjnych wyniosła ponad 64 mln wozokilometrów.
- w 2021 r. w ramach środków wydatkowanych z FRPA w wysokości 358 576 tys. zł (limit środków – 800 000 tys. zł):
 - dopłaty ze środków FRPA skierowane były łącznie do 630 organizatorów transportu publicznego;
 - na 4371 liniach komunikacyjnych, które zostały częściowo sfinansowane ze środków FRPA, przewozy autobusowe o charakterze użyteczności publicznej wykonywało 671 operatorów.

NIK przeprowadziła również kontrole w 48 powiatach będących organizatorami transportu publicznego i beneficjentami dopłat z FRPA, w zakresie wykorzystania w 2021 r. tych środków. W 16 kontrolowanych jednostkach nie stwierdzono nieprawidłowości przy składaniu wniosków o środki FRPA oraz rozliczaniu otrzymanych dopłat. Stwierdzone w pozostałych 32 jednostkach nieprawidłowości dotyczyły przede wszystkim braku rozliczenia przez powiaty (po każdym kwartale) kwot dopłat do przewozów na poszczególnych liniach komunikacyjnych w oparciu o rzeczywistą kwotę powstałego deficytu. W sprawozdaniach kwartalnych do wojewody, dotyczących rozliczenia otrzymanych środków, powiaty wskazywały kwoty deklarowane przy składaniu wniosków o dopłatę. Rozliczenie w oparciu o faktyczną (rzeczywistą) kwotę deficytu następowało dopiero w skali roku, tj. w styczniu 2022 r., po wykonaniu usługi całorocznej przez przewoźników (operatorów), z którymi powiat zawarł umowy na świadczenie usług przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej. Uzasadniając takie działanie wskazywano, że dopiero w skali roku istniała faktyczna możliwość przypisania wszystkich kosztów do osiągniętych przychodów. Środki pobrane w nadmiernej wysokości były zwracane i przekazywane na rachunek wojewody. Zgodnie z §3 ust. 7 Porozumienia, dofinansowanie dotyczące przewozów realizowanych w danym roku przekazane na rachunek wojewody i niewykorzystane w terminie do dnia 25 stycznia roku następnego, podlegało zwrotowi na rachunek dysponenta FRPA w terminie do końca stycznia roku następnego. Z tytułu zwrotu niewykorzystanych środków przez wojewodów, wg stanu na koniec 2021 r. wystąpiły należności FRPA w wysokości 15 527 tys. zł.

5.2. SPRAWOZDANIA

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania sprawozdań za 2021 r. przez dysponenta Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych o charakterze użyteczności publicznej:

- z wykonania planu finansowego państwowego funduszu celowego (Rb-33);
- z wykonania, określonego w ustawie budżetowej na 2021 r. planu finansowego państwowego funduszu celowego (Rb-40);
- sprawozdań o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N);
- o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z);
- rocznego sprawozdania z wykonania planu finansowego w układzie zadaniowym (RB-BZ2).

Kwoty wykazane w sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

6. USTALENIA INNYCH KONTROLI

NIK przeprowadziła w 2021 r. kontrolę P/21/028 p.n. „Realizacja inwestycji infrastrukturalnych w portach morskich o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej.” Objęła ona lata 2018–2021 (I połowa) i została przeprowadzona w Ministerstwie Infrastruktury, Zarządzie Morskiego Portu Gdynia S.A. w Gdyni (dalej: ZMP Gdynia), Zarządzie Morskiego Portu Gdańsk S.A. w Gdańsku (dalej: ZMP Gdańsk) i Zarządzie Morskich Portów Szczecin i Świnoujście S.A. w Szczecinie (dalej: ZMPSiŚ).

W wyniku kontroli NIK oceniła, że:

- spółki zarządzające portami morskimi o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej prawidłowo realizowały harmonogramy i plany finansowe w obszarze działalności inwestycyjnej oraz administracyjnej i zarządczej, jednakże wykonanie planów w sferze inwestycyjnej było niepełne oraz wystąpiły opóźnienia w realizacji inwestycji. Minister rzetelnie wykonywał prawa z akcji w tych spółkach, natomiast będąc odpowiedzialnym za realizację polityki rozwoju państwa w obszarze gospodarki morskiej niewłaściwie programował rozwój portów morskich;
- Minister rzetelnie i zgodnie z wymogami obowiązującego prawa sprawował nadzór właścicielski nad ZMP Gdańsk, ZMP Gdynia oraz ZMPSiŚ;
- działania Ministra w obszarze planowania rozwoju tych portów w ocenie NIK były natomiast nierzetelne. Program rozwoju polskich portów morskich do 2030 r. (przyjęty uchwałą Nr 100 Rady Ministrów z dnia 17 września 2019 r.¹⁵³) był procedowany przewlekłe. Prace nad jego projektem trwały od 2012 r. i został on przyjęty dopiero prawie cztery lata po upływie okresu, na który był opracowany poprzedni dokument programowy w tym zakresie). Przy tym był obciążony błędami, w wyniku których na podstawie przyjętych wskaźników realizacji celów i priorytetów nie jest możliwe dokonanie obiektywnej oceny rzeczywistych efektów jego realizacji. W Programie ujęto bowiem zadania zrealizowane przed jego przyjęciem, wskaźniki realizacji nie zostały przypisane do jego konkretnych celów i priorytetów, a część wskaźników nie jest nawet merytorycznie powiązana z tymi celami i priorytetami. Nierzetelne były również działania Ministra po przyjęciu Programu, gdyż Minister nie podejmował działań koordynacyjnych, a część działań monitorujących i ewaluacyjnych wykonywał niewłaściwie.

Ponadto:

- NIK pozytywnie oceniła przygotowanie i dokonanie w latach 2018-2021 (do 30 czerwca) zmian prawnych niezbędnych do dalszego rozwoju portów morskich o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej;
- NIK oceniła, że spółki zarządzające portami morskimi o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej co do zasady właściwie zarządzały infrastrukturą portową. Jednakże, w tym obszarze działania spółek stwierdzono nieprawidłowości w prowadzeniu ksiąg obiektów budowlanych oraz okresowych kontroli stanu technicznego tych obiektów;
- Spółki podejmowały skuteczne działania zmierzające do nabycia nieruchomości w granicach zarządzanych przez nie portów, jednak w przypadku ZMP Gdynia tempo pozyskiwania tych gruntów nie odpowiadało założeniom przyjętym w rocznych planach rzeczowo-finansowych;
- wprawdzie działania ZMP Gdańsk, ZMP Gdynia oraz ZMPSiŚ w obszarze planowania, realizacji i nadzorowani rozwoju portów były zgodne z przepisami ustawy o portach i przystaniach morskich, to jednak w ocenie NIK stwierdzone nieprawidłowości na etapie planowania i realizacji poszczególnych inwestycji infrastrukturalnych skutkowały przypadkami wzrostu kosztów umów zawartych z wykonawcami oraz wydłużeniem czasu wykonania tych inwestycji;
- ZMP Gdańsk, ZMP Gdynia oraz ZMPSiŚ odnotowywały wzrosty wyników z prowadzonej działalności statutowej, a działania organów spółek nie przyczyniały się do ich pomniejszenia. Spółki w poszczególnych latach objętych kontrolą odnotowywały dodatni wynik finansowy i osiągały zyski z prowadzonej działalności. Zarządy portów skutecznie dochodziły należności oraz pozyskiwały środki zewnętrzne w celu zwiększenia ich możliwości inwestycyjnych. Stwierdzone nieprawidłowości przy wprowadzeniu przez ZMPSiŚ ksiąg rachunkowych nie miały

¹⁵³ M.P. poz. 1016 (dalej: PRPPM2030).

negatywnego wpływu na jego wyniki finansowe. Spółki wywiązywały się z nałożonych na nie obowiązków sprawozdawczych i informacyjnych względem Ministra.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami dotyczącymi przyjętych w PRPPM2030 wskaźników realizacji celów i priorytetów, NIK zawniosowała (w Informacji o wynikach kontroli) do Ministra Infrastruktury o wprowadzenie zmian w Programie polegających na:

- 1) jednoznacznym przypisaniu wskaźników poszczególnym celom i priorytetom,
- 2) merytorycznym powiązaniu wskaźników z poszczególnymi celami i priorytetami, co umożliwiłoby skuteczne monitorowanie i ewaluację efektów działań określonych w Programie.

Ponadto, na przełomie 2021 i 2022 r. NIK przeprowadziła kontrolę doraźną I/21/004/KIN „Realizacja i odbiór budowy drogi ekspresowej S2 na odcinku Puławska - Przyczółkowa (zadanie A budowy drogi ekspresowej S2 – Południowej Obwodnicy Warszawy).” Kontrolę przeprowadzono w Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Warszawie (dalej: Oddział) i objęto nią lata 2019-2021 oraz działania wcześniejsze i późniejsze, które miały wpływ na kontrolowaną działalność. Wartość kontraktu, którego przedmiotem było zaprojektowanie i wykonanie „Zadania A”¹⁵⁴ została określona (po zmianach) na kwotę brutto 1 253 872,6 tys. zł, a według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. suma wydatków poniesionych na realizację umowy wyniosła brutto (koszty robót): 1 172 268,2 tys. zł (tj. 93,5% wartości zobowiązania).

Oceniając kontrolowaną działalność, NIK wskazała m.in., że:

- Oddział realizując inwestycję „Projekt i budowa drogi ekspresowej S2 – Południowa Obwodnica Warszawy na odcinku od węzła „Puławska” do węzła „Lubelska” w zakresie zadania „A” od węzła „Puławska” (bez węzła) do węzła „Przyczółkowa” (bez węzła) o długości ok. 4,6 km” zgodnie z postanowieniami kontraktów wykonywał swoje obowiązki w zakresie nadzoru nad wykonawcą i inżynierem kontraktu;
- przedmiot umowy został zrealizowany¹⁵⁵ z przekroczeniem terminu określonego w umowie nr 135/2015¹⁵⁶, jednak do czasu zakończenia czynności kontrolnych¹⁵⁷ nie dokonano formalnego zakończenia realizacji inwestycji¹⁵⁸, a Oddział prowadził działania mające na celu jej zakończenie m.in. rozstrzygał rozszczenia wykonawcy i monitorował realizację prac zaległych i usuwanie wad¹⁵⁹;
- nowobudowany odcinek drogi wraz z tunelem drogowym został dopuszczony do użytkowania przez Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego¹⁶⁰, a także uzyskał pozwolenie na użytkowanie od Wojewody Mazowieckiego;
- większość parametrów nawierzchni nowobudowanej drogi odpowiadała parametrom określonym w kontrakcie. Parametrów tych nie spełniało oznakowanie poziome w zakresie luminacji i odblaskowości¹⁶¹. Natomiast elementy systemu wentylacji tunelu drogowego były zgodne z wymaganiami określonymi w specyfikacji istotnych warunków zamówienia.

¹⁵⁴ Zadanie to było częścią projektu „Budowa drogi ekspresowej S2 odc. w. Puławska–w. Lubelska (bez węzła)” objętego dofinansowaniem z UE. Planowana wartość projektu 3 954 641,3 tys. zł, dofinansowanie z UE 1 696 091,6 tys. zł.

¹⁵⁵ Dnia 20 grudnia 2021 r. odcinek drogi ekspresowej S2 od węzła „Puławska” do węzła „Przyczółkowa” został dopuszczony do użytkowania.

¹⁵⁶ Tj. 13 sierpnia 2021 r.

¹⁵⁷ Tj. do 28 lutego 2022 r.

¹⁵⁸ Wykonywanie wszystkich zobowiązań wykonawcy wynikających z kontraktu, za wyjątkiem zobowiązań gwarancyjnych nie zostanie uznane za ukończone, dopóki inżynier kontraktu nie wystawi na wniosek wykonawcy świadectwa wykonania, zawierającego datę, z którą wykonawca wywiązał się z tych zobowiązań.

¹⁵⁹ W związku z powyższym NIK nie sformułowała ocen i wniosków w tym zakresie.

¹⁶⁰ Dalej: WINB.

¹⁶¹ W dniu 26 maja 2021 r. wykonawca poinformował o wykonaniu wierzchniej warstwy z betonu nawierzchniowego C35/45 na trasie głównej od km 3+605 do km 4+012 jezdni lewej i do km 3+898 jezdni prawej.

Inżynier kontraktu wskazał, że badania nawierzchni betonowej dla mrozoodporności/mrozoodporności z udziałem soli odladzających dało wynik niezgodny z warunkami normowymi. Wykonawca we wrześniu 2021 r. ponownie wykonał nawierzchnie betonową ww. odcinka. Na odtworzonej nawierzchni wykonano badania: pomiar równości podłużnej i poprzecznej, pomiar współczynnika luminacji, pomiar szorstkości nawierzchni betonowej, które wykazały, że na ww. odcinku spełnia ona wymogi normowe z wyjątkiem luminacji oraz odblaskowości (badania wykonane 17 listopada 2021 r. i 22 grudnia 2021 r.). Inżynier kontraktu w dniu 11 lutego 2022 r. wezwał wykonawcę do przedstawienia programu naprawczego obejmującego oznakowanie poziome ww. odcinka.

Do czasu zakończenia czynności kontrolnych NIK (28 lutego 2022 r.) nie wdrożono programu naprawczego tego oznakowania.

7. INFORMACJE DODATKOWE

W wystąpieniu pokontrolnym skierowanym po przeprowadzeniu kontroli wykonania budżetu państwa w 2021 r. do p.o. Dyrektora GDDKiA (w dniu 29 marca 2022 r.) nie sformułowano wniosków pokontrolnych.

Wystąpienie pokontrolne do Ministra Infrastruktury po przeprowadzeniu kontroli wykonania budżetu państwa w 2021 r. zostało wystosowane w dniu 22 kwietnia 2022 r. NIK sformułowala w nim następujące wnioski:

1. Ustalanie planu wydatków na dany rok budżetowy z uwzględnieniem zasady roczności budżetu, tj. nieujmowanie w tym planie wydatków przewidzianych do realizacji w roku następnym.
2. Przy realizacji inwestycji zapewnianie odpowiednich rozwiązań technicznych umożliwiających dostęp osobom niepełnosprawnym, w tym do dziedzińca w budynku A siedziby Ministerstwa.
3. Rzetelne egzekwowanie wszystkich należnych przychodów RFRD.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami NIK sformułowala także uwagi dotyczące:

- podjęcia przez Ministra Infrastruktury działań w zakresie wzmocnienia mechanizmów kontroli zarządczej odnoszących się do określania w przeprowadzanych postępowaniach o udzielanie zamówień publicznych terminów ich realizacji; sporządzania protokołów odbioru przedmiotu umów; przekazywania dokumentów finansowo-księgowych przez jednostki organizacyjne Ministerstwa do Biura Administracyjno-Finansowego i sporządzania zawiadomień o przeprowadzanych konsultacjach;
- zapewnienia pracownikom, do obowiązków których należy nadzór nad opracowaniem dokumentacji projektowej, dostępu do odpowiednich narzędzi (w celu rzetelnego prowadzenia inwestycji Ministerstwa) w zakresie weryfikacji kosztorysów inwestorskich oraz oceny rozwiązań projektowych dotyczących dostępu do infrastruktury dla osób niepełnosprawnych.

W odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne Minister Infrastruktury poinformował¹⁶² m.in., że:

- będzie podejmował działania mające na celu ustalenie planu wydatków w danym roku co do zasady z uwzględnieniem roczności budżetu;
- dostępność dla osób niepełnosprawnych do dziedzińca przy budynku A jest zapewniona poprzez rozkładaną rampę najazdową, jednakże w przypadku nowo prowadzonych inwestycji będą brane pod uwagę wymogi art. 100 ust. 1 uPzp oraz art. 5 ust. 1 pkt 4 ustawy Prawo budowlane;
- zostaną zintensyfikowane działania mające na celu jak najszybsze wyegzekwowanie zobowiązań spółek wobec RFRD.

¹⁶² Pismo z 6 maja 2022 r., znak: DK-3.0810.5.2022.

8. ZAŁĄCZNIKI

8.1. DOCHODY I WYDATKI JEDNOSTEK FUNKCJONUJĄCYCH W RAMACH SKONTROLOWANYCH
CZĘŚCI

CZĘŚĆ 21 – GOSPODARKA MORSKA

Lp.	Nazwa jednostki podległej	Wykonanie 2021				Udział wydatków w wydatkach części ogółem
		Przeciętne zatrudnienie	Dochody	Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich	w tym:	
		wg Rb-70			wydatki na wynagrodzenia wg Rb-70	
		tys. zł				
1	2	3	4	5	6	7
1	Ministerstwo Infrastruktury część 21 - łącznie	1 953,3	15 852,6	2 222 467,9	150 452,0	100,00
2	Ministerstwo Infrastruktury (Dysponent części)	0	0	181 733,2	0	8,18
3	Ministerstwo Infrastruktury (dysponent III stopnia)	157,6	2 137,6	42 222,5	17 807,6	1,90
4	Izba Morska w Gdyni	4,3	626,9	502,6	319,6	0,02
5	Izba Morska w Szczecinie	5,3	116,8	706,1	378,2	0,03
6	Odwoławcza Izba Morska	5,3	0,0	604,0	456,7	0,03
7	Morska Służba Poszukiwania i Ratownictwa	275,2	94,4	45 220,6	20 867,1	2,04
8	Urząd Morski w Gdyni	750,0	5 764,1	94 418,1	54 803,0	42,48
9	Urząd Morski w Szczecinie	669,0	7 112,8	99 637,8	50 625,1	44,83
10	Zespół Szkół Morskich w Świnoujściu im. inż. Eugeniusza Kwiatkowskiego	86,7	0,0	10 915,8	5 194,8	0,49

CZĘŚĆ 22 – GOSPODARKA WODNA

Lp.	Nazwa jednostki podległej	Wykonanie 2021				Udział wydatków w wydatkach części ogółem
		Przeciętne zatrudnienie	Dochody	Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich	w tym:	
		wg Rb-70			wydatki na wynagrodzenia wg Rb-70	
		tys. zł				
1	2	3	4	5	6	7
1	Ministerstwo Infrastruktury część 22 – dysponent III stopnia	87	834,3	80928,5	10 874,3	4,5
2.	Ministerstwo Infrastruktury - dysponent części 22	-	27 011,9	1 721 093,7	-	95,5

CZĘŚĆ 39 – TRANSPORT

Lp.	Nazwa jednostki podległej	Wykonanie 2021				Udział w wydatkach części ogółem
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Dochody	Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich	w tym,	
					wydatki na wynagrodzenia wg Rb-70	
		tys. zł				
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1.	Ministerstwo Infrastruktury - dysponent III stopnia	459	1 311,0	1 375 075,1	54 256,8	4,5
2.	Centrum Unijnych Projektów Transportowych - dysponent II stopnia	331	16 868,6	8 506 399,1	36 284,1	27,9
3.	Ministerstwo Infrastruktury - dysponent części	-	32 575,9	10 234 781,3	-	33,5
4.	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad - dysponent III stopnia	4 448	85 159,3	10 107 111,2	406 725,6	33,1
5.	Główny Inspektorat Transportu Drogowego - dysponent III stopnia	900	5 692,5	206 687,4	72 896,9	0,7
6.	Urząd Lotnictwa Cywilnego - dysponent II stopnia	396	27 542,0	83 579,1	44 150,7	0,3
Suma		6 534	169 149,3	30 513 633,2	614 314,1	100

CZEŚĆ 69 – ŻEGLUGA ŚRÓDLĄDOWA

Lp.	Nazwa jednostki podległej	Wykonanie 2021				Udział w wydatkach części ogółem
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 (w osobach)	Dochody	Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich	w tym, wydatki na wynagrodzenia wg Rb-70	
1	2	3	4	5	6	7
1.	MI(dysponent części i dysponent III stopnia)	26	1,1	6820,6	3520,4	21,3
2.	Urząd Żeglugi Śródlądowej w Bydgoszczy	31	240,3	4507,4	2485	14,1
3.	Urząd Żeglugi Śródlądowej w Szczecinie	28	373,3	13846,2	2210,3	43,2
4.	Urząd Żeglugi Śródlądowej we Wrocławiu	29	163	5200,5	2139,9	16,2
5.	Technikum Żeglugi Śródlądowej we Wrocławiu	13	-	1657,1	1044,4	5,2

8.2. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ W CZĘŚCIACH 21 – GOSPODARKA MORSKA, 22 – GOSPODARKA WODNA, 39 – TRANSPORT I 69 – ŻEGLUGA ŚRÓDLĄDOWA

Oceny wykonania budżetu w części 21 – Gospodarka morska, 22 – Gospodarka wodna, 39 – Transport i części 69 – Żegluga śródlądowa dokonano stosując kryteria¹⁶³ oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2021 roku¹⁶⁴.

Część 21

Dochody (D) ¹⁶⁵ :	15 852,6 tys. zł
Wydatki (W) ¹⁶⁶ :	1 627 333,6 tys. zł
Łączna kwota (G = W):	1 627 333,6 tys. zł;
Waga wydatków w łącznej kwocie:	(Ww = W : G) = 1
Nieprawidłowości w wydatkach (Ow):	nie stwierdzono.
Ocena cząstkowa wydatków:	pozytywna (5)
Opinia o sprawozdaniach:	pozytywna
Ocena ogólna:	pozytywna

Część 22

Dochody (D) ¹⁶⁷ :	27 846,2 tys. zł
Wydatki (W) ¹⁶⁸ :	1 797 965,3 tys. zł
Łączna kwota (G = W):	1 797 965,3 tys. zł
Waga wydatków w łącznej kwocie:	(Ww = W : G) = 1
Nieprawidłowości w wydatkach (Ow):	149 579 tys. zł

Ze względu na wprowadzenie przez Ministra Infrastruktury, na etapie prac planistycznych związanych z nowelizacją ustawy budżetowej budżetowa na rok 2021 zadań w kwocie 149 579 tys. zł wcześniej nieplanowanych, w przypadku których brak było możliwości ich zrealizowania oraz wydatkowania środków finansowych w 2021 r. obniżono ocenę wydatków o 2 pkt.

Ocena cząstkowa wydatków:	w formie opisowej (3)
Opinia o sprawozdaniach:	pozytywna
Ocena ogólna:	w formie opisowej

¹⁶³ <http://www.nik.gov.pl/kontrole/standardy-kontroli-nik/>

¹⁶⁴ Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrole/analiza-budzetu-panstwa/>.

¹⁶⁵ W częściach budżetu państwa, w których zgodnie z założeniami do kontroli wykonania budżetu państwa nie są badane dochody lub windykacja należności (analiza porównawcza) nie dokonuje się oceny cząstkowej dla dochodów i przy ustalaniu wartości G nie uwzględnia się kwoty dochodów.

¹⁶⁶ Łącznie z wydatkami budżetu środków europejskich. Wydatki budżetu państwa prezentujemy łącznie z wydatkami, które nie wygasły z upływem roku.

¹⁶⁷ W częściach budżetu państwa, w których zgodnie z założeniami do kontroli wykonania budżetu państwa nie są badane dochody lub windykacja należności (analiza porównawcza) nie dokonuje się oceny cząstkowej dla dochodów i przy ustalaniu wartości G nie uwzględnia się kwoty dochodów.

¹⁶⁸ Łącznie z wydatkami budżetu środków europejskich. Wydatki budżetu państwa prezentujemy łącznie z wydatkami, które nie wygasły z upływem roku.

Część 39

Dochody (D) ¹⁶⁹ :	169 149,3 tys. zł
Wydatki (W) ¹⁷⁰ :	18 170 543,3 tys. zł
Łączna kwota (G = W):	18 170 543,3 tys. zł
Waga wydatków w łącznej kwocie:	(Ww = W : G) = 1
Nieprawidłowości w wydatkach (Ow):	8 209 234,6 tys. zł

Nieprawidłowości polegały na:

- wprowadzeniu przez Ministra Infrastruktury, na etapie prac planistycznych związanych z nowelizacją ustawy budżetowej na 2021 r., zadań w kwocie 8207 821 tys. zł wcześniej nieplanowanych, w przypadku których brak było możliwości ich zrealizowania oraz wydatkowania środków finansowych w 2021 r., co spowodowało zaburzenie roczności budżetu państwa;
- nieprawidłowym sporządzeniu opisu przedmiotu zamówienia na przebudowę dziedzińca przy budynku A siedziby Ministerstwa, ponieważ nie przewidziano zapewnienia możliwości samodzielnego dostania się z tego budynku na dziedziniec i odwrotnie przez osoby poruszające się na wózkach inwalidzkich – zaprojektowano jedynie schody, bez pochylni lub urządzeń pozwalających na pokonanie różnicy poziomów. W konsekwencji wykonano przedmiotową przebudowę – tzw. patio (o powierzchni 427,9 m²) za kwotę 1413,6 tys. zł, bez ułatwień dla osób niepełnosprawnych na wózkach inwalidzkich.

Ze względu na to, że zaplanowane środki w kwocie 8 207 821 tys. zł będą służyły realizacji zadań w 2022 r., podwyższono ocenę wydatków o jeden punkt.

Ocena częściowa wydatków:	w formie opisowej (3)
Opinia o sprawozdaniach:	pozytywna
Ocena ogólna:	w formie opisowej

Część 69

Dochody (D) ¹⁷¹ :	777,7 tys. zł
Wydatki (W) ¹⁷² :	24 913,1 tys. zł
Łączna kwota (G = W):	24 913,1 tys. zł
Waga wydatków w łącznej kwocie:	(Ww = W : G) = 1
Nieprawidłowości w wydatkach (Ow):	nie stwierdzono
Ocena częściowa wydatków:	pozytywna (5)
Opinia o sprawozdaniach:	pozytywna
Ocena ogólna:	pozytywna

¹⁶⁹ W częściach budżetu państwa, w których zgodnie z założeniami do kontroli wykonania budżetu państwa nie są badane dochody lub windykacja należności (analiza porównawcza) nie dokonuje się oceny częściowej dla dochodów i przy ustalaniu wartości G nie uwzględnia się kwoty dochodów.

¹⁷⁰ Łącznie z wydatkami budżetu środków europejskich. Wydatki budżetu państwa prezentujemy łącznie z wydatkami, które nie wygasły z upływem roku.

¹⁷¹ W częściach budżetu państwa, w których zgodnie z założeniami do kontroli wykonania budżetu państwa nie są badane dochody lub windykacja należności (analiza porównawcza) nie dokonuje się oceny częściowej dla dochodów i przy ustalaniu wartości G nie uwzględnia się kwoty dochodów.

¹⁷² Łącznie z wydatkami budżetu środków europejskich. Wydatki budżetu państwa prezentujemy łącznie z wydatkami, które nie wygasły z upływem roku.

8.3. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ RZĄDOWEGO FUNDUSZU ROZWOJU DRÓG I FUNDUSZU ROZWOJU PRZEWOZÓW AUTOBUSOWYCH O CHARAKTERZE UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Oceny wykonania planu finansowego ww. Funduszy dokonano stosując kryteria¹⁷³ oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2021 roku¹⁷⁴.

Rządowy Fundusz rozwoju dróg

Przychody (P):	5 771 512,4 tys. zł
Koszty (K) (łącznie z wydatkami majątkowymi):	3 106 986,3 tys. zł
Łączna kwota	(G = P + K) = 8 878 498,7 tys. zł
Waga przychodów w łącznej kwocie	(Wp = P : G) = 0,650
Waga kosztów (łącznie z wydatkami majątkowymi) w łącznej kwocie:	(Wk = K : G) = 0,345

Ze względu na nieprawidłowości w przychodach obniżono ocenę cząstkową przychodów o 2 punkty.

Ocena cząstkowa przychodów (Op): ocena w formie opisowej (3)

- brak skutecznych działań w celu uzyskania należnych wpłat z zysku od spółek z branży radiofonii i telewizji (należność główna w kwocie 6475,7 tys. zł oraz odsetki w kwocie 818,5 tys. zł.).
- w planie finansowym Funduszu na 2021 r. ujęto (po stronie przychodów i kosztów) dodatkową kwotę 3,1 mld zł, nieprzeznaczoną na realizację zadań w 2021 r. Ujęcie ww. kwoty w planie finansowym Funduszu na 2021 r. naruszało roczność budżetu państwa, o której mowa w art. 109 ust. 1, 3 i 4 ufp

Nieprawidłowości w kosztach

(łącznie z wydatkami majątkowymi): nie stwierdzono.

Ocena cząstkowa kosztów (Ok)

(łącznie z wydatkami majątkowymi): ocena pozytywna (5)

Łączna ocena przychodów i kosztów ŁO¹⁷⁵: (3 x 0,650 + 5 x 0,345) = 3,7

Opinia o sprawozdaniach: pozytywna

Ocena ogólna: w formie opisowej

Funduszu rozwoju przewozów Autobusowych o charakterze użyteczności publicznej

Przychody (P):	832 914 tys. zł
Koszty (K) (łącznie z wydatkami majątkowymi):	883 377,3 tys. zł
Waga kosztów (łącznie z wydatkami majątkowymi) w łącznej kwocie:	(Wk = K) = 1
Ocena cząstkowa kosztów (Ok) (łącznie z wydatkami majątkowymi):	ocena pozytywna (5)
Opinia o sprawozdaniach:	pozytywna
Ocena ogólna:	pozytywna

¹⁷³ <http://www.nik.gov.pl/kontrola/standardy-kontroli-nik/>

¹⁷⁴ Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrola/analiza-budzetu-panstwa/>.

¹⁷⁵ $\text{ŁO} = \text{Op} \times \text{Wp} + \text{Ok} \times \text{Wk}$

8.4. DOCHODY BUDŻETOWE W SKONTROLOWANYCH CZĘŚCIACH

CZĘŚĆ 21 – GOSPODARKA MORSKA

Lp.	Wyszczególnienie	2020	2021		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Wykonanie		
		tys. zł			%	
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem*, w tym:		12 152,7	12 611	15 852,6	130,5	125,7
1.	Dział 600 - Transport i łączność	10 809,8	10 625	12 971,3	120	122,1
1.1.	Rozdział 60043 - Urzędy Morskie	10 667,6	10 505	12 876,9	120,7	122,6
1.2.	Rozdział 60044 - Ratownictwo morskie	142,2	120	94,4	66,4	78,6
2.	Dział 730 - Szkolnictwo wyższe i nauka	280,5	0	0	0	0
2.1.	Rozdział 73014 - Działalność dydaktyczna i badawcza	280,5	0	0	0	0
3.	Dział 750 - Administracja publiczna	541,1	563	896,1	165,6	159,2
3.1.	Rozdział 75001 - Urzędy naczelných i centralnych organów administracji rządowej	541,1	563	896,1	165,6	159,2
4.	Dział 755 - Wymiar sprawiedliwości	299	182	743,7	248,8	408,6
4.1.	Rozdział 75504 - Izby morskie	299	182	743,7	248,8	408,6
5.	Dział 756 - Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	222,4	1241	1241,5	558,4	100
5.1.	Rozdział 75624 - Dywidendy	222,4	1241	1241,5	558,4	100

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2021 z dnia 20 stycznia 2021 r. (Dz. U. poz. 190 ze zm.).

CZĘŚĆ 22 – GOSPODARKA WODNA

Lp.	Wyszczególnienie	2020	2021		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Wykonanie		
		tys. zł			%	
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem*, w tym:		9 574,6	25 297	27 846,2	290,8	110,1
1.	Dział 750 Administracja publiczna	86,1	-	834,3	969	-
1.1.	Rozdział 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	86,1	-	525,5	610,3	-
1.2.	Rozdział 75080 Działalność badawczo- rozwojowa	-	-	308,8	-	-
2.	Dział 900 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	9488,5	25 297	27 011,9	284,7	106,8
2.1.	Rozdział 90025 Działalność Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie	3745,7	25 297	25 449,7	679,4	100,6
2.2.	Rozdział 90078 Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	2993	-	19,4	0,6	-
2.3.	Rozdział 90095 Pozostała działalność	2749,8	-	1542,8	56,1	-

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych zweryfikowanych przez NIK.

1) Ustawa budżetowa na rok 2021 z dnia 20 stycznia 2021 r. (Dz. U. poz. 190, ze zm.).

CZĘŚĆ 39 – TRANSPORT

Lp.	Wyszczególnienie	2020	2021		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Wykonanie		
		tys. zł			%	
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem ¹⁾ , w tym:		123 541,4	85 460	169 149,3	137	198
1.	Dział 600 Transport i łączność	122 329,1	85 013	168 528,9	138	198
1.1.	Rozdział 60012 Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad	78 756,6	56 166	85 159,3	108	152
1.2.	Rozdział 60001 Krajowe pasażerskie przewozy kolejowe	2 441,7	-	28 108,0	1151	-
1.3.	Rozdział 60056 Urząd Lotnictwa Cywilnego	25 367,3	24 140	27 542,0	109	114
1.4.	Rozdział 60002 Infrastruktura kolejowa	8 412,6	-	19 853,4	236	
1.5.	Rozdział 60055 Inspekcja Transportu Drogowego	4 575,2	3 815	5 692,5	124	149
1.6.	Rozdział 60095 Pozostała działalność	2 744,9	892	2 032,9	74	228

1.7.	Rozdział 60041	-	-	140,7		-
1.8.	Rozdział 60004	30,7	-	0,0	0	-
2.	Dział 730 Szkolnictwo wyższe i nauka	16,0	-	5,1	32	-
2.1.	Rozdział 73095 Pozostała działalność	16,0	-	5,1	32	-
3.	Dział 750 Administracja publiczna	1 148,4	447	615,1	54	138
3.1.	Rozdział 75001 Urzędy naczelných i centralnych organów administracji rządowej	989,3	447	591,4	60	132
3.2.	Rozdział 75095 Pozostała działalność	159,1	-	23,7	15	-
4.	Dział 752 - Obrona narodowa	47,9	-	0,3	1	-
4.1.	Rozdział 75212 Pozostałe wydatki obronne	47,9	-	0,3	1	-

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych zweryfikowanych przez NIK.

1) Ustawa budżetowa na rok 2021 z dnia 20 stycznia 2021 r. (Dz. U. poz. 190 ze zm.).

CZĘŚĆ 69 – ŻEGLUGA ŚRÓDLĄDOWA

Lp.	Wyszczególnienie	2020	2021		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Wykonanie		
		tys. zł			%	
1	2	3	4	5	6	7
	Ogółem część 69 - Żegluga śródlądowa, w tym:	784	800	777,7	99,2	97,2
1	Dział 600 - Transport i łączność	715,4	800	776,6	108,6	97,1
1.1	Rozdział 60042 - Urzędy Żegluga Śródlądowej	715,4	800	776,6	108,6	97,1
2	Dział 750 - Administracja publiczna	0,8	-	1,1	137,5	-
2.1	Rozdział 75001 - Urzędy naczelných i centralnych organów administracji rządowej	0,8	-	1,1	137,5	-
3.	Dział 801 - Oświata i wychowanie	67,8	-	-	-	-
3.1	Rozdział 80115 - Technika	67,8	-	-	-	-

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych zweryfikowanych przez NIK.

1) Ustawa budżetowa na rok 2021 z dnia 20 stycznia 2021 r. (Dz. U. poz. 190, ze zm.).

8.5. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W SKONTROLOWANYCH CZĘŚCIACH

CZĘŚĆ 21 – GOSPODARKA MORSKA

	Wyszczególnienie	2020	2021				6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie ²⁾	w tym niewygasające			
		tys. zł							
1	2	3	4	5	6	6a	7	8	9
	Ogółem, w tym:	999 985,4	826 575,0	1 631 749,0	1 627 333,6	17 927,2	162,7	196,9	99,7
1.	Dział 600 Transport i łączność	758 517,0	564 517,0	1 366 070,0	1 364 594,7	12 566,5	179,9	241,7	99,9
1.1.	Rozdział 600 43 Urzędy morskie	696 104,0	505 837,0	1 314 177,4	1 312 717,7	7 966,5	188,6	259,5	99,9
1.2.	Rozdział 60044 Ratownictwo morskie	42 033,0	43 415,0	45 214,6	45 214,6	4 600,0	107,6	104,2	100
1.3.	Rozdział 60095 Pozostała działalność	20 380,0	15 265,0	6 678,0	6 662,4	0,0	32,7	43,6	99,8
2	Dział 730 Szkolnictwo wyższe i nauka	160 463,1	166 224,0	173 113,4	173 092,8	0,0	107,9	104,1	100
2.1.	Rozdział 73014 Działalność dydaktyczna i badawcza	151 505,2	157 149,0	164 085,6	164 075,0	0,0	108,3	104,4	100
2.2.	Rozdział 73016 Pomoc materialna dla studentów i doktorantów	8 957,9	9 075,0	9 027,8	9 017,8	0,0	100,7	99,4	99,9
3.	Dział 750 Administracja publiczna	30 702,4	39 669,0	36 731,0	34 312,9	960,6	111,7	86,5	93,4
3.1.	Rozdział 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	30 702,4	39 669,0	36 731,0	34 312,9	960,6	111,7	86,5	93,4
4.	Dział 752 Obrona narodowa	4 215,8	8 811,0	8 758,0	8 749,1	0,0	207,5	99,30	99,9
4.1.	Rozdział 75212 Pozostałe wydatki obronne	415,8	511,0	458,0	449,1	0,0	108	87,9	98,1
4.2.	Rozdział 75215 Zadania związane z utrzymaniem w czasie pokoju mocy produkcyjnych lub remontowych niezbędnych do realizacji zadań wynikających z Programu Mobilizacji Gospodarki	3 800,0	8 300,0	8 300,0	8 300,0	0,0	218,4	100	100
5.	Dział 755 Wymiar sprawiedliwości	1 760,2	2 064,0	2 064,0	1 812,7	0,0	102,9	87,8	87,8
5.1.	Rozdział 75504 Izby morskie	1 760,2	2 064,0	2 064,0	1 812,7	0,0	102,9	87,8	87,8

	Wyszczególnienie	2020	2021				6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie ²⁾	w tym niewygasające			
		tys. zł							
1	2	3	4	5	6	6a	7	8	9
6.	Dział 801 Oświata i wychowanie	9 675,2	10 361,0	10 268,2	10 097,7	0,0	104,4	97,5	98,3
6.1.	Rozdział 80115 Technika	9 643,0	10 319,0	10 237,6	10 067,6	0,0	104,4	97,6	98,3
6.2.	Rozdział 80146 Doksztalcanie i doskonalenie nauczycieli	21,8	30,0	18,6	18,6	0,0	85,3	62	100
6.3.	Rozdział 80195 Pozostała działalność	10,4	12,0	12,0	11,5	0,0	110,6	95,8	95,8
7.	Dział 854 Edukacyjna opieka wychowawcza	732,2	929,0	887,5	818,2	0,0	111,8	88,1	92,2
7.1.	Rozdział 85410 Internaty i bursy szkolne	732,2	929,0	887,5	818,2	0,0	111,8	88,1	92,2
8.	Dział 900 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	33 919,5	34 000,0	33 856,9	33 855,5	4 400,1	99,8	99,6	100
8.1.	Rozdział 90018 Ochrona brzegów morskich	33 919,5	34 000,0	33 856,9	33 855,5	4 400,1	99,8	99,6	100

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa zweryfikowanych przez NIK.

1) Ustawa budżetowa na rok 2021 z dnia 20 stycznia 2021 r. (Dz. U. poz. 190, ze zm.).

2) Łącznie z wydatkami, które nie wygasły z upływem roku budżetowego.

CZĘŚĆ 22 – GOSPODARKA WODNA

Lp.	Wyszczególnienie	2020	2021				6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie ²⁾	W tym wydatki niewygasające			
1	2	3	4	5	6	6a	7	8	9
Ogółem*, w tym:		968 013	1 220 384	1 865 475,5	1 797 965,3	154 086,2	185,7	147,3	96,4
1.	Dział 750 Administracja publiczna	63 594,4	66 205	78 075,1	76 860,6	692,1	120,9	116,1	98,4
1.1.	Rozdział 75001 Urzędy naczelných i centralnych organów administracji rządowej	16 349,5	19 767	19 399,1	18 389,5	692,1	112,5	93,0	94,8
1.2.	Rozdział 75080 Działalność badawczo- rozwojowa	47 244,9	46 438	58 676	58 471,1	-	123,8	125,9	99,7
2.	Dział 752 Obrońa narodowa	927,7	1727	1166,6	1157,5	-	124,8	67,0	99,2
2.1.	Rozdział 75212 Pozostałe wydatki obronne	927,7	1727	1166,6	1157,5	-	124,8	67,0	99,2
3.	Dział 900 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	903 490,9	1 152 452	1 786 233,8	1 719 947,2	153 394,1	190,4	149,2	96,3
3.1.	Rozdział 90025 Działalność Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie	757 947,6	1 028 876	1 057 093,3	1 001 881,2	149 769,6	132,2	97,4	94,8
3.2.	Rozdział 90078 Usuwanie skutków klęsk żywiolowych	24 707,3	-	605 174,1	594 490,5	3624,5	2406,1	-	98,2
3.3.	Rozdział 90095 Pozostała działalność	120 836	123 576	123 966,4	123 575,5	-	102,3	100	99,7

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2021 z dnia 20 stycznia 2021 r. (Dz. U. poz. 190, ze zm.).

²⁾ Łącznie z wydatkami, które nie wygasły z upływem roku budżetowego (RB-28 za rok 2021 = kolumna 8 + kolumna 12).

CZĘŚĆ 39 – TRANSPORT

Lp.	Wyszczególnienie	2020	2021				6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie ²⁾	W tym wydatki niewygasające			
1	2	3	4	5	6	6a	7	8	9
	Ogółem, w tym:	26 133 392,5	7 595 143,0	18 190 055,1	18 170 543,3	596 704,5	69,5	239,2	99,9
1.	Dział 600 Transport i łączność	25 925 492,0	7 282 096,0	17 880 841,0	17 866 292,6	593 662,3	68,9	245,3	99,9
1.1.	60001 Krajowe pasażerskie przewozy kolejowe	1 446 645,8	1 271 000,0	1 273 000,0	1 269 581,6	3 000,0	87,8	99,9	99,7
1.2.	60002 Infrastruktura kolejowa	11 434 731,9	908 277,0	6 335 247,6	6 335 217,7	32 469,7	55,4	697,5	100,0
1.3.	60004 Lokalny transport zbiorowy	-	-	200 000,0	200 000,0	-			100,0
1.4.	60011 Drogi publiczne krajowe	7 279 579,8	4 189 474,0	4 743 948,5	4 740 853,8	533 776,0	65,1	113,2	99,9
1.5.	60012 Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad	599 490,4	637 652,0	663 786,2	659 081,9	1 083,2	109,9	103,4	99,3
1.6.	60018 Działalność Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg	4 900 000,0	-	3 100 000,0	3 100 000,0	-	63,3		100,0
1.7.	60055 Inspekcja Transportu Drogowego	174 060,4	170 062,0	203 175,1	202 063,0	17 210,0	116,1	118,8	99,5
1.8.	60056 Urząd Lotnictwa Cywilnego	72 079,8	75 648,0	79 242,0	77 880,1	-	108,0	103,0	98,3
1.9.	60061 Polska Agencja Żeglugi Powietrznej	16 099,4	16 544,0	15 631,2	15 631,2	-	97,1	94,5	100,0
1.10.	60095 Pozostała działalność	2 804,4	13 439,0	1 266 810,3	1 265 983,4	6 123,4	45142,4	9420,2	99,9
2.	Dział 730 Szkolnictwo wyższe i nauka	23 999,8	24 000,0	23 770,0	23 635,5	-	98,5	98,5	99,4
2.1.	73095 Pozostała działalność	23 999,8	24 000,0	23 770,0	23 635,5	-	98,5	98,5	99,4
3.	Dział 750 Administracja publiczna	148 800,2	154 182,0	150 696,6	145 910,1	3 042,2	98,1	94,6	96,8
3.1.	75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	86 167,8	87 113,0	85 751,9	82 813,6	3 042,2	96,1	95,1	96,6
3.2.	75080 Działalność badawczo-rozwojowa	139,7	317,0	374,0	372,4	-	266,6	117,5	99,6
3.3.	75095 Pozostała	62 492,8	66 752,0	64 570,7	62 724,0	-	100,4	94,0	97,1

Lp.	Wyszczególnienie	2020		2021			6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie ²⁾	W tym wydatki niewygasające			
1	2	3	4	5	6	6a	7	8	9
	działalność								
4.	Dział 752 - Obrona narodowa	35 100,4	134 865,0	134 747,5	134 705,1	-	383,8	99,9	100,0
4.1.	75212 Pozostałe wydatki obronne	35 100,4	134 865,0	134 747,5	134 705,1	-	383,8	99,9	100,0

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2021 z dnia 20 stycznia 2021 r. (Dz. U. poz. 190, ze zm.).

²⁾ Łącznie z wydatkami, które nie wygasły z upływem roku budżetowego (RB-28 za rok 2021 = kolumna 8 + kolumna 12).

CZĘŚĆ 69 – ŻEGLUGA ŚRÓDLĄDOWA

Lp.	Wyszczególnienie	2020		2021			6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie ²⁾	W tym wydatki niewygasające			
1	2	3	4	5	6	6a	7	8	9
	Ogółem część 69 - Żegluga śródlądowa, w tym:	25521,9	24940	25819,7	24913,1	949,5	97,6	99,9	96,5
1	Dział 600 - Transport i łączność	14272	16176	17309	16773,3	359,8	117,5	103,7	96,9
1.1.	Rozdział 60042 - Urzędy Żeglugi Śródlądowej,	14270,1	15424	16924	16423,5	10	115,1	106,5	97
1.2.	Rozdział 60095 - Pozostała działalność	1,8	752	385	349,8	349,8	19433,3	46,5	90,9
2	Dział 750 - Administracja Publiczna	5633,2	6821	6519	5560,6	589,7	98,7	81,5	85,3
2.1.	Rozdział 75001 - Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	5633,2	6821	6519	6150,3	589,7	109,2	90,2	94,3
3	Dział 752 - Obrona narodowa	177	356	332,7	332,4	-	187,8	93,4	99,9
3.1.	Rozdział 75212 - Pozostałe wydatki obronne	177	356	332,7	332,4	-	187,8	93,4	99,9
4	Dział 801 - Oświata i wychowanie	5439,6	1587	1658,9	1657,1	-	30,5	104,4	99,9

Lp.	Wyszczególnienie	2020	2021				6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie ²⁾	W tym wydatki niewygasające			
1	2	3	4	5	6	6a	7	8	9
4.1.	Rozdział 80115 - Technika	5436	1580	1658,7	1656,9	-	30,5	104,9	99,9
4.2.	Rozdział 80146 - Doksztalcanie i doskonalenie nauczycieli	3,6	5	0,2	0,2	-	5,6	4,0	100,0
4.3.	Rozdział 80195 - Pozostała działalność	-	2	-	-	-	-	-	-

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa zweryfikowanych przez NIK.

1) Ustawa budżetowa rok 2021 z dnia 20 stycznia 2021 r. (Dz. U. poz. 190, ze zm.).

2) Łącznie z wydatkami, które nie wygasły z upływem roku budżetowego.

8.6.ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W SKONTROLOWANYCH CZĘŚCIACH

CZĘŚĆ 21 –GOSPODARKA MORSKA

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2020			Wykonanie 2021			8:5
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ¹⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ¹⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ¹⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ¹⁾ tys. zł	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem wg statusu zatrudnienia ³⁾ w tym:		1 981	143 660,6	6 043,3	1 953	150 452	6 419,7	106,2
1 1.1.	Dział 600 Transport i łączność	1 697	120 864,3	5 935,2	1 694	126 295,2	6 212,9	104,7
	Rozdział 60043 Urzędy morskie	1 425	101 898,0	5 959	1 419	105 428,1	6 191,5	103,9
	status zatrudnienia 01	567	35 642,9	5 238,5	566	37 184,5	5 474,8	104,5
	status zatrudnienia 03	858	66 255,1	6 435	853	68 243,6	6 667	103,6
1.2.	Rozdział 60044 Ratownictwo morskie	272	18 966,3	5 810,7	275	20 867,1	6 323,4	108,8
	status zatrudnienia 01	272	18 966,3	5 810,7	275	20 867,1	6 323,4	108,8
2	Dział 750 Administracja publiczna	178	16 972,8	7 946,1	158	17 807,5	9 392,2	118,2
2.1.	Rozdział 75001 Urzędy naczelných i centralnych organów administracji rządowej	178	16 972,8	7 946,1	158	17 807,5	9 392,2	118,2
	status zatrudnienia 01	45	3 614,2	6 692,9	40	3 897,2	8 119,1	121,3
	status zatrudnienia 02	1	193,8	16 152,5	1	182,7	15 224,1	94,3
	status zatrudnienia 03	132	13 164,8	8 311,1	117	13 727,7	9 777,6	117,6
3.	Dział 755 Wymiar sprawiedliwości	15	1 102,3	6 124	15	1 154,5	6 413,7	104,7
3.1.	Rozdział 75504 Izby Morskie	15	1 102,3	6 124	15	1 154,5	6 413,7	104,7
	status zatrudnienia 01	15	1 102,3	6 124	15	1 154,5	6 413,7	104,7
4.	Dział 801 Oświata i wychowanie	78	4 129,2	4 411,5	74	4 546,2	5 119,6	116,1
4.1.	Rozdział 80115	78	4 129,2	4 411,5	74	4 546,2	5 119,6	116,1

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2020			Wykonanie 2021			8:5
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ¹⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ¹⁾ tys. zł	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego zł	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ¹⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ¹⁾ tys. zł	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego zł	
								%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Technika							
	status zatrudnienia 01	21	1 045,8	4 149,8	21	1 175,2	4 663,5	112,4
	status zatrudnienia 14	57	3 083,4	4 507,9	53	3 371	5 300,4	117,6
5.	Dział 854 Edukacyjna opieka wychowawcza	13	592	3 794,8	12	648,6	4 504	118,7
	Rozdział 85410 Internaty i bursy szkolne	13	592	3 794,8	12	648,6	4 504	118,7
4.1.	status zatrudnienia 01	7	220,3	2 622,4	6	285,2	3 961	151,1
	status zatrudnienia 14	6	371,7	5 162,8	6	363,4	5 047	97,8

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach, zweryfikowanego przez NIK.

- 1) załącznik nr 34 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej, w sprawozdaniu Rb-70 wykazuje się wysokość wynagrodzeń osobowych, dodatkowe wynagrodzenie roczne, uposażenia żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy oraz dodatkowe uposażenia roczne żołnierzy zawodowych i nagrody roczne funkcjonariuszy (§ 401-405 oraz § 406 dla funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej, a dla żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy tylko w zakresie dotyczącym nagród i zapomóg i § 407 klasyfikacji budżetowej).
- 2) W przeliczeniu na pełnozatrudnionych.
- 3) Status zatrudnienia określony został w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

CZĘŚĆ 22 – GOSPODARKA WODNA

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2020			Wykonanie 2021			8:5
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ¹⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ¹⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ¹⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ¹⁾ tys. zł	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	
								tys. zł
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem wg statusu zatrudnienia ³⁾ w tym:		100,26	10 211,45	8487,48	87,15	10 874,29	10 398,06	122,5
1.	Dział 750 Administracja publiczna	100,26	10 211,45	8487,48	87,15	10 874,29	10 398,06	122,5
1.1.	Rozdział 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	100,26	10 211,45	8487,48	87,15	10 874,29	10 398,06	122,5
	01 – osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń	3,79	375,37	8253,52	2,65	255,05	8 020,44	97,2
	02 – osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe	0,15	23,87	13 261,11	0,25	53,39	17 796,67	134,2
	03 – członkowie korpusu służby cywilnej	96,32	9 812,21	8489,25	84,25	10 565,85	10 450,89	123,1

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach, zweryfikowanego przez NIK.

- 1) Załącznik nr 34 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej, w sprawozdaniu Rb-70 wykazuje się wysokość wynagrodzeń osobowych, dodatkowe wynagrodzenie roczne, uposażenia żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy oraz dodatkowe uposażenia roczne żołnierzy zawodowych i nagrody roczne funkcjonariuszy (§ 401–405 oraz § 406 dla funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej, a dla żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy tylko w zakresie dotyczącym nagród i zapomóg i § 407 klasyfikacji budżetowej).
- 2) W przeliczeniu na pełnozatrudnionych.
- 3) Status zatrudnienia określony został w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

CZĘŚĆ 39 – TRANSPORT

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2020			Wykonanie 2021			8:5
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ¹⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ¹⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ¹⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ¹⁾ tys. zł	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem wg statusu zatrudnienia	6 581	572 170,4	7 245	6 534	614 314,1	7 835	108
	status zatrudnienia 01	1 378	100 914,3	6 103	1 293	102 277,6	6 592	108
	status zatrudnienia 02	10	1 677,6	13 980	8	1 592,4	16 588	119
	status zatrudnienia 03	5 192	469 429,4	7 534	5 233	510 444,1	8 129	108
	status zatrudnienia 10	1	149,1	12 425	-	-	-	0
1.	w tym:							
	dział 600 Transport i łączność	5 774	487 373,2	7 034	5 773	526 870,2	7 605	108
1.1.	Rozdział 60012 Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad	4 444	375 086,5	7 034	4 448	406 725,5	7 620	108
	status zatrudnienia 01	881	52 599,3	4 975	808	52 841,8	5 450	110
	status zatrudnienia 02	1	207,0	17 250	1	120,0	10 002	58
	status zatrudnienia 03	3 562	322 280,2	7 540	3 639	353 763,8	8 101	107
1.2.	60055 Inspekcja Transportu Drogowego	946	72 345,2	6 373	900	72 896,9	6 750	106
	status zatrudnienia 01	53	4 024,1	6 327	34	2 402,1	5 887	93
	status zatrudnienia 02	2	307,7	12 821	1	187,7	15 642	122
	status zatrudnienia 03	891	68 013,4	6 361	865	70 307,1	6 773	106
1.3.	60056 Urząd Lotnictwa Cywilnego	384	39 941,5	8 668	396	44 150,7	9 291	107
	status zatrudnienia 01	47	3 164,1	5 610	47	3 526,9	6 253	111
	status zatrudnienia 02	3	557,7	15 490	2	549,0	22 874	148
	status zatrudnienia 03	334	36 219,8	9 037	347	40 074,9	9 624	106
1.4.	60095 Pozostała działalność	-	-	-	29	3 097,1	8 900	-
	status zatrudnienia 03	-	-	-	29	3 097,1	8 900	-
2.	Dział 750 - Administracja publiczna	807	84 797,2	8 756	761	87 443,8	9 576	109
2.1.	Rozdział 75001	483	50 430,4	8 701	430	51 159,7	9 915	114

	Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej							
	status zatrudnienia 01	73	6 760,0	7 717	73	7 222,7	8 245	107
	status zatrudnienia 02	4	605,3	12 611	4	735,7	15 328	122
	status zatrudnienia 03	405	42 916,0	8 830	353	43 201,3	10 199	115
	status zatrudnienia 10	1	149,1	12 425	-	-	-	0
2.2.	Rozdział 75095 Pozostała działalność	324	34 366,9	8 839	331	36 284,1	9 135	103
	status zatrudnienia 01	324	34 366,9	8 839	331	36 284,1	9 135	103

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach, zweryfikowanego przez NIK.

- 1) Załącznik nr 34 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej, w sprawozdaniu Rb-70 wykazuje się wysokość wynagrodzeń osobowych, dodatkowe wynagrodzenie roczne, uposażenia żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy oraz dodatkowe uposażenia roczne żołnierzy zawodowych i nagrody roczne funkcjonariuszy (§ 401–405 oraz § 406 dla funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej, a dla żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy tylko w zakresie dotyczącym nagród i zapomóg i § 407 klasyfikacji budżetowej).
- 2) W przeliczeniu na pełnozatrudnionych.
- 3) Status zatrudnienia określony został w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

CZĘŚĆ 69 – ŻEGLUGA ŚRÓDLĄDOWA

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2020			Wykonanie 2021			8:5
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ¹⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ¹⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ¹⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ¹⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	
								tys. zł
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem wg statusu zatrudnienia ³⁾ w tym:		133	10 539,30	6 603,57	127	11 400,01	7 480,32	113,3
1.	Dział 600 Transport i łączność	89	6 335,02	5 931,67	88	6 835,22	6 472,75	109,1
1.1	Rozdział 60042 Urzędy żeglugi śródlądowej	89	6 335,02	5 931,67	88	6 835,22	6 472,75	109,1
	status zatrudnienia 01	13	1 145,55	7 343,27	13	1 088,43	6 977,12	95,0
	status zatrudnienia 03	76	5 189,47	5 690,21	75	5 746,79	6 385,32	112,2
2.	Dział 750 Administracja publiczna	32	3 335,44	8 686,04	26	3 520,41	11 283,37	129,9
2.1	Rozdział 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	32	3 335,44	8 686,04	26	3 520,41	11 283,37	129,9
	status zatrudnienia 01	3	347,09	9 641,39	3	322,98	8 971,67	93,1
	status zatrudnienia 02	1	66,27	5 522,50	1	113,06	9 421,67	170,6
	status zatrudnienia 03	28	2 922,08	8 696,67	22	3 084,37	11 683,22	134,3
3.	Dział 801 Oświata i wychowanie	12	868,84	6 033,61	13	1 044,38	6 694,74	111,0
	Rozdział 80115 Technika	12	868,84	6 033,61	13	1 044,38	6 694,74	111,0
	status zatrudnienia 01	5	430,34	7 172,33	5	496,61	8 276,83	115,4
	status zatrudnienia 14	7	438,50	5 220,24	8	547,77	5 705,94	109,3

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-70 Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach zweryfikowanego przez NIK.

1) Załącznik nr 34 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej, w sprawozdaniu Rb-70 wykazuje się wysokość wynagrodzeń osobowych, dodatkowe wynagrodzenie roczne, uposażenia żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy oraz dodatki i uposażenia roczne żołnierzy zawodowych i nagrody roczne funkcjonariuszy (§ 401-405 oraz § 406 dla funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej, a dla żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy tylko w zakresie dotyczącym nagród i zapomóg i § 407 klasyfikacji budżetowej).

2) W przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

3) Status zatrudnienia określony w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

8.7. WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W SKONTROLOWANYCH CZĘŚCIACH

CZĘŚĆ 21 – GOSPODARKA MORSKA

Lp.	Wyszczególnienie	2020	2021		Wykonanie	6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach				
		tys. zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Ogółem, w tym:	1 123 977,4	292 225	599 857,3	595 134,3	53	203,7	99,2
1.1.	600 - Transport i łączność:	1 122 745,5	286 234	598 183,4	593 894,4	52,9	207,5	99,3
1.1.1.	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014–2020	1 103 540	283 163	574 702,9	574 694,9	52,1	203	100
1.1.2.	Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014–2020	1 394,9	0	0	0	0	0	0
1.1.3.	Program Operacyjny Rybactwo i Morze 2014–2020	0	0	13975,5	13 482	0	0	96,5
1.1.4.	Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014–2020	1 128,3	390	1 412,2	1 347,1	119,4	345,4	95,4
1.1.5.	Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego 2014–2020	16 682,2	0	8 044,1	4 321,7	25,9	0	53,7
1.1.6.	Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego 2014–2020	0	2 681	48,7	48,7	0	1,8	100
1.2.	750 - Administracja publiczna:	1 231,9	5 991	1 673,9	1 239,9	100,7	20,7	74,1
1.2.1.	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014–2020	0	1 490	1 240,2	1 239,9	0	83,2	100
1.2.2.	Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014–2020	1 051	0	0	0	0	0	0
1.2.3.	Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014–2020	180,9	4 501	433,7	0	0	0	0

CZĘŚĆ 22 – GOSPODARKA WODNA

Lp.	Wyszczególnienie	2020	2021		Wykonanie	6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach				
		tys. zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem, w tym:		-	-	4056,9	4056,9	-	-	100
1.	Dział 750 - Administracja publiczna	-	-	4056,9	4056,9	-	-	100
1.1.	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014–2020	-	-	4056,9	4056,9	-	-	100

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28UE z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej i/lub rocznego sprawozdania Rb-28UE WPR z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich w zakresie wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej –po weryfikacji przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2021 z dnia 20 stycznia 2021 r. (Dz. U. poz. 190, ze zm.).

CZĘŚĆ 39 – TRANSPORT

Lp.	Wyszczególnienie	2020	2021		Wykonanie	6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach				
		tys. zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem część 39 Transport, w tym:	13 623 500,1	10 353 780,0	12 344 937,7	12 343 089,8	91	119	100
1.	Dział 600 Transport i łączność	13 623 484,4	10 353 414,0	12 344 628,3	12 342 791,3	91	119	100
1.1.	Instrument „Łącząc Europę” (CEF)	3 255 098,7	1 736 616,0	2 966 470,9	2 966 470,9	91	171	100
1.2.	PO IIŚ 2014-2020	10 060 899,2	8 572 945,0	9 262 107,2	9 260 384,3	92	108	100
1.3.	Program Operacyjny Polska Cyfrowa	7 449,7	936,0	5 797,8	5 683,7	76	607	98
1.4.	Program Operacyjny Polska Wschodnia	300 036,8	42 917,0	110 252,4	110 252,4	37	257	100
2.	Dział 750 Administracja publiczna	15,7	366,0	309,4	298,5	1901	82	96
2.1.	Program Operacyjny Polska Cyfrowa	15,7	232,0	183,0	172,1	1096	74	94
2.2.	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój	-	134,0	126,4	126,4	-	94	100

CZĘŚĆ 69 – ŻEGLUGA ŚRÓDLĄDOWA

Lp.	Wyszczególnienie	2020	2021		Wykonanie	6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach				
		tys. zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem, w tym:	4449,4	2430	7272,8	7118,7	160	292,9	97,9
1.	dział 600 - Transport i łączność	4449,4	2430	7272,8	7118,7	160	292,9	97,9
1.1	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014–2020 § 4007	4449,4	2430	7272,8	7118,7	160	292,9	97,9

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28UE z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej i/lub rocznego sprawozdania Rb-28UE WPR z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich w zakresie wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej –po weryfikacji przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2021 ze zm.

8.8. WYKONANIE PLANU FINANSOWEGO RZĄDOWEGO FUNDUSZU ROZWOJU DRÓG

Lp.	Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021			8:5	8:6	8:7
		Wykonanie			Plan wg ustawy budżetowej	Plan po zmianach	Wykonanie			
		tys. zł							%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Część A. Zadania wynikające z ustawy tworzącej fundusz celowy										
		-	3 910 074,5	2 622 480,7	3 374 480,0	4 253 861,0	3 136 383,5	120	93	74
1.	Dofinansowanie budowy, przebudowy lub remontu dróg powiatowych i gminnych	-	3 831 721,0	2 463 578,8	2 589 713,9	2 589 714,0	2 612 956,7	106	101	101
2.	Dofinansowanie zadań mostowych	-	0,0	0,0	16 000,0	13 080,0	8 355,6		52	64
3.	Finansowanie budowy, przebudowy lub remontu dróg wojewódzkich, dróg powiatowych i dróg gminnych o znaczeniu obronnym	-	13 074,0	75 044,1	600 000,0	600 000,0	168 359,8	224	28	28
4.	Środki rozdysponowywane zgodnie z art. 26 ust. 2 ustawy o Rządowym Funduszu Rozwoju Dróg na dofinansowanie budowy, przebudowy lub remontu dróg powiatowych i gminnych	-	65 269,5	83 856,9	168 724,0	194 964,0	102 417,7	122	61	53
5.	Koszty własne	-	10,0	0,9	42,1	42,0	2,6	289	6	6
6.	Dofinansowanie budowy obwodnic lokalizowanych w ciągach dróg wojewódzkich	-	0,0	0,00	0,0	190 000,0				
7.	Dofinansowanie budowy, przebudowy lub remontu dróg wojewódzkich, powiatowych lub gminnych, zarządzanych przez prezydenta m. na prawach pow. Będącego siedzibą wojewody lub sejmiku w.	-	0,0	0,0	0,0	150 000,0				

Lp.	Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021			8:5	8:6	8:7
		Wykonanie			Plan wg ustawy budżetowej	Plan po zmianach	Wykonanie			
		tys. zł							%	
1										
8	Dofinansowanie zadań polegających na poprawie bezpieczeństwa ruchu pieszych w obszarze odd. Przejść dla pieszych	-	0,0	0,0	0,0	498 561,0	244 291,1			49
9	Środki rozdysponowywane zgodnie z art. 36c ust. 2 ustawy o Rządowym Funduszu Rozwoju Dróg	-	0,0	0,0	0,0	10 000,0				
10	Środki rozdysponowane zgodnie z art. 36h ust. 2 ustawy o RFDP	-	0,0	0,0	0,0	7 500,0				
Część B. Plan finansowy w układzie memoriałowym										
I	Stan funduszu na początek roku	-	1 100 000,0	-1066 230,8	-2 435 910,4	4 925 484,0	5 416 982,4	508	222,4	110
1.	Środki pieniężne	-	0,0	895 898,2	1 268 635,6	5 409 927,0	5 409 926,9	604	426	100
2.	Należności	-	1 100 000,0	7 220,6	0,0	7 548,0	7 547,6	105		100
3.	Zobowiązania, z tego:	-	0,0	1 969 349,6	3 704 546,0	491 991,0	492,0	0,02	0,01	0,1
3.1.	z tytułu kredytu	-	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			
3.1.1.	w tym wymagalne	-	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			
3.2.	pozostałe	-	0,0	1 969 349,6	3 704 546,0	491 991,0	492,0	0,02	0,01	0,1
3.2.1.	w tym wymagalne	-	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			
4.	Skarbowe papiery wartościowe	-	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			
II. Przychody										
		-	3 643 096,2	7 050 853,2	6 332 037,0	5 754 938,0	5 771 512,4	82	91	100,3
1.	Dotacje z budżetu państwa, z tego:	-	500 000,0	5 400 000,0	1 600 000,0	0,0	0,0			
1.1.	dla państwowego funduszu celowego	-	500 000,0	5 400 000,0	1 600 000,0	0,0	0,0			
2.	Wpłaty od jednostek na państwowy fundusz celowy, z tego:	-	1 595 945,5	1 640 216,6	1 625 037,0	1 625 037,0	1 635 779,5	99,7	101	101
2.1.	bieżące	-	1 595 945,5	0,0	0,0	0,0	0,0			
2.2.	majątkowe	-	0,0	1 640 216,6	1 625 037,0	1 625 037,0	1 635 779,5	99,7	101	101
3.	Pozostałe przychody, w tym:	-	13 600,7	10 636,6	7 000,0	529 901,0	535 732,9	5037	7653	101,1
3.1.	z tytułu refundacji i zwrotów	-	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			
3.2.	odsetki	-	12 553,1	9 623,1	7 000,0	5 100,0	10 503,2	109	150	206

Lp.	Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021			8:5	8:6	8:7
		Wykonanie			Plan wg ustawy budżetowej	Plan po zmianach	Wykonanie			
		tys. zł							%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
3.3.	inne	-	1 047,6	1 013,5	0	524 801,0	525 229,7	51823		100
4.	Wpłaty z budżetu państwa	-	0,0	0,0	3 100 000,0	3 600 000,0	3 600 000,0		116	100
5.	Skarbowe papiery wartościowe	-	1 533 550,0	0,0	0,0	0,0	0,0			
III. Koszty/ koszty realizacji zadań										
			5 825 109,4	3 349 972,3	6 358 477,0	3 909 470,0	3 106 986,3	93	49	79
1.	Dotacje na realizację zadań bieżących	-	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			
2.	Środki na realizację zadań bieżących przekazane innym podmiotom	-	360 997,2	220 032,1	546 276,0	449 771,0	208 033,2	95	38	46
3.	Koszty własne	-	9,6	0,9	42,1	42,0	2,6	289	6	6
3.1.	zakup usług	-	9,6	0,9	42,1	42,0	2,6	289	6	6
4.	Koszty inwestycyjne, w tym:	-	5 464 102,6	3 129 939,3	5 812 158,9	3 459 657,0	2 898 950,5	93	50	84
4.1.	dotacje inwestycyjne	-	0,0	0,0						
4.2.	środki przekazane innym podmiotom na inwestycje	-	5 464 102,6	3 129 939,3	5 812 158,9	3 459 657,0	2 898 950,5	93	50	84
5.	Przelewy redystrybucyjne	-	0,0	0,0						
IV. Stan funduszu na koniec roku										
		-	-1 066 230,8	2 634 650,2	-2 462 350,4	6 770 952,0	8 081 508,5	307	-328	119
1.	Środki pieniężne	-	895 898,2	5 409 926,9	4 226 192,6	6 918 552,0	8 071 184,3	149	191	117
2.	Należności	-	7 220,6	7 547,6			10 733,0	142		
3.	Zobowiązania, z tego:	-	1 969 349,6	2 782 824,3	6 688 543,0	147 600,0	408,8	0,01	0,01	0,3
3.1.	z tytułu kredytu	-								
3.1.1.	w tym: wymagalne	-								
3.2.	pozostałe	-	1 969 349,6	2 782 824,3	6 688 543,0	147 600,0	408,8	0,01	0,01	0,3
3.2.1.	w tym: wymagalne	-								
4.	Skarbowe papiery wartościowe	-	0,0	0,0	0,0	0,0				
Część E. Dane uzupełniające										
1.	Wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie lub depozyt u Ministra Finansów	-	895 898,2	5 409 926,9	4 226 192,6	6 918 552,0	8 071 184,3	149	191	117
1.1.	overnight (O/N)	-	895 710,4	232 153,9	4 226 192,6	6 918 552,0	8 068 670,5	3476	191	117
1.2.	terminowe	-	187,8	5 177 773,0			2 513,8	0,05		

8.9. WYKONANIE PLANU FINANSOWEGO FUNDUSZU ROZWOJU PRZEWOZÓW AUTOBUSOWYCH O CHARAKTERZE UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Lp.	Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021			8:5	8:6	8:7
		Wykonanie			Plan wg ustawy budżetowej*	Plan po zmianach	Wykonanie			
		w tys. zł							%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Część A. Zadania wynikające z ustawy tworzącej fundusz celowy										
			10 032,7	138 956,7	800 005,0	800 005,0	358 576,0	258,0	44,8	44,8
1.	Dofinansowanie zadań własnych organizatorów dotyczących zapewnienia funkcjonowania publicznego transportu zbiorowego w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, przez dopłatę do ceny usługi.	-	10 032,7	138 956,7	800 000,0	800 000,0	358 576,0	258,0	44,8	44,8
2.	Koszty własne - wydatki na obsługę Funduszu - usługi bankowe	-			5,0	5,0	0,0			
Część B. Plan finansowy w układzie memoriałowym										
I. Stan funduszu na początek roku, z tego:		-		113 142,5	77 387,0	574 801,3	587 171,8	519,0	758,7	102,2
1.	Środki pieniężne	-		111 963,2	77 387,0	574 801,3	574 801,3	513,4	742,8	100,0
2.	Należności	-		1 179,3	0,0	0,0	12 370,5	1049,0		
3.	Zobowiązania, z tego:	-			0,0	0,0	0,0			
3.1.	z tytułu kredytu	-			0,0	0,0	0,0			
3.1.1.	w tym: wymagalne	-			0,0	0,0	0,0			
3.2.	pozostałe	-			0,0	0,0	0,0			
3.2.1.	w tym: wymagalne	-			0,0	0,0	0,0			
II. Przychody		-	123 175,2	612 986,1	804 100,0	804 100,0	832 914,0	135,9	103,6	103,6
1.	Dotacje z budżetu państwa, z tego:	-			0,0	0,0	0,0			
1.1.	dla państwowego funduszu celowego	-								
2.	Składki i opłaty, z tego:	-	82 884,1	536 220,3	537 000,0	537 000,0	532 714,7	99,3	99,2	99,2
2.1.	opłata paliwowa	-		377 500,0	307 500,0	307 500,0	307 500,0	81,5	100,0	100,0
2.2.	opłata emisyjna	-	78 456,1	135 114,0	109 000,0	109 000,0	114 707,7	84,9	105,2	105,2
2.3.	opłata zastępcza	-			104 000,0	104 000,0	90 907,5		87,4	87,4
2.4.	wpływy z opłat za zezwolenia, akredytacje oraz opłaty ewidencyjne	-	4 428,0	23 606,30	16 500,0	16 500,0	19 599,5	83,0	118,8	118,8

Lp.	Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021			8:5	8:6	8:7
		Wykonanie			Plan wg ustawy budżetowej*	Plan po zmianach	Wykonanie			
		w tys. zł							%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
3.	Wpłaty od jednostek na państwowy fundusz celowy, z tego:	-	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			
3.1.	bieżące	-	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			
3.2.	majątkowe	-	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			
4.	Pozostałe przychody, w tym:	-	40 291,1	76 765,8	267 100,0	267 100,0	300 199,3	391,1	112,4	112,4
4.1.	odsetki	-	442,7	1 338,7	400,0	400,0	1 169,1	87,3	292,3	292,3
4.2.	inne	-	39 848,4	75 427,1	266 700,0	266 700,0	299 030,2	396,4	112,1	112,1
4.2.1.	środki z budżetu państwa dla państwowego funduszu celowego z części, której dysponentem jest minister właściwy ds. transportu	-			200 000,0	200 000,0	200 000,0		100,0	100,0
4.2.2.	wpływy z tytułu kar, grzywn i mandatów od osób fizycznych	-	16 180,0	29 976,3	25 700,0	25 700,0	44 967,4	150,0	175,0	175,0
4.2.3.	wpływy z tytułu kar, grzywn i mandatów od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	-	23 411,7	44 874,4	40 600,0	40 600,0	53 313,7	118,8	131,3	131,3
4.2.4.	wpływy z pozostałych tytułów	-	256,7	576,3	400,0	400,0	749,1	130,0	187,3	187,3
III. Koszty realizacji zadań		-	10 032,7	138 956,7	800 005,0	1 324 806,3	883 377,3	635,7	110,4	66,7
1.	Dotacje na realizację zadań bieżących	-			0,0	0,0	0,0			
2.	Środki na realizację zadań bieżących przekazane innym podmiotom	-	10 032,7	138 956,7	800 000,0	800 000,0	358 576,0	258,0	44,8	44,8
3.	Koszty własne	-			5,0	5,0	0,0			
3.1.	zakup usług	-			5,0	5,0	0,0			
3.2.	pozostałe, z tego:	-			0,0	0,0	0,0			
3.2.1.	wpłaty do budżetu państwa	-			0,0	0,0	0,0			
3.2.2.	inne	-			0,0	0,0	0,0			
4.	Przekazywanie środków zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej	-	-	-	0,0	524 801,3	524 801,3			100,0
IV. Stan funduszu na koniec roku (I+II-III), z tego:		-	113 142,5	587 171,8	81 482,0	54 095,0	536 708,5	91,4	658,7	992,2
1.	Środki pieniężne	-	111 963,2	574 801,3	81 482,0	54 095,0	521 181,5	90,7	639,6	963,5
2.	Należności	-	1 179,3	12 370,5	0,0	0,0	15 527,0	1 316,6	125,5	

Lp.	Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021			8:5	8:6	8:7
		Wykonanie			Plan wg ustawy budżetowej*	Plan po zmianach	Wykonanie			
		w tys. zł							%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
3.	Zobowiązania, z tego:	-			0,0	0,0	0,0			
3.1.	z tytułu kredytu	-			0,0	0,0	0,0			
3.1.1.	w tym: wymagalne	-			0,0	0,0	0,0			
3.2.	pozostałe	-			0,0	0,0	0,0			
3.2.1.	w tym: wymagalne	-			0,0	0,0	0,0			
Część E. Dane uzupełniające										
1.	Wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie lub depozyt u Ministra Finansów	-	111 963,2	574 801,3	81 482,0	54 095,0	521 181,5	90,7	639,6	963,5
1.1.	overnight (O/N)	-	111 963,2	574 801,3	81 482,0	54 095,0	521 181,5	90,7	639,6	963,5
1.2.	terminowe	-			0,0	0,0	0,0			

8.10. WYKAZ PODMIOTÓW, KTÓRYM PRZEKAZANO INFORMACJĘ O WYNIKACH KONTROLI

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
6. Rzecznik Praw Obywatelskich
7. Minister Finansów
8. Minister Infrastruktury
9. Komisja Finansów Publicznych Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
10. Komisja do Spraw Kontroli Państwowej Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
11. Sejmowa Komisja Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej
12. Sejmowa Komisja Infrastruktury